

Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning

Sammanfattning

I betänkandet behandlas regeringens förslag till anslag m.m. inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning för budgetåret 2007 samt 20 motionsyrkanden. Utskottet tillstyrker regeringens förslag på samtliga punkter och avstyrker motionsyrkandena. Socialdemokraternas, Vänsterpartiets och Miljöpartiet de grönas budgetalternativ redovisas i särskilda yttrandena. I *bilaga 2* ges en översikt över regeringens och nämnda partiers förslag till anslag för år 2007 inom utgiftsområdet.

Utskottets förslag

Ändringar föreslås i skollagen så att förutsättningarna för kommunala bidrag till enskild som bedriver allmän förskola blir desamma som för annan enskild förskoleverksamhet och enskild skolbarnsomsorg. Vidare föreslås också ändringar som möjliggör ett system med statsbidrag till skolgången för beskickningsmedlemmars barn samt bidrag till internationella skolor på grundskolenivå och gymnasienivå. Det föreslås en ändring i lagen om kvalificerad yrkesutbildning vilken innebär att regeringen får meddela föreskrifter om att en myndighet får ta ut avgifter av en utbildningsanordnare som bedriver kvalificerad yrkesutbildning som uppdragsutbildning.

För budgetåret 2007 anslås 350 miljoner kronor för att finansiera lärares kvalificerade fortbildning samt möjlighet till forskning och deltagande i forskarutbildning. Vidare anslås 60 miljoner för fortbildning av obehöriga lärare samt till validering. För implementering av forskningsbaserade åtgärdsprogram mot mobbning ökar anslaget med 10 miljoner kronor.

Därtill föreslås en satsning på 121 miljoner kronor för utredning och eventuell implementering av nya mål och betygskriterier, för utveckling och implementering av kontrollstationer och likvärdiga betyg, för utredning om gymnasieskolan och för satsningar på funktionshindrade elever, inklusive återupprättande av Ekeskolan och Hällsboskolan till statliga specialskolor.

Det riktade statsbidraget för utbildning av vuxna reduceras med 600 miljoner kronor och tillförs anslag 48:1 *Kommunalekonomisk utjämning*, utgiftsområde 25. Bidraget till fackliga och andra organisationers uppsökande verksamhet tas bort.

Inom högskolan sker en kvalitetsförstärkning genom en höjning av ersättningsnivåerna till de två utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, teologi och juridik samt naturvetenskap, teknik och farmaci. Anslagen till lärosätenas grundutbildning ökar därigenom med 136 miljoner kronor.

Under 2007 sker en fortsatt utbyggnad av läkarutbildningen med 185 helårsstudenter och av tandläkarutbildningen med 50 helårsstudenter.

Resurserna för forskning och forskarutbildning ökar genom att universitetet tillförs ytterligare 200 miljoner kronor utöver den satsning på 100 miljoner kronor som år 2007 tillförs lärosätena i enlighet med propositionen *Forskning för ett bättre liv* (prop. 2004/05:80).

Oppositionspartiernas alternativ

Socialdemokraterna vill upphäva riksdagens beslut om fri etableringsrätt för enskilda förskolor och avvisar därför regeringens förslag till lag om ändring av skollagen (1985:1100) avseende kommunala bidrag till enskild som bedriver allmän förskola. Socialdemokraterna motsätter sig också regeringens förslag att avskaffa de riktade statsbidragen till personalförstärningar i förskolan och till komvux. Socialdemokraterna anser därtill att anslaget till fackliga och andra organisationers uppsökande verksamhet ska bibehållas.

Socialdemokraterna vill att utbyggnaden av antalet högskoleplatser ska fortsätta. Målet är att hälften av alla ungdomar ska läsa vidare inom högskolan och eftersom ungdomskullarna nu ökar i storlek måste en utbyggnad ske.

Vänsterpartiet anser att regeringens förslag till lag om ändring i skollagen (1985:1100) bör avslås. Vidare motsätter sig Vänsterpartiet regeringens anslagsöverföring om 50 miljoner från anslag 25:3 *Utveckling av skolväsende, förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg* till anslag 25:1 *Statens skolverk* avseende nationella prov. Vänsterpartiet avvisar också anslagshöjning avseende bl.a. utredning av nytt betygssystem omfattande 121 miljoner under anslag 25:3 *Utveckling av skolväsende, förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg* samt anslagshöjning avseende implementering av vissa åtgärdsprogram omfattande 10 miljoner under samma anslag. Vänsterpartiet är positivt till förslaget om fortbildning och forskning för lärare men anser att medlen för detta ändamål ska fördelas under ett annat anslag. Vänsterpartiet föreslår att anslag 25:3 *Utveckling av skolväsende, förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg* minskas med 491 000 000 kr budgetåret 2007. Vänsterpartiet föreslår att 1 670 000 kr avsätts under 2007 för att stärka arbetet med feministiskt självförsvar i skolorna.

En ny myndighet för vuxnas lärande, som tillförs drygt 646 miljoner kronor, bör inrättas genom sammanslagning av vissa myndigheter och verksamheter. Vänsterpartiet motsätter sig att det riktade statsbidraget till kommunal vuxenutbildning reduceras och tillförs anslaget 48:1 *Kommunalekonomisk utjämning*, utgiftsområde 25. Vidare anser Vänsterpartiet att fackliga och andra organisationer även fortsättningsvis bör få bidrag för uppsökande verksamhet bland medlemmarna.

Vänsterpartiet anser att staten bör överta ansvaret för finansieringen av kommunala lärcentrum. För finansiering av lärcentrum vill man därför tillskjuta 300 miljoner kronor.

Utbyggnaden av högskolan bör fortsätta menar Vänsterpartiet. Fler platser behövs bl.a. för att kunna genomföra en förlängning av vissa examina inom lärarutbildningen.

Forskningsanknytningen inom högskolans grundutbildning bör förbättras anser Vänsterpartiet. Man föreslår därför att 332,5 miljoner kronor tillförs för anställning av fler lektorer, vilket ska öka högskolepersonalens möjligheter till egen forskning. Den ökade forskningsanknytningen kräver även mer forskningsmedel, och Vänsterpartiet vill därför öka lärosätenas resurser till forskning och forskarutbildning med 200 miljoner kronor.

Miljöpartiet motsätter sig regeringens anslagsöverföring om 50 miljoner kronor från anslag 25:3 *Utveckling av skolväsende, förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg* till anslag 25:1 *Statens skolverk* avseende nationella prov. Miljöpartiet är också emot den av regeringen föreslagna satsningen på utredning och eventuell implementering av nya mål och betygskriterier, för utveckling och implementering av kontrollstationer och likvärdiga betyg. Anslag 25:3 *Utveckling av skolväsende, förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg* föreslås därför minskas med 26 miljoner kronor.

Miljöpartiet vill bygga ut den kompletterande utbildningen och avsätter för ändamålet 50 miljoner kronor. Vidare tillförs anslag 25:13 *Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning* 1 miljon kronor och anslag 25:14 *Bidrag till kvalificerad yrkesutbildning* 45 miljoner kronor. Bakgrunden till dessa anslagsökningar är att den tillfälliga platsökningen om 1 000 platser föreslås bli permanent och en utbyggnad av den kvalificerade yrkesutbildningen föreslås med ytterligare 500 platser.

Miljöpartiet anser att lärosätena bör tilldelas 50 miljoner kronor år 2007 för att hjälpa studenter ut på arbetsmarknaden, t.ex. via praktikplatser eller examensarbeten.

Miljöpartiet vill vidare införa en målsättning om 10 veckors praktik för alla högskoleutbildningar som omfattar tre år eller mer och vill för detta avsätta 50 miljoner kronor. Praktiken ska ske i form av kurser som ger poäng och berättigar till studiemedel. Högskoleverket föreslås få ett ökat anslag med 20 miljoner kronor för att verket ska utarbeta ett system för genomförande av förslaget.

Vinnovas program Forska och väx som inriktat sig mot mindre företag bör fortsätta menar Miljöpartiet och vill därför avsätta 200 miljoner kronor.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	7
Utskottets överväganden	10
1 Inledning	10
Utbildningspolitik	10
2 Barnomsorg, skola och vuxenutbildning	10
Inledning	10
Resultat	11
Bidrag till allmän förskola	15
Bidrag för viss utbildning av beskickningsmedlemmars barn och till internationella skolor	16
Lagen (2001:239) om kvalificerad yrkesutbildning	18
Anslagen för 2007	19
25:1 Statens skolverk	19
25:2 Myndigheten för skolutveckling	21
25:3 Utveckling av skolväsende, förskoleverksamhet och skolbarnomsorg	22
25:4 Specialpedagogiska institutet	24
25:5 Specialskolemyndigheten	24
25:6 Särskilda insatser på skolområdet	25
25:7 Sameskolstyrelsen	26
25:8 Maxtaxa i förskoleverksamhet, skolbarnomsorg m.m.	26
25:9 Bidrag till viss verksamhet motsvarande förskoleverksamhet, skolbarnomsorg, grundskola och gymnasieskola	27
25:10 Bidrag till svensk undervisning i utlandet	28
25:11 Nationellt centrum för flexibelt lärande	29
25:12 Bidrag till viss verksamhet inom vuxenutbildning	30
25:13 Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning	31
25:14 Bidrag till kvalificerad yrkesutbildning	32
25:15 Valideringsdelegationen	33
25:16 Utveckling av påbyggnadsutbildningar	34
Oppositionspartiernas förslag till nya anslag, m.m.	35
3 Universitet och högskolor	36
Inledning	36
Resultat	36
Anslagen för år 2007	39
Svenska institutets stipendier	45
Vissa centrala myndigheter	46
Inledning	46
Resultat	46
Anslagen för 2007	48
25:73 Högskoleverket	48
25:74 Verket för högskoleservice	49
25:75 Centrala studiestödsnämnden	49
25:76 Överklagandenämnden för studiestöd	50
25:77 Internationella programkontoret för utbildningsområdet	50

25:78 Myndigheten för nätverk och samarbete inom högre utbildning	51
25:79 Kostnader för Sveriges medlemskap i Unesco m.m.	52
25:80 Utvecklingsarbete m.m. inom områdena utbildning och forskning	53
F o r s k n i n g s p o l i t i k	53
5 Nationella och internationella forskningsresurser m.m.	53
Inledning	53
Resultat	54
Anslagen för 2007	56
26:1 Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation	56
26:2 Vetenskapsrådet: Förvaltning	57
26:3 Rymdforskning	57
26:4 Institutet för rymdfysik	58
26:5 Kungl. biblioteket	58
26:6 Polarforskningssekreteriatet	59
26:7 Sunet	59
26:8 Centrala etikprövningsnämnden	60
26:9 Regionala etikprövningsnämnder	60
26:10 Särskilda utgifter för forskningsändamål	61
6 Anslagen inom utgiftsområde 16	61
Reservationer	63
1. Bidrag till allmän förskola, punkt 1 (s)	63
2. Bidrag till allmän förskola, punkt 1 (v)	63
3. Bidrag för viss utbildning av beskickningsmedlemmars barn och till internationella skolor, punkt 2 (v)	64
Särskilda yttranden	65
1. Anslagen inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning för budgetåret 2007 samt vissa bemyndiganden, punkt 4 (s)	65
2. Anslagen inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning för budgetåret 2007 samt vissa bemyndiganden, punkt 4 (v)	68
3. Anslagen inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning för budgetåret 2007 samt vissa bemyndiganden, punkt 4 (mp)	71
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	74
Propositionen	74
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2006	75
<i>Bilaga 2</i>	
Översikt över förslag till anslag för 2007	78
<i>Bilaga 3</i>	
Förslag till beslut om anslag för 2007	81
<i>Bilaga 4</i>	
Regeringens lagförslag	84
1. Förslag till lag om ändring i skollagen (1985:1100)	84
2. Förslag till lag om ändring i lagen (2001:239) om kvalificerad yrkesutbildning	97

3. Förslag till lag om ändring i lagen (2004:871) om ändring i skollagen
(1985:1100) 97

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Bidrag till allmän förskola

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i skollagen (1985:1100) avseende 2 a kap. 17 § första stycket 2 med den ändringen att tidpunkten för ikraftträdande bestäms till den 1 februari 2007. Därmed bifaller riksdagen delvis proposition 2006/07:1 utgiftsområde 16 punkt 1 i denna del och avslår motionerna 2006/07:Fi244 yrkande 40 och 2006/07:Ub334 yrkande 1 i denna del.

Reservation 1 (s)

Reservation 2 (v)

2. Bidrag för viss utbildning av beskickningsmedlemmars barn och till internationella skolor

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i skollagen (1985:1100) avseende 2 a kap. 17 a §, 2 b kap. 10 och 10 b §§, 9 kap. 5, 6, 6 a, 7 a, 7 b, 8 a, 8 c-e, 11, 13, 14 och 17 §§ med den ändringen att tidpunkten för ikraftträdande bestäms till den 1 februari 2007. Därmed bifaller riksdagen delvis proposition 2006/07:1 utgiftsområde 16 punkt 1 i denna del och avslår motion 2006/07:Ub334 yrkande 1 i denna del.

Reservation 3 (v)

3. Lagen (2001:239) om kvalificerad yrkesutbildning

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2001:239) om kvalificerad yrkesutbildning med den ändringen att tidpunkten för ikraftträdandet bestäms till den 1 februari 2007. Därmed bifaller riksdagen delvis proposition 2006/07:1 utgiftsområde 16 punkt 2.

4. Anslagen inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning för budgetåret 2007 samt vissa bemyndiganden

a)

Riksdagen anvisar anslagen under utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning för budgetåret 2007 på det sätt som framgår av bilaga 3. Därmed bifaller riksdagen proposition 2006/07:1 utgiftsområde 16 punkt 11 och avslår motionerna 2006/07:Fi201 yrkande 2, 2006/07:Fi244 yrkandena 37, 42, 46 och 47, 2006/07:Ub234, 2006/07:Ub263 yrkande 2, 2006/07:Ub265, 2006/07:Ub313, 2006/07:Ub317, 2006/07:Ub321, 2006/07:Ub334 yrkandena 3–5, 2006/07:Ub359, 2006/07:Ub372, 2006/07:Ub423 och 2006/07:Ub428.

b)

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2007 för ramanslaget 25:4 Specialpedagogiska institutet besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 7 000 000 kr under 2008 och högst 6 000 000 kr under 2009. Därmed bifaller riksdagen proposition 2006/07:1 utgiftsområde 16 punkt 5.

c)

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2007 för ramanslaget 25:14 Bidrag till kvalificerad yrkesutbildning besluta om bidrag till kvalificerad yrkesutbildning som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 1 238 837 000 kr under 2008 och högst 561 163 000 kr under perioden 2009–2012. Därmed bifaller riksdagen proposition 2006/07:1 utgiftsområde 16 punkt 6.

d)

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2007 för ramanslaget 25:70 Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m. besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 3 000 000 kr under 2008. Därmed bifaller riksdagen proposition 2006/07:1 utgiftsområde 16 punkt 7.

e)

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2007 för ramanslaget 25:78 Myndigheten för nätverk och samarbete inom högre utbildning besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 29 980 000 kr efter 2007. Därmed bifaller riksdagen proposition 2006/07:1 utgiftsområde 16 punkt 8.

f)

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2007 för ramanslaget 26:1 Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 3 010 000 000 kr under 2008, högst 1 905 000 000 kr under 2009, högst 1 060 000 000 kr under 2010, högst 255 000 000 kr under 2011 och högst 70 000 000 kr under 2012. Därmed bifaller riksdagen proposition 2006/07:1 utgiftsområde 16 punkt 9.

g)

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2007 för ramanslaget 26:3 Rymdforskning besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 130 000 000

kr under 2008, högst 130 000 000 kr under 2009, högst 100 000 000 kr under 2010, högst 100 000 000 kr under 2011 och högst 40 000 000 kr under 2012.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2006/07:1 utgiftsområde 16 punkt 10.

Stockholm den 30 november 2006

På utbildningsutskottets vägnar

Sofia Larsen

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Sofia Larsen (c), Marie Granlund (s)¹, Margareta Pålsson (m), Mats Gerdau (m), Mikael Damberg (s)², Gustav Blix (m), Agneta Lundberg (s)³, Ulf Nilsson (fp), Louise Malmström (s)⁴, Betty Malmberg (m), Ibrahim Baylan (s)⁵, Gunilla Tjernberg (kd), Lars Hjalmered (m), Rossana Dinamarca (v)⁶, Ulrika Carlsson i Skövde (c), Magdalena Streijffert (s)⁷ och Peter Rådberg (mp)⁸.

¹⁻⁸ Avstår från ställningstagande under punkt 4.

Utskottets överväganden

1 Inledning

Utbildningsutskottet behandlar i det följande regeringens förslag i budgetpropositionen för 2007 vad gäller utgiftsområde 16 och motionsyrkanden som berör budgeten för detta utgiftsområde. Utskottets ställningstagande gäller under förutsättning av riksdagens beslut om utgiftsram för 2007 för utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning.

Utgiftsområdet omfattar politikområdena Utbildningspolitik och Forskningspolitik. Riksdagen har fastställt följande mål för dessa politikområden (bet. 2000/01:UbU1, rskr. 2000/01:99).

Målet för *utbildningspolitiken* är att Sverige ska vara en ledande kunskapsnation som präglas av utbildning av hög kvalitet och livslångt lärande för tillväxt och rättvisa.

Målet för *forskningspolitiken* är att Sverige ska vara en ledande forskningsnation, där forskning bedrivs med hög vetenskaplig kvalitet.

Politikområdet Utbildningspolitik omfattar förskola och skolbarnsomsorg, barn- och ungdomsutbildning, vuxnas lärande, högskola och studiestöd. I politikområdet ingår centrala myndigheter inom utbildningsområdet samt medlemsavgifter till Unesco, m.m. De samlade kostnaderna inom politikområdet uppgår innevarande år till knappt 239 miljarder kronor. Av detta täcker de statliga anslagen under politikområdet ungefär 28 %. För övriga kostnader svarar kommuner, landsting och enskilda huvudmän.

Politikområdet Forskningspolitik omfattar anslag till nationell och internationell forskning, infrastruktur för forskning i form av bibliotek, arkiv och datanät samt etikprövning. Anslagen till politikområdet uppgår innevarande budgetår till sammanlagt 6 miljarder kronor, varav 3,6 miljarder kronor hänförs till utgiftsområde 16.

U t b i l d n i n g s p o l i t i k

2 Barnomsorg, skola och vuxenutbildning

Inledning

I detta avsnitt behandlar utskottet regeringens förslag för budgetåret 2007 när det gäller anslag till myndigheter och stöd inom områdena barnomsorg, skola och vuxenutbildning (anslag 25:1–16), samt motioner i anslutning till dessa. Avsnittet inleds med en sammanfattning av den resultatredovisning för områdena som ges i budgetpropositionen.

Resultat

Förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg

Andelen inskrivna barn i *förskolan* har ökat successivt de senaste åren. Antalet inskrivna barn ökade 2005 från året innan med drygt 14 000 barn till totalt 378 000 barn. Andelen barn i förskoleverksamhet har fortsatt att öka och omfattar nu 83,4 % av alla barn i åldern 1–5 år. Personaltätheten har ökat under året trots att det totala antalet barn i förskoleverksamhet har ökat. År 2005 var antalet barn per årsarbetare 5,2 jämfört med år 2004 då antalet barn per årsarbetare var 5,4. Andelen pedagogiskt högskoleutbildad personal, främst förskollärare, var 51,4 % medan andelen barnskötare tillsammans med personal med annan utbildning för arbete med barn var 43,4 %. Andelen personal utan utbildning för arbete med barn var 5,2 %. Det totala behovet av personal i förskola, fritidshem, skola och vuxenutbildning väntas öka fram till år 2019 på grund av ett ökat antal barn. Huvuddelen av behovet finns i förskolan, där behovet av förskollärare och barnskötare väntas öka med ca 30 %.

Den totala kostnaden för förskolan under 2005 beräknades uppgå till 37,6 miljarder kronor, vilket innebär en ökning med 8,6 % jämfört med året innan. Detta beror på att antalet inskrivna barn har ökat med 4,2 % och att kostnaden per barn har ökat med 4,2 %.

Skolbarnsomsorg består av fritidshem, familjedaghem och öppen fritidsverksamhet.

Andelen barn i fritidshem minskade under 2005 med 2 700 barn. Samtidigt fortsatte andelen inskrivna barn att öka. 76,4 % av samtliga barn i åldern sex till nio år deltog under året i fritidshemmens verksamhet. Orsakerna till den fortsatta ökningen kan bl.a. vara att många kommuner låter skolbarn ha kvar sin plats inom skolbarnsomsorgen även om en av föräldrarna är föräldraledig. Avgiftssänkningen tack vare maxtaxan kan också ha bidragit till ökad efterfrågan, liksom ökat samarbete mellan fritidshem, förskoleklass och grundskola, vilket i många skolor inneburit verksamhet under en samlad del av dagen.

Grupperna i fritidshemmen är ofta stora. Gruppstorlekarna i fritidshemmen har ökat och personaltätheten har minskat under en lång period. Jämfört med 1990 har gruppstorleken ökat med mer än 13 barn och jämfört med 1998 med 1,6 barn. I större städer omfattar barngrupperna i genomsnitt 32,8 barn per avdelning. Mellan åren 1990 och 1998 nästan halverades personaltätheten. År 2005 var det genomsnittliga antalet barn per vuxen nästan 19 barn.

I syfte att öka kvaliteten bl.a. på fritidshemmen infördes fr. o. m. läsåret 2001/02 ett statsbidrag till personalförstärkningar i skola och fritidshem. Uppföljning visar att endast en liten del av bidraget, 11 %, har använts till att anställa personal inom fritidshemmen.

Den totala kostnaden för fritidshemmen beräknades verksamhetsåret 2005 uppgå till 10, 4 miljarder kronor, vilket innebär att kostnaden per barn i genomsnitt beräknas till 32 400 kr.

Barn- och ungdomsutbildning

Förskoleklassen är en frivillig skolform inom det offentliga skolväsendet. Utbildningen i förskoleklassen ska stimulera varje barns utveckling och lärande samt ligga till grund för fortsatt skolgång. Andelen sexåringar som går i förskoleklass har ökat till 95 % läsåret 2004/05. Av dessa går 7 % i skolor med annan huvudman än en kommunal sådan. Den totala kostnaden för förskoleklass beräknas till knappt 3,7 miljarder. Antalet elever har minskat med 0,9 %. Kostnaden per elev har ökat med 4,2 % till i genomsnitt 44 800 kr.

Grundskolornas huvuduppdrag är att förmedla kunskap och främja elevernas lärande för att därigenom förbereda dem för att leva och verka i samhället. Cirka 1 miljon elever går i grundskolan. Elevantalet har minskat kraftigt mellan läsåren 2003/04 och 2004/05 och kommer att fortsätta att minska under de närmaste åren. Andelen elever som går i fristående grundskolor har mer än fördubblats de senaste tio åren och antalet skolor har fyrdubblats. Av samtliga grundskoleelever går ungefär 7 % i fristående skolor.

Andelen lärare med pedagogisk utbildning har ökat de senaste läsåren. Samtidigt saknar var femte lärare i grundskolan lärarexamen. Andelen elever som är behöriga till något av gymnasieskolans nationella program sjönk från läsåret 2003/04 till 2004/05 med 0,5 %.

Den totala kostnaden för den kommunala grundskolan beräknas uppgå till ca 66,4 miljarder. Kostnaden ökade med 1,4 % jämfört med 2004. Samtidigt har antalet elever minskat med 3,3 %. Kostnaden per elev beräknas öka med 4, 8 % till 70 800 kr jämfört med 2004.

Gymnasieskolan

Lsåret 2005/06 gick totalt 359 415 elever i *gymnasieskolan*, vilket är en ökning från läsåret innan med 3,4 %. Samtidigt ökade antalet elever i fristående gymnasieskolor med 16,6 %. Lsåret 2005/06 gick drygt 13 % av gymnasieeleverna i fristående skola.

Av alla elever i år 1 i gymnasieskolan går 15 % på ett individuellt program. Lsåret 2005/06 gick 20 800 elever år 1 på individuella program, 3 500 år 2 och 2 300 år 3.

Av de elever som gick i årskurs 3 i gymnasieskolan läsåret 2004/05 fick 82 % slutbetyg eller motsvarande. Av dessa hade 89 % uppnått grundläggande behörighet till universitets- och högskolestudier.

Den totala kostnaden för gymnasieskolan med kommunal huvudman uppgick 2005 till 24,5 miljarder kronor. Den genomsnittliga kostnaden per elev inom gymnasieskolan var 80 200 kr.

Vuxenutbildning

Tyngdpunkten i den verksamhet vid *Nationellt centrum för flexibelt lärande* som kompletterar den kommunala vuxenutbildningen har alltmer övergått från utbildnings- till utvecklingsinsatser. Utbildningsvolymen har minskat ytterligare under 2005. Det totala antalet kursdeltagare inom såväl anslags- som uppdragsfinansierad verksamhet var under året 3 825, vilket är en kraftig minskning jämfört med föregående år då antalet kursdeltagare var 10 248.

Valideringsdelegationen redovisade den 31 oktober 2005 en rapport, Lägesbeskrivning – Valideringsdelegationens erfarenheter av utvecklingen inom validering (U2005/8250/SV). Av rapporten framgår att ca 25 000 individer årligen ges möjlighet att validera sin kompetens eller delar av den. Av dessa får ca 10 000 individer en större del av sin kompetens validerad.

Inom *kommunal vuxenutbildning* genomförde kommunerna själva större delen av utbildningsverksamheten, ca 76 % räknat på antalet studerande under 2005. Resterande del utfördes på entreprenad. Enligt Statens skolverks lägesbedömning 2005 är det många som är under 25 år som kompletterar matematik, svenska och engelska genom studier på komvux. I rapporten sägs vidare att läget i komvux när det gäller studieresultat på individuell nivå är gott.

Drygt 40 600 personer deltog i *grundläggande vuxenutbildning* läsåret 2004/05, vilket är en minskning med 0,7 procentenheter jämfört med föregående år. Av deltagarna var ca 80 % födda utomlands. Andelen kursdeltagare i komvux som slutför sina planerade studier inom grundläggande vuxenutbildning ligger oförändrat kvar på ca 65 %. Den totala kostnaden för grundläggande vuxenutbildning under kalenderåret 2005 uppgick till 849 miljoner kronor vilket motsvarar ca 33 300 kr per heltidsstuderande och år.

Den totala kostnaden för *gymnasial vuxenutbildning* – både verksamhet finansierad med det riktade statsbidraget och kommunalt finansierad – för 2005 var ca 3,6 miljarder kronor. Det statligt riktade bidraget krävde en kommunal motprestation på 82 % mätt i antal årsstudieplatser. Antal studerande i den gymnasiala vuxenutbildningen var totalt 183 781 personer läsåret 2004/05.

Under läsåret 2004/05 fanns ca 4 900 studerande i kommunal *påbyggnadsutbildning* anordnad av 117 kommuner och landsting. Jämfört med läsåret 2002/03 har antalet studerande minskat med ca 1 800 och antalet kommuner eller landsting som anordnar påbyggnadsutbildning har minskat med elva under samma period. En förklaring är att ett antal platser överfördes till en statligt finansierad utbildningsform 2005. Medianåldern bland kursdeltagarna var oförändrat 26 år. Påbyggnadsutbildning med inriktning på företagsekonomi, sportteknik och barnskötare har haft flest kursdeltagare.

Antalet studerande i *vuxenutbildning för utvecklingsstörda* (sär vux) uppgick läsåret 2005/06 till drygt 4 950 personer, en ökning med 160 deltagare jämfört med föregående läsår. Av deltagarna återfinns 76 % inom utbildning som motsvarar den obligatoriska särskolan, varav 43 % på grundskolenivå och 33 % på träningskolenivå. Resterande 24 % deltog i undervisning på gymnasiesärskolenivå.

Lsåret 2004/05 deltog ca 48 000 personer i *svenskundervisning för invandrare* (sfi). Av samtliga studerande har ca 13 300 avslutat utbildningen under året. Det motsvarar ca 28 % av deltagarna. I de 28 % som avslutat utbildningen ingår ca 25 % som nått kursmålen. Av de studerande avbröt totalt drygt 12 400 personer, 26 %, sina studier under läsåret eller gjorde studieuppehåll. Av samtliga studerande fortsätter 22 250, eller drygt 46 %, sina studier inom sfi.

Den *kvalificerade yrkesutbildningen* (KY) omfattade 15 300 årsstudieplatser under 2005 inklusive de beslutade 2 200 överförda från kommunal påbyggnadsutbildning. Det är drygt 1 500 fler än föregående år samt 1 800 fler än vad Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning lägst haft att planera för. Den större delen av de 1 000 extra platser som utgjorde en engångsinsats var föremål för beslut efter årsskiftet 2005/06. Av nya sökande under året har 58 % uppfyllt kraven och beviljats en första start. Under året har knappt 27 500 studerande deltagit i KY, vilket är en ökning med 32 % jämfört med 2004 då knappt 20 900 personer deltog. Vid årsskiftet 2005/06 bedrevs 599 utbildningar av 299 olika anordnare. Snittkostnaden per utbildningsplats var under 2005 drygt 57 600 kr. KY finns i alla län med undantag av Gotlands län. Andelen studerande som antagits och därefter påbörjar en KY har ökat med ca 15 % 2005 jämfört med 2003. Medelåldern på de studerande var 29 år. Vid den uppföljning som Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning gör ett år efter examination från en utbildning har framgått att 70 % av deltagarna hade anställning eller eget företag året efter utbildningen och 49 % hade anställning eller eget företag inom den bransch de utbildat sig i. Under 2005 har 82 tillsynsbesök genomförts. Ledningsgruppernas arbete och funktion har särskilt stått i fokus under året. Vid 37 av tillsynsbesöken fanns inga skäl till kritik, medan 44 beslut innehöll en eller flera kritiska kommentarer. Under 2005 har 6 714 studerande avslutat sin utbildning med eller utan examen.

Kompletterande utbildningar finns spridda över hela landet. Totalt omfattade verksamheten 235 kompletterande utbildningar under 2005. Det är en ökning från 2004. Av dessa berättigade 87 till statsbidrag och studiestöd, 59 berättigade till endast studiestöd och 10 berättigade till endast statsbidrag under hösten 2005. Övriga stod enbart under statlig tillsyn. Det sammanlagda antalet studerande var närmare 5 300, vilket är en minskning med 5 % sedan hösten 2004 trots att antalet utbildningar ökat. Flest deltagare återfinns inom konst (1 066) och hantverk (1 021).

Bidrag till allmän förskola

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör anta regeringens förslag till lag om ändring i skollagen (1985:1100) 2 a kap. 17 § första stycket 2 med den ändringen att tidpunkten för ikraftträdande bestäms till den 1 februari 2007. Lagändringen innebär att förutsättningarna för kommunala bidrag till enskild som bedriver allmän förskola enligt 2 a kap. 8 a § skollagen blir desamma som för bidrag till annan enskild förskoleverksamhet och enskild skolbarnsomsorg som regleras där. Motionsyrkanden i denna fråga bör avslås.

Jämför reservationerna 1 (s) och 2 (v).

Propositionen

Riksdagen beslutade under förra riksmötet om ändringar i skollagen (1985:1100) som innebär etableringsfrihet för enskilda förskolor och fritidshem (bet. 2005/06:UbU13, rskr. 240). Lagändringarna som gjordes i 2 a kap. 13, 14 och 17 §§ innebär att kommunerna är skyldiga att lämna tillstånd för enskilda förskolor och fritidshem som uppfyller vissa kvalitetskrav. Kommunerna ska också, om tillstånd finns och verksamheten är öppen för alla barn, lämna bidrag till verksamheten. Dessa ändringar gäller fr. o. m. den 1 juli 2006.

I den nya lydelsen av 2 a kap. 17 § skollagen anges vissa förutsättningar för att kommunen ska lämna bidrag till den enskilda verksamheten. En av dessa förutsättningar regleras i 2 a kap. 17 § första stycket 2. Där sägs att verksamheten ska vara öppen för alla barn som har rätt till motsvarande offentlig verksamhet enligt 2 a kap. 6, 6 a, 6 b och 9 §§ skollagen, med undantag dels för sådana barn som det skulle medföra betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter att ta emot för den enskilda verksamheten, dels för fall där kommunen medger undantag med anledning av verksamhetens särskilda karaktär. I 2 a kap. 17 § första stycket 2 saknas en hänvisning till 2 a kap. 8 a § skollagen som gäller allmän förskola. För att lagregleringen om bidrag ska vara fullständig bör en sådan hänvisning införas.

Motionerna

Socialdemokraterna avvisar i motion 2006/07:Fi244 yrkande 40 förslaget till lag om ändring i skollagen avseende bidrag till enskild förskola. Socialdemokraterna vill upphäva riksdagens beslut om fri etableringsrätt för enskilda förskolor och avvisar därför regeringens förslag om att vidga etableringsfriheten till den allmänna förskolan.

Även Vänsterpartiet yrkar i motion 2006/07:Ub344 yrkande 1 (delvis) på avslag för regeringens förslag om ändring i skollagen. Vänsterpartiet skriver att kommunerna bör återfå rätten att besluta om bidrag till enskilda förskolor. Ytterligare ändringar av skollagen skulle därför inte behövas.

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till ändring i skollagen (1985:1100) 2 a kap. 17 § första stycket 2 med den ändringen att tidpunkten för ikraftträdandet bestäms till den 1 februari 2007. Motionsyrkandena bör avslås.

Bidrag för viss utbildning av beskickningsmedlemmars barn och till internationella skolor

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör anta regeringens förslag till lag om ändring i skollagen (1985:1100) med den ändringen att tidpunkten för ikraftträdande bestäms till den 1 februari 2007. Förslagen gäller dels ett system som möjliggör statsbidrag till beskickningsmedlemmars barn, dels bidrag till internationella skolor på grundskolenivå och på gymnasienivå. Ändringar genomförs i 2 a kap. 17 a §, 2 b kap. 10 och 10 b §§, 9 kap. 5, 6, 6 a, 7 a, 7 b, 8 a, 8 c–e, 11, 13, 14 och 17 §§ skollagen. Ett motionsyrkande i denna fråga bör avslås.

Jämför reservation 3 (v).

Propositionen

Regeringen föreslår att det i skollagens 2 b kap. 10 § samt 2 b kap. 10 b § införs bemyndiganden som innebär att regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, får meddela föreskrifter om hur kommunens bidrag till en internationell skola, en annan fristående skola, enskild förskoleverksamhet eller enskild skolbarnsomsorg ska bestämmas om statsbidrag för eleven utgår till kommunen.

I propositionen föreslås dessutom att bestämmelser om bidrag till internationella skolor införs genom ändring i skollagens 9 kap. 5, 6, 6 a, 8 a, 8 c, 11, 13, 14 och 17 §§ samt införande av nya paragraferna 7 a, 7 b, 8 d och 8 e §§. Enligt förslagen ska hemkommunen, under i lagen givna förutsättningar, lämna bidrag för en elev som genomgår utbildning i en internationell skola. Statens skolverk ska förklara en internationell skola berättigad till bidrag om skolan uppfyller vissa i lagen angivna villkor. Skollagens regler om återkallelse av bidragsrätt, insyn, överklagande m.m. ska också gälla den bidragsberättigade utbildningen.

Barn till beskikningsmedlemmar som inte anses som bosatta i Sverige, bör ha rätt till viss utbildning och annan verksamhet. Sådana barn som kommer från länder inom EU, från länder som omfattas av EES-avtalet eller från Schweiz har redan i dag rätt till utbildning m.m. med stöd av EG-rätten. Övriga barn till beskikningsmedlemmar har med nuvarande regler inte någon rätt till utbildning. Barn till beskikningsmedlemmar som har rätt till utbildning m.m. med stöd av EG-rätten ska tas emot i förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, grundskola och gymnasieskola och motsvarande skolformer på samma villkor som barn och ungdomar som är bosatta i landet. Barn till beskikningsmedlemmar från andra länder ska tas emot i utbildning som motsvarar skolplikten på samma villkor som barn som är bosatta i landet. Regeringen avser att införa ett statsbidrag för att kompensera för de merkostnader som dessa förslag medför (se anslag 25:9 *Bidrag till viss verksamhet motsvarande förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, grundskola och gymnasieskola*).

Kommunerna är under de förutsättningar som anges i skollagen (1985:1100) skyldiga att erbjuda alla i Sverige bosatta barn och ungdomar utbildning. Dessa barn och ungdomar ingår i beräkningsunderlaget för de generella bidrag som en kommun uppbär från staten. Det är därför enligt regeringens uppfattning, rimligt dels att elevens hemkommun lämnar bidrag för en sådan elev även om eleven går i en internationell skola, dels att bidraget bestäms på samma sätt som den ersättning som lämnas till en fristående skola. Ersättningen för särskilt stöd m.m. ska dock motsvara kostnaderna som skulle ha uppkommit om eleven gått i en av kommunen erbjuden utbildning. Kostnader som är direkt hänförliga till att den internationella skolan inte följer den svenska läroplanen ska kommunen inte vara skyldiga att stå för.

Regeringen har för avsikt att, efter en lagrådsremiss, återkomma till riksdagen med ett förslag till en ny skollag. De frågor som behandlas här har dock bedömts vara av sådan art att det är nödvändigt att föreslå ändringar redan i den nu gällande skollagen.

Motionen

Vänsterpartiet yrkar i motion 2006/07:Ub334 yrkande 1 (delvis) avslag på regeringens förslag till lag om ändring i skollagen. Vänsterpartiet anser att ändringen avseende bidrag till internationella skolor kan anstå till den av regeringen aviserade nya skollagen.

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till ändring i skollagen (1985:1100) med den ändringen att tidpunkten för ikraftträdandet bestäms till den 1 februari 2007. Motionsyrkandet bör avslås.

Lagen (2001:239) om kvalificerad yrkesutbildning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör anta regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2001:239) om kvalificerad yrkesutbildning med den ändringen att tidpunkten för ikraftträdandet bestäms till den 1 februari 2007. Ändringen innebär att regeringen får meddela föreskrifter om att en myndighet får ta ut avgifter av en utbildningsanordnare som bedriver kvalificerad yrkesutbildning som uppdragsutbildning.

Propositionen

Under våren 2006 har inom Utbildnings- och kulturdepartementet utarbetats promemorian Bemyndiganden att ta ut avgifter vid viss uppdragsutbildning, m.m. (U2006/4904/SV). Promemorian har remissbehandlats. Regeringen har bedömt att lagförslaget är av sådan beskaffenhet att Lagrådets hörande saknar betydelse. Yttrande av Lagrådet har därför inte inhämtats. En majoritet av remissinstanserna tillstyrker förslaget eller lämnar det utan erinran.

I propositionen Kvalificerad yrkesutbildning som uppdragsutbildning (prop. 2005/06:74) föreslogs att en utbildningsanordnare som beviljats bidrag eller särskilda medel enligt lagen (2001:239) om kvalificerad yrkesutbildning efter anmälan får bedriva sådan utbildning som uppdragsutbildning mot annan ersättning. Vidare föreslogs att regeringen meddelar föreskrifter om till vilken myndighet en anmälan ska lämnas. Bedömningen blev också att de övriga bestämmelser som bör gälla för uppdragsutbildning inom kvalificerad yrkesutbildning bör regleras i förordning, bl.a. bestämmelser om hur myndighetens kostnader för bl.a. studiedokumentation, tillsyn och uppföljning ska ersättas. Riksdagen beslutade i enlighet med propositionens förslag (bet. 2005/06:UbU20, rskr. 2005/06:312).

En utgångspunkt för reformen har varit att den myndighet till vilken anmälan om uppdragsutbildning ska lämnas ska kunna ta ut avgifter av den utbildningsanordnare som bedriver uppdragsutbildning. Eftersom det bedöms vara fråga om tvingande avgifter krävs det emellertid bemyndigande i lag för att myndigheten ska kunna ta ut avgifterna. Förslaget till lag om ändring i lagen om kvalificerad yrkesutbildning innebär att regeringen får meddela föreskrifter om att en myndighet får ta ut avgifter av utbildningsanordnare som bedriver kvalificerad yrkesutbildning som uppdragsutbildning. Den myndighet som ska kunna ta ut avgifterna bör vara den myndighet till vilken anmälan ska lämnas enligt 2 § andra stycket lagen om kvalificerad yrkesutbildning, vilket för närvarande enligt förordningen (2006:906) om kvalificerad yrkesutbildning som uppdragsutbildning är Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning. Myndigheten ska

kunna ta ut avgifter av en utbildningsanordnare för sådana kostnader som är förknippade med uppdragsutbildningen, t.ex. kostnader för studiedokumentation, administration, tillsyn och uppföljning.

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2001:239) om kvalificerad yrkesutbildning med den ändringen att tidpunkten för ikraftträdandet bestäms till den 1 februari 2007.

Anslagen för 2007

En sammanställning av regeringens och oppositionspartiernas förslag till anslag finns i bilaga 2 till detta betänkande.

25:1 Statens skolverk

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör anvisa det av regeringen begärda anslagsbeloppet, 356 926 000 kr, för budgetåret 2007 under anslag 25:1 Statens skolverk och avslå motioner om andra anslagsbelopp.

Jämför särskilt yttrande 2 (v).

Propositionen

Statens skolverk (Skolverket) är central förvaltningsmyndighet för det offentliga skolväsendet för barn, ungdomar och vuxna och för den av det allmänna anordnade förskoleverksamheten och skolbarnsomsorgen.

Sedan den 1 mars 2003 har Skolverkets uppgifter renodlats genom förordning (2002:1160) med instruktion för Statens skolverk. Skolverket ska, enligt förordningen, främst genom utbildningsinspektion granska kvaliteten i skolväsendet och ha tillsyn, följa upp och utvärdera skolväsendet, förskoleverksamheten och skolbarnsomsorgen, samt kontinuerligt se över kursplaner och betygskriterier. Prioriteringen av inspektionsuppdraget gör utbildningsinspektionen till den dominerande verksamheten.

Genom införandet av lagen (2006:67) om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever inrättades den 1 april 2006 en särskild funktion, barn- och elevombudet för likabehandling, inom Skolverket.

Skolverkets uppgifter har renodlats och koncentrerats till kvalitetskontroll genom uppföljning och utvärdering samt kvalitetsgranskning och tillsyn. Tyngdpunkten i verksamheten ligger på utbildningsinspektionen som ska granska kommuner och skolor regelbundet. Under år 2005 gjor-

des inspektioner i 44 kommuner och närmare 1 000 skolor, vilket överensstämmer med målet att alla kommuner och skolor ska inspekteras vart sjätte år.

I syfte att effektivisera handläggningen av enskilda ärenden där det förekommit uppgifter om grava missförhållanden, efter bl.a. anmälan från elever och föräldrar, har Skolverket inrättat en särskild funktion som snabbt kan komma ut och genomföra tillsyn.

Den 1 april 2006 inrättades inom Skolverket en särskild funktion, barn- och elevombudet för likabehandling. Tre miljoner kronor tillfördes därför anslaget genom tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition. Från 2007 ökas anslaget med motsvarande belopp genom minskning av anslag 25:4 *Specialpedagogiska institutet*. En miljon kronor överförs per år 2007–2009 till utgiftsområde 4, anslag 4:5 *Sveriges domstolar* som kompensation för ökad belastning på domstolarna i samband med införandet av lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn.

Till anslaget överförs också från anslag 25:3 *Utveckling av förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg* 50 miljoner kronor avseende nationella prov.

Regeringen avser att fr.o.m. år 2008 tillföra anslaget 150 miljoner kronor för främst utökad utbildningsinspektion.

Regeringen har beräknat anslaget till 356 926 000 kr. I beloppet ingår en pris- och löneomräkning med 0,9 %.

Motionerna

Vänsterpartiet föreslår i motion 2006/07:Ub334 yrkande 5 att anslaget minskas med 50 000 000 kr vilket motsvarar det belopp regeringen föreslagit under anslaget avseende nationella prov. Vänsterpartiet anser inte att det finns någon anledning att satsa pengar på detta ändamål, varför anslaget föreslås minskas. Även Miljöpartiet avvisar i motion 2006/07:Ub263 yrkande 2 regeringens anslagsöverföring med 50 000 000 från anslag 25:3 till anslag 25:1.

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår att riksdagen anvisar det av regeringen föreslagna beloppet och avslår motionsyrkandena. Utskottet menar att en tydlig mål- och resultatstyrning av skolan är angelägen bl.a. för att öka andelen elever som når målen i grundskolan. Regelbundna, obligatoriska kontrollstationer i form av nationella prov utgör en viktig komponent för att mäta enskilda elevers kunskapsnivå, men också för att mäta skolans kunskapsresultat.

Utskottet instämmer i regeringens bedömning att det finns ett behov av en tätare och förbättrad granskning av skolors kvalitet. Riksdagen gjorde också på förslag av utbildningsutskottet våren 2006 ett tillkännagivande att Skolverkets tillsynsansvar även för offentliga huvudmän bör lagregleras

samt att Skolverket bör ges rätt att förelägga en huvudman att åtgärda fel och brister samt att förena föreläggandet med vite (bet. 2005/06:UbU14, punkt 104 res. 110, rskr. 2005/06:241).

25:2 Myndigheten för skolutveckling

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör anvisa det av regeringen begärda anslagsbeloppet, 97 536 000 kr, för budgetåret 2007 under anslag 25:2 *Myndigheten för skolutveckling* och avslå motionsyrkande om andra anslagsbelopp.

Jämför särskilt yttrande 2 (v).

Propositionen

Myndigheten för skolutveckling har i uppgift att stödja den lokala verksamhetsutvecklingen i förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, skola och vuxenutbildning i syfte att uppnå ökad måluppfyllelse och likvärdighet i utbildningen. Myndigheten inrättades den 1 mars 2003.

Regeringen har beräknat anslaget till 97 536 000 kr. I beloppet ingår en pris- och löneomräkning med 1,9 %.

Motionen

Vänsterpartiet föreslår i motion 2006/07:334 yrkande 5 att anslaget minskas med 4 150 000 kr.

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår att riksdagen anvisar det av regeringen föreslagna beloppet och avslår motionsyrkandet om annat belopp.

Myndigheten för skolutveckling har en roll när det gäller att stimulera den lokala utvecklingen inom förskoleverksamheten, skolbarnsomsorgen, förskoleklassen, skolan och insatser för vuxnas lärande. Utskottet vill understryka att Myndigheten ska prioritera insatser som leder till ökad måluppfyllelse i skolan.

25:3 Utveckling av skolväsende, förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör anvisa det av regeringen begärda anslagsbeloppet, 1 138 511 000 kr, för budgetåret 2007 under anslag 25:3 *Utveckling av skolväsende, förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg* och avslå motioner om andra anslagsbelopp.

Jämför särskilda yttranden 2 (v) och 3 (mp).

Propositionen

Anslaget används till att främja utveckling av förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, skola och vuxenutbildning. Ur anslaget bekostas främst insatser som Myndigheten för skolutveckling vidtar för att stödja och stimulera kommunernas verksamhetsutveckling inom barnomsorg, skola och vuxenutbildning. Stödet avser även verksamhet med annan än kommunal huvudman.

Myndigheten ger stöd till det lokala utvecklingsarbetet. Anslaget används till statlig rektorsutbildning samt för administration, uppföljning och utvärdering av vissa uppdrag.

Anslaget utökas för budgetåret 2007 med 350 miljoner kronor för att finansiera lärares kvalificerade fortbildning samt möjlighet till forskning och deltagande i forskarutbildning. Regeringen avser att förstärka denna satsning med ytterligare 400 miljoner till totalt 750 miljoner år 2008 och 950 miljoner år 2009.

Anslaget ökas med 60 miljoner för fortbildning av obehöriga lärare samt till validering. För implementering av forskningsbaserade åtgärdsprogram mot mobbning ökar anslaget med 10 miljoner kronor.

Anslaget ökas därtill också med 121 miljoner kronor för utredning och eventuell implementering av nya mål och betygskriterier, för utveckling och implementering av kontrollstationer och likvärdiga betyg, för utredning om gymnasieskolan och för satsningar på funktionshindrade elever, inklusive återupprättande av Ekeskolan och Hällsboskolan till statliga specialskolor. För år 2008 aviseras en förstärkning av insatserna. Dessa beräknas omfatta 180 miljoner kronor. Denna ökning hänförs i första hand till insatser för funktionshindrade elever.

Anslaget ökas vidare med 155 miljoner kronor för år 2007 för att ytterligare stärka resurserna till arbetet med skolor i segregerade områden, 150 miljoner för att förbättra måluppfyllelsen i skolor med låg måluppfyllelse och/eller med hög andel elever med utländsk bakgrund samt med 15 miljoner kronor för bidrag till sommarskolor. Anslaget höjs med 10 miljoner kronor till en förbättrad studie- och yrkesvägledning. Anslaget ökas vidare för vardera året 2007 och 2008 med 50 miljoner kronor för att få till stånd en utökad samverkan mellan skola, polis, socialtjänst samt barn- och ungdomspsykiatri. Anslaget ökas också med 10 miljoner kronor för att öka

kunskaperna om skillnaderna mellan flickors och pojkars inläring och finna åtgärder som förbättrar pojkars resultat. För budgetåret 2007 förs 50 miljoner kronor till anslag 25:1 Statens skolverk avseende nationella prov. Till anslag 28:13 *Institutet för språk- och folkminnen* har förts 3 miljoner avseende verksamheten *Lexin*.

Regeringen har beräknat anslaget till 1 138 511 000 kr. I beloppet ingår en pris- och löneomräkning med 0,9 %.

Motionerna

Vänsterpartiet föreslår i motion 2006/07:Ub344 yrkande 5 en minskning av anslaget med 491 000 000 kr. Vänsterpartiet anser att det inte finns något behov av betyg i tidigare år och i flera steg, varför det inte finns behov av en utredning om en sådan ordning. Vänsterpartiet föreslår därför en minskning av anslaget med 121 miljoner kronor. Vänsterpartiet avvisar också satsningen på 10 000 000 kr under anslaget för implementering av vissa åtgärdsprogram. Vänsterpartiet förutsätter att skolor använder metoder för att stoppa mobbning som har förankring i vetenskap och beprövad erfarenhet och att Skolverket, Myndigheten för skolutveckling samt Elevombudsmannen både granskar skolornas arbete mot mobbning och bistår dem i utvecklingen av detta arbete.

Vänsterpartiet är positivt till förslaget om fortbildning och forskning för lärare, men anser att det är universitet och högskolor som ska ha ansvar för detta. Anslaget bör därför minskas med 350 miljoner kronor. Vänsterpartiet anser också det är en bra ambition att tillföra medel till fortbildning av obehöriga lärare, men att högskolan ska ha ansvar för detta. Anslaget minskas därför med 60 000 000 kr.

Miljöpartiet anser i motion 2006/07:Ub263 yrkande 2 att anslaget ska minskas med 26 000 000 kr. Miljöpartiet motsätter sig satsningen på 26 miljoner kronor till utredning och implementering av nya mål och betygs-kriterier samt utveckling av kontrollstationer och likvärdiga betyg.

Utskottets ställningstagande

Utskottet ansluter sig till regeringens beräkning av anslaget och avstyrker därmed motionsyrkanden om andra anslagsbelopp.

Utskottet delar regeringens uppfattning att undervisningen ständigt behöver utvecklas och förbättras, så att skolan på ett bättre sätt klarar den utmaning det innebär att undervisa elever med olika bakgrund och med olika förutsättningar. Detta är en viktig utmaning för skolan. Att stärka lärares möjligheter till kvalificerad fortbildning och fördjupning samt möjlighet till forskning och deltagande i forskarutbildning är därför synnerligen angeläget.

25:4 Specialpedagogiska institutet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör anvisa det av regeringen begärda anslagsbeloppet, 367 117 000 kr, för budgetåret 2007 under anslag 25:4 *Specialpedagogiska institutet*.

Utskottet föreslår också att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2007 för ramanslag 25:4 *Specialpedagogiska institutet* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 7 000 000 kr under 2008 och högst 6 000 000 kr under 2009.

Propositionen

Specialpedagogiska institutets uppgift är att ge specialpedagogiskt stöd till kommuner och andra skolhuvudmän som ansvarar för förskola, skola, skolbarnsomsorg, vuxenutbildning och fristående skolor som står under statlig tillsyn. Institutet har därutöver genom ett läromedelråd i uppdrag att tillgodose behovet av anpassade läromedel för barn, ungdomar och vuxna med funktionshinder.

Från anslaget förs 3 miljoner kronor till anslag 25:1 Statens skolverk för att finansiera det nyinrättade barn- och elevombudet.

Regeringen har beräknat anslaget till 367 117 000 kr. I beloppet ingår en pris- och löneomräkning med 0,6 %.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens anslagsbelopp. Utskottet tillstyrker också att riksdagen bemyndigar regeringen att besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 7 000 000 kr under 2008 och högst 6 000 000 kr under 2009.

25:5 Specialskolemyndigheten

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör anvisa det av regeringen begärda anslagsbeloppet, 256 683 000 kr, för budgetåret 2007 under anslag 25:5 *Specialskolemyndigheten*.

Propositionen

Specialskolemyndigheten består av sex skolenheter, varav fem är regionala specialskolor för döva och hörselskadade elever och en är en nationell specialskola för döva och hörselskadade med utvecklingsstörning samt för dövblindfödda.

Utbildningen har som mål att ge barn och ungdomar som är döva, dövblindfödda eller hörselskadade en utbildning som är anpassad efter varje barns behov och så långt möjligt motsvarar den utbildning som ges i grundskolan eller särskolan.

Regeringen har beräknat anslaget till 256 683 000 kr. I beloppet ingår en pris- och löneomräkning med 0,9 %.

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår att riksdagen anvisar det begärda beloppet.

25:6 Särskilda insatser på skolområdet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör anvisa det av regeringen begärda anslagsbeloppet, 301 739 000 kr, för budgetåret 2007 under anslag 25:6 *Särskilda insatser på skolområdet*.

Propositionen

Från anslaget fördelas medel huvudsakligen som bidrag till kommuner för samordnande regionala utbildningsinsatser för elever med funktionshinder och utbildningsinsatser avseende särskild undervisning på sjukhus m.m. enligt förordningen (1991:931) om statsbidrag till särskilda insatser på skolområdet samt som bidrag till kommuner för riksrekryterande gymnasieutbildning för bl.a. rörelsehindrade, döva och hörselskadade elever. Den huvudsakliga faktorn som styr anslaget är antalet elever.

Regeringen har beräknat anslaget till 301 739 000 kr. I beloppet ingår en pris- och löneomräkning med 2,2 %.

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår att riksdagen anvisar det begärda beloppet.

25:7 Sameskolstyrelsen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör anvisa det av regeringen begärda anslagsbeloppet, 26 026 000 kr, för budgetåret 2007 under anslag 25:7 *Sameskolstyrelsen*.

Propositionen

Sameskolstyrelsen är styrelse för de sex sameskolorna och den integrerade samiska undervisningen i den kommunala grundskolan i nio kommuner. Sameskolstyrelsen får även efter avtal med en kommun fullgöra kommunens uppgifter inom förskoleklass och förskole- och fritidsverksamhet för samiska barn. Intäkterna för verksamheten får delvis disponeras för kostnaderna.

Regeringen har beräknat anslaget till 26 026 000 kr. I beloppet ingår en pris- och löneomräkning med 0,8 %.

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår att riksdagen anvisar det begärda beloppet.

25:8 Maxtaxa i förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör anvisa det av regeringen begärda anslagsbeloppet, 3 660 000 000 kr, för budgetåret 2007 under anslag 25:8 *Maxtaxa i förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg m.m.*

Propositionen

Anslaget bekostar statsbidrag till de kommuner som har ett system med maxtaxa i förskoleverksamheten och skolbarnsomsorgen. Under anslaget finansieras även det statsbidrag för kvalitetssäkrande åtgärder som ska lämnas till de kommuner som tillämpar maxtaxa. Dessutom bekostas Skolverkets kostnader för arbete med administration av rekvisition från kommunerna under anslaget liksom den uppföljning av reformens olika delar för vilken Skolverket ska ansvara.

Kompensation till kommunerna för de övriga delarna av reformen maxtaxa och allmän förskola ges genom det generella statsbidraget under utgiftsområde 25, anslag 91:1 *Generellt statsbidrag till kommuner och landsting*.

För den allmänna förskolan är kompensationen 1 200 miljoner kronor, för förskoleverksamhet för barn till arbetslösa är kompensationen 300 miljoner kronor och för barn till föräldralediga 200 miljoner kronor.

Regeringen har beräknat anslaget till 3 660 000 000 kr.

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår att riksdagen bifaller regeringens anslagsförslag. Maxtaxan har som främsta syfte att öka tillgängligheten till förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg, förbättra barnfamiljernas ekonomi, minska marginal-effekterna samt underlätta arbetskraftsdeltagandet.

Samtliga kommuner är anslutna till systemet med maxtaxa i förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg. Skillnaderna mellan kommunernas avgifter har utjämnats och barnfamiljerna har fått lägre avgifter.

Skolverket har regeringens uppdrag att under en femårsperiod 2002–2007 årligen följa upp reformen maxtaxa och allmän förskola m.m. Slutredovisning ska lämnas den 1 april 2007.

Statsbidraget för kvalitetssäkrande åtgärder är kopplat till maxtaxa inom förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg och syftar till att säkra kvaliteten i verksamheten. Uppföljning av 2005 års statsbidrag visar att av det totala bidraget fördelades 86,5 % till kommunal verksamhet och 13,5 % till verksamhet i enskild regi. 72 miljoner kronor fördelades till kompetenshöjande åtgärder. Av dessa fördelades 62 miljoner kronor till förskoleverksamhet och 10 miljoner kronor till skolbarnsomsorg.

25:9 Bidrag till viss verksamhet motsvarande förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, grundskola och gymnasieskola

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör anvisa det av regeringen begärda anslagsbeloppet, 142 459 000 kr, för budgetåret 2007 under anslag 25:9 *Bidrag till viss verksamhet motsvarande förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, grundskola och gymnasieskola.*

Propositionen

Bidraget används till särskilt verksamhetsstöd till bl.a. vissa riksrekryterande gymnasiala utbildningar och förberedande dansutbildningar, bidrag till riksinternatskolor, statsbidrag till kommuner med s.k. IB-utbildning, statsbidrag till kostnader för utlandssvenska elevers skolgång i Sverige, ersättning till kostnader för nordiska elever på gymnasial nivå, statsbidrag till utbildning för barn till beskickningsmedlemmar m.m. Den huvudsakliga faktor som styr utgifterna på anslaget är antalet elever.

Regeringen avser att införa ett statsbidrag till utbildning för beskickningsmedlemmars barn som inte är folkbokförda i Sverige. Statsbidrag ska däremot inte längre utgå för elever som är folkbokförda eller på annan grund har rätt till utbildning i Sverige. Denna elevgrupp ska vara kommunernas ansvar. Kostnaderna för beskickningsmedlemmars barns rätt till utbildning bör finansieras genom en omprioritering inom detta anslag. Förändringen avses gälla fr.o.m. den 1 juli 2007.

Sammanlagt elva kommuner fick verksamhetsstöd för riksrekryterande utbildningar med särskild inriktning under 2005. Skolverket har haft i uppdrag att se över systemet med verksamhetsstöd och har lämnat förslag på förändringar. Dessa bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Anslaget finansierar också kommunbidrag för elever från annat nordiskt land, som studerar i Sverige med stöd av överenskommelsen om nordisk utbildningsgemenskap på gymnasial nivå. Ersättningen avser det överskjutande antal elever som kommunen tagit emot i förhållande till det antal elever från kommunen som genomgår utbildning i annat nordiskt land. Läsåret 2005/06 lämnades bidrag för 280 elever. Antalet elever för vilka ersättning utgår har successivt ökat. Skolverket har därför haft ett uppdrag att redovisa utvecklingen samt lämna förslag på förändringar.

Regeringen har beräknat anslaget till 142 459 000 kr. I beloppet ingår en pris- och löneomräkning med 2,1 %.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens anslagsberäkning.

25:10 Bidrag till svensk undervisning i utlandet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör anvisa det av regeringen begärda anslagsbeloppet, 97 587 000 kr, för budgetåret 2007 under anslag 25:10 *Bidrag till svensk undervisning i utlandet*.

Propositionen

Enligt förordning (1994:519) om statsbidrag till utbildning av utlands-svenska barn och ungdomar lämnas statsbidrag för svensk utlandsskola, distansundervisning, kompletterande svensk undervisning och undervisning vid utländsk skola. Under anslaget finansieras också bl.a. lönekostnader för nationellt anställda lärare m.fl. vid Europaskolorna.

Anslaget är beroende av elevutvecklingen. Läsåret 2005/06 fanns det 26 svenska utlandsskolor med sammanlagt 673 statsbidragsberättigade elever i förskoleklass, grund- och gymnasieskola.

Andelen statsbidragsberättigade elever har minskat något i jämförelse med föregående läsår, från 83 % till 82 % i grundskolan och från 35 % till 30 % i gymnasieskolan.

Regeringen har beräknat anslaget till 97 587 000 kr. I beloppet ingår en pris- och löneomräkning med 2,2 %.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens anslagsberäkning.

25:11 Nationellt centrum för flexibelt lärande

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör anvisa det av regeringen begärda anslagsbeloppet, 100 917 000 kr, för budgetåret 2007 under anslag 25:11 *Nationellt centrum för flexibelt lärande* och avslå motionsyrkandet om att anslaget bör minska.

Jämför särskilt yttrande 2 (v).

Propositionen

Anslaget finansierar verksamheten vid myndigheten Nationellt centrum för flexibelt lärande, utgifter för utvecklingsprojekt inom folkbildningen och kommunernas vuxenutbildning, utgifter för utvecklingen av Folkbildningsnätet och utgifter för utvecklingen av läromedel för vuxenstudier med teckenspråk som första språk.

Regeringen föreslår att riksdagen under anslag 25:11 *Nationellt centrum för flexibelt lärande* för budgetåret 2007 anvisar ett ramanslag på 100 917 000 kr. Anslagsbeloppet inkluderar en höjning med 766 000 kr (0,8 %) för pris- och löneomräkning.

Motionen

Vänsterpartiet föreslår i motion 2006/07:Ub334 yrkande 5 att anslaget bör minskas med 50 459 000 kr. Den verksamhet som finansieras av anslaget bör föras över till en ny myndighet för vuxnas lärande som inrättas den 1 juli 2007 i enlighet med förslaget i betänkandet Vuxnas lärande – En ny myndighet (SOU 2006:38).

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår att riksdagen anvisar det av regeringen föreslagna anslagsbeloppet och avslår motionsyrkandet om annat anslagsbelopp.

25:12 Bidrag till viss verksamhet inom vuxenutbildning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör anvisa det av regeringen begärda anslagsbeloppet, 309 763 000 kr, för budgetåret 2007 under anslag 25:12 *Bidrag till viss verksamhet inom vuxenutbildning* och avslå motionsyrskandet om att anslaget bör öka.

Jämför särskilt yttrande 3 (mp).

Propositionen

Anslaget finansierar statsbidrag till kompletterande utbildningar enligt förordningen (2000:521) om statligt stöd till kompletterande utbildningar, statsbidrag enligt förordningen (2005:676) om statsbidrag till viss påbyggnadsutbildning för sådan kommunal påbyggnadsutbildning som 2005 överförts till statligt ansvar, särskilt verksamhetsstöd till idrottens studie-, bildnings- och utbildningsverksamhet, utveckling av svenskundervisning för invandrare, särskilt verksamhetsstöd för att främja samisk utbildningsverksamhet och särskilt verksamhetsstöd till riksomfattande kursverksamhet avseende hemslöjd. Anslaget finansierar vidare särskilt verksamhetsstöd till ett nationellt kompetenscentrum för vuxnas lärande, särskilt verksamhetsstöd till nationella informationsinsatser om vuxenutbildning, särskilt stöd till vuxenutbildning, utgifter för vidareutveckling av samhällsinformationen till nyanlända invandrare och försöksverksamhet och utvecklingsarbete inom vuxenutbildningsområdet.

Som en följd av ett förslag i propositionen Vissa frågor om vuxnas lärande, m.m. (prop. 2005/06:148) om en fortsatt satsning på kompetensutveckling av lärare inom svenskundervisning för invandrare ökas anslaget med 5 miljoner kronor 2007. I folkbildningspropositionen Lära, växa, förändra (prop. 2005/06:192) bedömdes att det bör prövas om statens stöd till idrottens studie-, bildnings- och utbildningsverksamhet kan kanaliseras direkt till idrotten. Anslaget ökas därför med 140 miljoner kronor. Vidare ska anslaget 25:77 Internationella programkontoret för utbildningsområdet förstärkas med 1 miljon kronor med anledning av det nya utbildningsprogrammet som under kommande programperiod får en utökad budget. För att bidra till finansieringen av förstärkningen ska detta anslag minskas med samma belopp. Övriga förändringar avser enligt regeringen huvudsakligen en återföring av resurser som överförts till utgiftsområde 17 under 2005 och 2006 för att förstärka ungdomspolitiken. Vid beräkningen av anslaget har hänsyn tagits till att 680 000 kr förs 2007 till anslag 1:14 E-legitimationer under utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning, avseende den tidigare regeringens treåriga program för att stimulera en ökad användning av e-legitimationer.

Mot denna bakgrund föreslår regeringen att riksdagen under anslag 25:12 *Bidrag till viss verksamhet inom vuxenutbildning* för budgetåret 2007 anvisar ett ramanslag på 309 763 000 kr. Anslagsbeloppet inkluderar en höjning med 3 480 000 kr (1,1 %) för pris- och löneomräkning.

Motionen

Miljöpartiet föreslår i motion 2006/07:Ub263 yrkande 2 att anslaget höjs med 50 miljoner kronor för att finansiera en utbyggnad av de kompletterande utbildningarna.

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår att riksdagen anvisar det av regeringen föreslagna anslagsbeloppet och avslår motionsyrkandet om annat belopp.

25:13 Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör anvisa det av regeringen begärda anslagsbeloppet, 25 927 000 kr, för budgetåret 2007 under anslag 25:13 *Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning* och avslå motionsyrkanden om andra belopp.

Jämför särskilda yttrandena 2 (v) och 3 (mp).

Propositionen

Anslaget finansierar verksamheten vid Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning. Myndighetens uppgifter är bl.a. att besluta om statsbidrag eller särskilda medel enligt lagen (2001:239) om kvalificerad yrkesutbildning till utbildningsanordnare som kan anordna kvalificerad yrkesutbildning, ha ett övergripande nationellt planeringsansvar och lämna förslag om de ekonomiska ramarna för den kvalificerade yrkesutbildningen och följa upp den kvalificerade yrkesutbildningen och säkerställa dess kvalitet. Vidare ska myndigheten främja utvecklingen av den kvalificerade yrkesutbildningen och informera och sprida kunskap om den kvalificerade yrkesutbildningen.

Utgifterna ökar fr.o.m. 2007 då administrationskostnader för stöd till vissa kommunala påbyggnadsutbildningar, som överförts till statligt kostnadsansvar 2005 och som tidigare finansierats från anslaget 25:16 Utveckling av påbyggnadsutbildningar, ska finansieras från detta anslag. Med anledning av detta ökas anslaget med 3 500 000 kr.

Mot denna bakgrund föreslår regeringen att riksdagen under anslag 25:13 *Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning* för budgetåret 2007 anvisar ett ramanslag på 25 927 000 kr. Anslagsbeloppet inkluderar en höjning med 209 000 kr (0,8 %) för pris- och löneomräkning.

Motionerna

Vänsterpartiet föreslår i motion 2006/07:Ub334 yrkande 5 att anslaget minskar med 12 964 000 kr. Myndigheten förs över till en ny myndighet för vuxnas lärande som inrättas den 1 juli 2007 i enlighet med förslaget i betänkandet Vuxnas lärande – En ny myndighet (SOU 2006:38).

Miljöpartiet föreslår i motion 2006/07:Ub263 yrkande 2 att anslaget höjs med 1 miljon kronor. Ett permanentande av den tillfälliga platsökningen om 1 000 platser och 500 nya platser på den kvalificerade yrkesutbildningen gör att anslaget behöver höjas.

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår att riksdagen anvisar det av regeringen föreslagna anslagsbeloppet och avslår motionsyrkanden om andra belopp.

25:14 Bidrag till kvalificerad yrkesutbildning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör anvisa det av regeringen begärda anslagsbeloppet, 1 139 596 000 kr, för budgetåret 2007 under anslag 25:14 *Bidrag till kvalificerad yrkesutbildning* och avslå motionsyrkanden om andra belopp. Riksdagen bör vidare ge regeringen det begärda bemyndigandet att besluta om bidrag till kvalificerad yrkesutbildning under perioden 2008–2012.

Jämför särskilda yttrandena 2 (v) och 3 (mp).

Propositionen

Anslaget finansierar statligt stöd och kostnader för personskadeförsäkring och ansvarsförsäkring under lärandet i arbete för studerande enligt bl.a. lagen (2001:239) om kvalificerad yrkesutbildning samt statsbidrag enligt förordningen (2004:167) om statligt stöd till försöksverksamhet med lärlingsutbildning för vuxna till vissa hantverksyrken.

Utgifterna ökar då utgifter för vissa kommunala påbyggnadsutbildningar, som överförts till statligt kostnadsansvar 2005 och som tidigare finansierats från anslag 25:16 Utveckling av påbyggnadsutbildningar, överförs till detta anslag. Med anledning av detta ökas anslaget med 184 212 000 kr.

Mot denna bakgrund föreslår regeringen att riksdagen under anslag 25:14 *Bidrag till kvalificerad yrkesutbildning* för budgetåret 2007 anvisar ett ramanslag på 1 139 596 000 kr.

Regeringen föreslår också att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2007 för ramanslag 25:14 *Bidrag till kvalificerad yrkesutbildning* besluta om bidrag till kvalificerad yrkesutbildning som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 1 238 837 000 kr under 2008 och högst 561 163 000 kr under perioden 2009–2012.

Motionerna

Vänsterpartiet föreslår i motion 2006/07:Ub334 yrkande 5 att anslaget minskar med 569 798 000 kr. Den verksamhet som finansieras av anslaget förs över till en ny myndighet för vuxnas lärande som inrättas den 1 juli 2007 i enlighet med förslaget i betänkandet Vuxnas lärande – En ny myndighet (SOU 2006:38).

Miljöpartiet föreslår i motion 2006/07:Ub263 yrkande 2 att anslaget höjs med 45 miljoner kronor eftersom den kvalificerade yrkesutbildningen får 500 nya platser.

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår att riksdagen anvisar det av regeringen föreslagna anslagsbeloppet och avslår motionsyrkanden om andra belopp. Riksdagen bör också bemyndiga regeringen att för ramanslag 25:14 besluta om bidrag till kvalificerad yrkesutbildning i den omfattning som regeringen begärt.

25:15 Valideringsdelegationen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör anvisa det av regeringen begärda anslagsbeloppet, 18 499 000 kr, för budgetåret 2007 under anslag 25:15 *Valideringsdelegationen* och avslå motionsyrkandet om en minskning av anslaget.

Jämför särskilt yttrande 2 (v).

Propositionen

Anslaget finansierar verksamheten vid Valideringsdelegationen. Delegationen har till uppgift att i fråga om validering av vuxnas kunskaper och kompetens främja kvalitet, legitimitet och likvärdighet och bedriva och stödja utveckling av metoder och verksamhetsformer. Delegationen ska också stärka och främja ett regionalt samarbete, informera samt utforma förslag om vilka åtgärder som kan behöva vidtas för att säkerställa en verksamhet med validering.

Regeringen föreslår att riksdagen under anslag 25:15 *Valideringsdelegationen* för budgetåret 2007 anvisar ett ramanslag på 18 499 000 kr. Anslagsbeloppet inkluderar en höjning med 109 000 kr (0,6 %) för pris- och löneomräkning.

Motionen

Vänsterpartiet föreslår i motion 2006/07:Ub334 yrkande 5 att anslaget minskar med 9 250 000 kr. Den verksamhet som finansieras av anslaget förs över till en ny myndighet för vuxnas lärande som inrättas den 1 juli 2007 i enlighet med förslaget i betänkandet Vuxnas lärande – En ny myndighet (SOU 2006:38).

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår att riksdagen anvisar det av regeringen föreslagna anslagsbeloppet och avstyrker därmed motionsyrkandet.

25:16 Utveckling av påbyggnadsutbildningar

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör anvisa det av regeringen begärda anslagsbeloppet, 107 151 000 kr, för budgetåret 2007 under anslag 25:16 *Utveckling av påbyggnadsutbildningar*.

Propositionen och utskottets ställningstagande

Anslaget finansierar statligt stöd och administrationskostnader hänförliga till hanteringen av stödet inklusive Statens skolverks egna personalkostnader för vissa kommunala påbyggnadsutbildningar som överförts till statligt kostnadsansvar i form av viss statligt finansierad påbyggnadsutbildning och kompletterande utbildning. Stödet utbetalas enligt förordningen (2000:521) om statligt stöd till kompletterande utbildningar och förordningen (2005:676) om statsbidrag till viss påbyggnadsutbildning. Detta anslag ska enligt regeringen finnas under en övergångsperiod tills en slutlig avstämning sker mellan överförda belopp och överförd utbildningskapacitet.

Anslaget minskas med drygt 190 miljoner kronor fr.o.m. 2007 på grund av att vissa verksamhetskostnader ska finansieras från andra anslag.

Regeringen föreslår att riksdagen under anslag 25:16 *Utveckling av påbyggnadsutbildningar* för budgetåret 2007 anvisar ett ramanslag på 107 151 000 kr.

U t s k o t t e t föreslår att riksdagen anvisar det av regeringen föreslagna anslagsbeloppet.

Oppositionspartiernas förslag till nya anslag, m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motionärernas förslag till nya anslag avseende Myndigheten för vuxnas lärande, Bidrag till vissa organisationers uppsökande verksamhet, Statligt stöd för utbildning av vuxna och feministiskt självförsvar i skolan.

Riksdagen bör vidare avslå förslag om uppsökande verksamhet, riktat statsbidrag för utbildning av vuxna, en ny myndighet för vuxenutbildningen och riktade statsbidrag till personalförstärkningar i förskolan och i komvux.

Jämför särskilda yttrandena 1 (s) och 2 (v).

Motionerna

Socialdemokraterna begär i motion 2006/07:Fi244 yrkande 37 att regeringens förslag att avskaffa anslaget till fackliga organisationer, handikapporganisationer m.fl. för att bedriva uppsökande verksamhet ska avvisas. I motion 2006/07:Ub313 efterfrågas att handikapprörelsen får en ett årig frist innan anslaget avskaffas och ansvaret går över till kommunerna. Socialdemokraterna anför vidare i motion 2006/07:Fi244 yrkande 46 att förslaget att överföra riktade bidrag för komvux till det generella statsbidraget samtidigt med en besparing riskerar att leda till att kommunerna drar ned på omfattningen av den kommunala vuxenutbildningen. Därutöver finns förslag från Socialdemokraterna i motion 2006/07:Fi244 yrkande 42 om att medel för personalförstärkningar i förskolan ska redovisas under särskilda anslag och inte ingå i det generella bidraget till kommunerna. Ett liknande yrkande framförs i motion 2006/07:Ub423 (s).

Vänsterpartiet föreslår i motion 2006/07:Ub334 yrkandena 3 och 5 att en ny myndighet och ett nytt anslag, *Myndigheten för vuxnas lärande* (i *bilaga 2* betecknat 25:81) inrättas som tillförs 646 621 000 kr. En ny myndighet för vuxnas lärande inrättas genom att Nationellt centrum för flexibelt lärande slås samman med Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning, Valideringsdelegationen samt med den del av Myndigheten för skolutveckling som ansvarar för vuxenutbildningen i en myndighet för vuxnas lärande i enlighet med förslaget i betänkandet *Vuxnas lärande – En ny myndighet* (SOU 2006:38). Anslag som motsvarar nu nämnda verksamheter förs enligt förslaget över till den nya myndigheten för vuxnas lärande som inrättas den 1 juli 2007. I motionens yrkande 5 föreslås vidare att ett nytt anslag, *Bidrag till vissa organisationers uppsökande verksamhet* (i *bilaga 2* betecknat 25:82), införs. Anslaget tillförs 49 700 000 kr. Fackliga och andra organisationer ska enligt motionärerna även fortsättningsvis få bidrag för uppsökande verksamhet bland sina medlemmar via ett särskilt anslag. Dessutom föreslår Vänsterpartiet ett nytt anslag, *Statligt stöd för utbildning av vuxna* (i *bilaga 2* betecknat 25:83), som tillförs

1 820 000 000 kr. Förslaget från regeringen att minska det statliga bidraget till den kommunala vuxenutbildningen med 600 miljoner kronor tillbakavisas. Bidraget ska fortsätta att vara ett riktat statsbidrag t.o.m. 2008 för att ge möjlighet att utreda frågan om den framtida vuxenutbildningen. Stödet till kommunal vuxenutbildning motsvarande 1,22 miljarder kronor ska därtill flyttas tillbaka från utgiftsområde 25 (anslag 48:1) till utgiftsområde 16. Vänsterpartiet föreslår vidare i motion 2006/07:Ub334 yrkande 6 ett nytt anslag, *Feministiskt självförsvar* (i bilaga 2 betecknat 25:81). Detta anslag tillförs 1 670 000 kr för att stärka arbetet med feministiskt självförsvar i skolorna.

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår att riksdagen avslår yrkandena om nya anslag. I detta ligger bl.a. att utskottet instämmer i regeringens förslag att det riktade statsbidraget till personalförstärkningar i skolan och till kommunal vuxenutbildning avskaffas och att bidrag till fackliga och andra organisationers uppsökande verksamhet tas bort.

3 Universitet och högskolor

Inledning

I detta avsnitt behandlar utskottet avsnitt 7 Universitet och högskolor i budgetpropositionen (utgiftsområde 16) och regeringens förslag när det gäller anslag till universitet och högskolor (anslagen 25:17–25:72) för budgetåret 2007 samt motioner i anslutning till dessa. Avsnittet inleds med en sammanfattning av den resultatredovisning som ges i budgetpropositionen.

Resultat

Om högskoleverksamhetens *övergripande resultat* redovisas i propositionen att antalet helårsstudenter minskade med 2 % under 2005. Antalet studenter uppgick därmed till ca 295 000. Regeringen förklarar minskningen med att lärosätena strävat efter att minska den överproduktion som inte rymts inom ramen för beslutade takbelopp. Mellan 2004 och 2005 minskade överproduktionen från 5 % till 2 % av lärosätenas samlade takbelopp. Till följd av tidigare intagning ökade dock antalet examinerade i grundutbildningen med 8 % år 2005.

För vissa högskoleutbildningar finns mål för antalet examina under perioden 2005–2008. Detta gäller utbildningar till civilingenjör, arkitekt, sjuksköterska, röntgensjuksköterska samt lärare med inriktning mot såväl tidigare som senare år. Utfallet under 2005 indikerar enligt regeringen att det finns goda förutsättningar för att målen kommer att uppnås. Som plane-

ringsförutsättning för perioden 2009–2012 har målet för antalet lärarexamina höjts betydligt, särskilt för inriktning mot tidigare år och mot inriktning mot förskola och förskoleklass.

För utbildning inom naturvetenskap och teknik har flertalet lärosäten mål för minsta antal helårsstudenter under 2005 och 2006. Målet nåddes till 97 % under 2005.

Den nedgång av antalet nybörjare i forskarutbildningen som började 2003 fortsatte under 2004 och 2005. Även antalet aktiva doktorander och antalet doktorsexamina minskade. Regeringen bedömer ändå att målen för antalet examinerade inom olika vetenskapsområden under perioden 2005–2008 ska kunna nås.

Vad gäller *rekrytering och tillträde till högre utbildning* hade lärosätena år 2005 i uppdrag att redovisa den senaste treårsperiodens insatser för breddad rekrytering. Av redovisningarna framgår att insatserna kan delas in i två huvudkategorier: rekryteringsinsatser och mottagandeinsatser. De förra utgörs företrädesvis av informations- och kommunikationsarbete inriktat på elever i gymnasieskolan. Mottagandeinsatserna består framför allt av olika språkstödsåtgärder. I slutet av 2005 redovisade lärosätena nya handlingsplaner för breddad rekrytering gällande perioden 2006–2008.

Sedan 2003 har högskolor och universitet haft möjlighet att anordna högskoleintroducerande utbildning, s.k. collegeutbildning. Högskoleverket utvärderar verksamheten och ska lämna en sammanfattande bedömning av utbildningen under 2006. I en delrapport för perioden 2002–2004 visar Högskoleverket att collegeutbildningen förvisso når de rätta målgrupperna, men att den ändå rekryterar få studenter till högskolan. Cirka 600 studenter per år har deltagit varav 45 % har slutfört utbildningen. Av den som påbörjat collegeutbildning har 60 % inom en period av fem terminer tagit högskolepoäng på något utbildningsprogram inom högskolan.

Behörighetsgivande förutbildning, s.k. basår, får anordnas av lärosätena i rekryteringsfrämjande syfte och i anslutning till högskoleprogram där det samtidigt finns brist på behöriga sökande och ett arbetsmarknadsbehov av högskoleutbildade. Antalet basårsstudenter läsåret 2004/05 ökade något jämfört med föregående läsår och uppgick därmed till 3 600 studenter. Knappt två tredjedelar av dem som påbörjade basår läsåret 2003/04 fortsatte på en högskoleutbildning året efter.

Antalet bedömningar av reell kompetens sjönk med 25 % till ca 4 200 ansökningar år 2005. Knappt 1 600 personer bedömdes vara behöriga, vilket var fler än tidigare år. Lärosätena framhåller att det fortfarande råder oklarheter bland de sökande om vad reell kompetens egentligen är samt att bedömningarna är resurskrävande.

Metoden alternativt urval utnyttjades under 2005 av 13 lärosäten varigenom totalt knappt 500 studenter antogs. Högskoleverket bedömer att det alternativa urvalets ringa omfattning beror på att bestämmelserna är relativt nya och att metoden är förenad med ökade kostnader för lärosätena.

En utvärdering av Rekryteringsdelegationens arbete redovisades i juni 2006. Delegationen har förfogat över 120 miljoner kronor under perioden 2002–2004 med syftet att öka mångfalden och att minska snedrekryteringen till högre utbildning. Enligt rapporten lyckades delegationen väl i sin ambition att initiera arbete med breddad rekrytering. Drygt hälften av de projekt som startats finns kvar efter det att medlen från delegationen tagit slut, särskilt projekt med gymnasieskolor som huvudmän. Enligt utvärderingen var den viktigaste övergripande effekten av delegationens verksamhet att arbetet med breddad rekrytering erhållit ökad legitimitet.

Vad gäller *kvalitetsgranskning* har Högskoleverket sedan 2001 haft i uppdrag att under en sexårsperiod genomföra ämnes- och programutvärderingar av samtliga utbildningar för generella examina och yrkesexamina, samt forskarutbildningen. Under 2007 genomförs de sista utvärderingarna i perioden samtidigt som en ny period inleds. Under de fem första åren har drygt 1 200 utbildningar granskats. Av dessa har knappt 100 haft sådana allvarliga brister att Högskoleverket har ifrågasatt examensrätten. I samtliga fall har lärosätena vidtagit åtgärder för att komma till rätta med problemen och inte någon examensrätt har behövt återkallas. Uppföljningar av Högskoleverkets system för utvärdering och kvalitetssäkring har visat att det fungerar väl, men vissa förändringar är ändå aktuella. Ett något reviderat system för kvalitetssäkring har nu därför remitterats från Högskoleverket till lärosätena.

Angående *jämställdhet* rapporterar propositionen att den ojämna könsfördelningen inom grundutbildningen består. Andelen manliga studenter uppgick till knappt 40 % läsåret 2004/05, och endast inom det konstnärliga området är könsfördelningen jämn, dvs. inom intervallet 40–60 %. Särskilt ojämn könsfördelning förekommer inom teknikutbildningar, vård- och omsorgsutbildningar samt inom lärarutbildningen. Av det totala antalet nybörjare på forskarutbildningen finns ungefär lika många kvinnor som män. Dock visar en uppföljning av dem som doktorerade 1991 att 8 % av männen, men endast 4 % av kvinnorna lyckats bli professorer inom en tolvårsperiod. År 2005 var 17 % av professorerna vid landets lärosäten kvinnor, vilket är 1 procentenhet mer än året innan. Bland de nyanställda professorerna under 2005 var 25 % kvinnor.

Vad gäller universitetens och högskolornas *kompetensförsörjning* har antalet anställda vid lärosätena minskat med 3 % under 2005 och uppgick därmed till 61 500 personer. Andelen av den forskande och undervisande personalen som har avlagt doktorsexamen ökade med 3 procentenheter till 55 %.

Anslagen för år 2007

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör anvisa anslagen till universitet och högskolor (anslagen 25:17–25:72) för budgetåret 2007 enligt regeringens förslag.

Detta innebär att anslagen till de statliga universiteten och högskolorna för grundläggande utbildning uppgår till 17 853 242 000 kr, att anslagen till de statliga universiteten och högskolorna för forskning och forskarutbildning uppgår till 8 668 013 000 kr, att anslag 25:69 *Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet m.m.* uppgår till 2 170 994 000 kr, att anslag 25:70 *Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m.* uppgår till 417 635 000 kr, att anslag 25:71 *Forskning och konstnärligt utvecklingsarbete vid vissa högskolor* uppgår till 390 089 000 kr samt att anslag 25:72 *Ersättningar för klinisk utbildning och forskning* uppgår till 2 014 568 000 kr.

Motionsyrkanden om andra anslagsbelopp eller insatser bör avslås.

Jämför särskilda yttrandena 1 (s), 2 (v) och 3 (mp).

Propositionen

Regeringens förslag till anslagsbelopp per lärosäte framgår av sammanställningen i *bilaga 2* till detta betänkande. Lärosätenas anslag för grundutbildning, forskning och forskarutbildning har för budgetåret 2007 pris- och löneomräknats med 0,8 %.

Regeringen föreslår en kvalitetsförstärkning av grundutbildningen genom en höjning av ersättningsnivåerna till de två utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, teologi och juridik samt naturvetenskap, teknik och farmaci. För ändamålet vill regeringen tillskjuta 136 miljoner kronor.

I propositionen föreslås en fortsatt utbyggnad av läkarutbildningen med 185 helårsstudenter. Utbyggnaden föreslås ske vid Lunds universitet, Umeå universitet, Linköpings universitet samt Karolinska Institutet. Anslaget till Karolinska Institutet föreslås även öka med 2 miljoner kronor för verksamhet rörande AT-provet, dvs. det prov som läkare gör efter sin allmäntjänstgöring och som måste godkännas för att de ska erhålla läkarlegitimation.

Regeringens förslag innebär vidare en utbyggnad av tandläkarutbildningen med 50 helårsstudenter. Utbyggnaden föreslås ske vid Karolinska Institutet och Malmö högskola.

Utbildningar som leder till arkitektexamen har tidigare finansierats med samma ersättningsbelopp som teknisk utbildning trots att en betydande del av utbildningen är konstnärlig till sin karaktär. Enligt regeringen har detta bidragit till kvalitetsproblem. Regeringen föreslår därför att Lunds universi-

tet, Kungl. Tekniska högskolan och Chalmers tekniska högskola ges möjlighet att totalt avräkna 303 helårsstudenter och helårsprestationer inom utbildningsområdet design.

Regeringen menar att det statsbidrag som Beckmans skola AB erhåller bör höjas med 11,2 miljoner kronor. Detta innebär att skolan kommer att ersättas med samma belopp per student som statliga högskolor inom designområdet.

Göteborgs universitet föreslås få en anslagshöjning för konservatorutbildningen. Universitetet ska därmed kunna avräkna ytterligare ersättning om 6,55 miljoner kronor för en totalvolym om 60 helårsstudenter och helårsprestationer inom utbildningsområdena design och konst.

Regeringen avser att ge Göteborgs universitet och Stockholms universitet i uppdrag att under perioden 2007–2008 anordna juridisk kompletterade utbildning för personer med utländsk juristutbildning. Utbildningen omfattar 15 helårsstudenter per lärosäte, och för ändamålet avsätts totalt 1,5 miljoner kronor under anslag 25:70 *Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m.*

För personer med utländsk lärarexamen avser regeringen att avsätta resurser för kompletterande utbildning vid Göteborgs universitet, Umeå universitet, Linköpings universitet, Örebro universitet, Lärarhögskolan i Stockholm och Malmö högskola. Utbildningen ska anordnas för 300 helårsstudenter per år under 2007 och 2008. För 2007 avsätter regeringen därför 24,6 miljoner kronor under anslag 25:70 *Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m.*

För att öka andelen akademiker med utländsk bakgrund avser regeringen att ge Göteborgs universitet, Stockholms universitet och Malmö högskola i uppdrag att under 2007 fortsätta att ge högre praktisk förvaltningsutbildning för sammanlagt 120 studenter. För insatsen avsätts 8,4 miljoner kronor under anslag 25:70 *Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m.*

Enligt Europarådets konvention om landsdels- eller minoritetsspråk är Sverige förpliktat att vidta åtgärder för att sådana språk ska kunna bevaras och utvecklas i landet. I dag saknas dock utbildning i jiddisch och romani på högskolenivå. Sådan utbildning är en förutsättning för att t.ex. utbilda modersmållärare. För uppbyggnad av utbildning i dessa två språk beräknas under anslag 25:70 *Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m.* 3 miljoner kronor.

De senaste årens jordbävningkatastrofer har medfört ett utökat utnyttjande av kompetensen vid Uppsala universitets institution för geovetenskap. Mot denna bakgrund föreslår regeringen att totalt 3,2 miljoner kronor anvisas till Uppsala universitet för att förstärka informationsserVICEN vid jordskalv m.m.

För att stärka svensk forskning och forskarutbildning föreslår regeringen att universitetet tillförs ytterligare 200 miljoner kronor utöver den satsning på 100 miljoner kronor som tillförs lärosätena 2007 i enlighet med propo-

sitionen *Forskning för ett bättre liv* (prop. 2004/05:80). Vissa universitets anslag för forskning och forskarutbildning föreslås öka med ytterligare 60,5 miljoner kronor genom en förstärkning av medlen avseende pensioner till läkare med kombinerad anställning som lärare.

Motionerna

Oppositionspartiernas förslag till anslag framgår av uppställningen i *bilaga 2* till detta betänkande.

Socialdemokraterna anför i motion 2006/07:Fi244 yrkande 47 att man motsätter sig regeringens förslag om att stoppa utbyggnaden av antalet högskoleplatser. I stället vill man att utbyggnaden fortsätter och att bristyrken prioriteras. Målet är att hälften av alla ungdomar ska gå vidare till högskolestudier.

Även Vänsterpartiet skriver i motion 2006/07:Ub334 yrkande 4 att utbyggnaden av högskolan ska fortsätta. Partiet menar att nya högskoleplatser behövs, inte minst med tanke på deras förslag om att förlänga utbildningen för vissa lärarexamina.

Vänsterpartiet vill vidare, enligt samma motion yrkande 5, förstärka kvaliteten vid högskolan genom att öka forskningsanknytningen vid grundutbildningen. Detta ska ske genom att fler lärare får möjlighet till egen forskning. Ambitionen är att alla högskolelektorer ska ges möjlighet att forska 25 % av arbetstiden vid mandatperiodens slut. För anställning av fler lektorer vill man därför tillskjuta 332,5 miljoner kronor år 2007 under anslag 25:70 *Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m.*

Vänsterpartiet ställer sig bakom regeringens förslag om ökade anslag till forskning och forskarutbildning, men anser att ytterligare 200 miljoner kronor behöver tillföras via anslag 25:70 *Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m.* Satsningen motiveras av att fler lektorer ska kunna bedriva forskning 25 % av arbetstiden. Vänsterpartiet menar att en rimlig målsättning är att alla högskolor har minst 50 % disputerade lärare och att genomsnittet för samtliga lärosäten är minst 60 %.

Vänsterpartiet vill även förtydliga statens ansvar gällande systemet för distansstudier genom att staten tar över finansieringen av kommunala lärcentrum. För detta vill man avsätta 300 miljoner kronor 2007. Vänsterpartiet förtydligar sin ståndpunkt i motion 2006/07:Ub265 och påpekar att eftersom huvuddelen av de utbildningar som bedrivs vid lärcentrum är statligt finansierade är det rimligt att staten också finansierar de fysiska förutsättningarna för denna verksamhet.

Miljöpartiet menar i motion 2006/07:Ub263 yrkande 2 att lärosätena bör ges ökade resurser för att stötta studenterna i övergången mellan studier och arbete. 50 miljoner kronor bör tillföras anslag 25:70 *Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m.* för att sedan fördelas till respektive lärosäte.

Miljöpartiet vill också införa ett övergripande mål om minst tio veckors praktik för studenter vid alla högskoleutbildningar som omfattar tre år eller mer. Miljöpartiet vill att målet sätts 2007 för att vara uppfyllt år 2012. Praktiken skulle öka studenternas möjligheter till jobb efter examen, ge studenterna möjlighet till tillämpning av teoretisk kunskap samt öka arbetsgivarnas insikter om vad högskoleutbildad personal kan tillföra verksamheten. För ändamålet vill man år 2007 tillföra anslag 25:70 *Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m.* 50 miljoner kronor.

Miljöpartiet är kritiskt till att regeringen avskaffar Vinnovas forskningsprogram Forska och väx, vilket har varit inriktat på FoU inom mindre företag. För att programmet ska kunna fortsätta föreslår Miljöpartiet att 200 miljoner kronor flyttas från anslag 25:70 *Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m.* till anslag 38:2 *Näringslivsutveckling m.m.*

Enligt motion 2006/07:Ub321 (s) bör antalet utbildningsplatser inom läkarutbildningen utökas. Motionären menar att det bl.a. behövs fler psykiatrer.

I motion 2006/07:Ub372 (s) framhålls att de uppskattade kostnaderna för den kliniska handledningen inom tandhygienistutbildningen vida överstiger ersättningen. Detta drabbar folktandvården ekonomiskt och kan innebära att högskolornas möjligheter till praktikplatser hotas.

Enligt motion 2006/07:Ub234 (fp) bör statliga anslag för forskning och studiefinansiering utgå till doktorander vid Ersta Sköndal högskola, Röda Korsets högskola och Sophiahemmets högskola. Motionären påpekar att de tre högskolorna tillsammans antar lika många studenter till sjuksköterskeprogrammen som Karolinska Institutet.

En satsning på forskning om äldre och åldrandet föreslås i motion 2006/07:Fi201 (fp) yrkande 2. Satsningen bör ske genom att en del av den resursförstärkning till forskning som regeringen föreslår i budgetpropositionen för 2007 avdelas till äldreforskning med genusperspektiv.

Behovet av fler utbildade teckenspråklärare framhålls i motion 2006/07:Ub317 (kd). Teckenspråket är erkänt som dövas första språk, och det är även ett språk som kan läsas i grundskola och gymnasium. Enligt motionären är det därför staten som bör ta ansvar för utbildning av fler teckenspråklärare.

Enligt motion 2006/07:Ub359 (kd) bör medel omfördelas till Örebro universitet för kostnader för dövtolkning. Detta skulle klarlägga för studenter med behov av dövtolkning om studierna är tillgängliga för dem eller inte. I dag händer det att teckenspråkiga studenter som blivit antagna till studier vid Örebro universitet inte kan erbjudas tolkning, och därmed förhindras de att delta i undervisning.

I motion 2006/07:Ub428 (c, fp) anförs behovet av utökad tandläkarutbildning i Umeå. Enligt motionärerna fanns det hösten 2005 ett 30-tal vakanta tjänster i folktandvården i norra sjukvårdsregionen. Därtill kommer de omfattande pensionsavgångarna det närmaste decenniet.

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår att riksdagen anvisar anslagen 25:17–25:72 enligt regeringens förslag och avslår motionsyrkandena.

Enligt utskottet skulle det vara av värde om budgetpropositionen innehöll en sammanställning över de samlade anslagen till grundutbildning respektive forskning och forskarutbildning vid universitet och högskolor. En sådan sammanställning skulle också ge bättre möjlighet till överblick över anslagens utveckling över tid.

Utskottet delar regeringens bedömning att det nu är viktigt att prioritera kvalitetsförbättringar i den högre utbildningen och anser därför att yrkandena om en fortsatt **utbyggnad av antalet högskoleplatser** bör avslås. Kvalitetsförbättringar föreslås av regeringen genom en höjning av ersättningsnivåerna till de två utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, teologi och juridik samt naturvetenskap, teknik och farmaci. Därtill föreslås ökade anslag för forskning och forskarutbildning, vilket också påverkar grundutbildningens kvalitet.

Vad gäller yrkandena om ökade resurser för anställning av **fler lektorer** samt medel för **lektorers forskning** påpekar utskottet att regeringens förslag rymmer en satsning på ökade fakultetsmedel som uppgår till 200 miljoner kronor. Att forskning normalt ingår i lektors arbetsuppgifter fastslås i högskolelagen (3 kap. 5 §). Av högskoleförordningen (4 kap. 3 §) framgår att varje högskola ska besluta om i vilken omfattning lärarna ska handha utbildning, forskning samt administrativt arbete. Högskolan ska i detta sammanhang beakta vad som följer av högskolelagen, andra författningsbestämmelser och av avtal. Utskottet konstaterar också att en särskild utredare har tillkallats för att göra en översyn av befattningsstrukturen vid universitet och högskolor (dir. 2006:48). I uppdraget ingår att föreslå förbättringar för att uppnå en fungerande och sammanhållen meriterings- och karriärväg vid landets lärosäten. Uppdraget ska redovisas senast den 17 november 2007.

Angående **lärcentrum** menar utskottet att det är på kommunnivå som det finns bäst möjlighet att bedöma vilka lokala utbildningsinsatser som behövs. Frågan om ansvarsfördelning mellan staten och kommunerna är under utredning inom Ansvarskommittén, vars arbete ska redovisas senast den 28 februari 2007 (dir. 2003:10 och 2004:93).

Utskottet förordar inte särskilda resurser till lärosätena för stöd vid **övergången mellan studier och arbete**. Regeringen föreslår i budgetpropositionen att grundutbildningsanslagen ökar med totalt 136 miljoner kronor.

Vad gäller yrkandet om **tio veckors praktik** för studenter vid högskoleutbildningar som omfattar tre år eller mer framhåller utskottet att praktik redan i dag utgör en viktig del av många utbildningar, t.ex. inom medicin-, vård-, lärar-, socionom- och journalistutbildningarna. Utskottet menar vidare att studenters uppsatsarbeten och examensjobb kan fungera som utmärkta kontaktytor mot arbetsmarknaden. Det kan även tilläggas att ett antal studentorganisationer förmedlar praktikplatser utomlands, bl.a. för eko-

nomer, ingenjörer, jurister, medicinare och systemvetare. Därtill erbjuder olika internationella organisationer, t.ex. FN, WHO och EU, praktiktjänstgöring.

Utskottet anser att riksdagen bör avslå yrkandet om att överföra 200 miljoner kronor från anslag 25:70 *Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m.* till anslag 38:2 *Näringslivsutveckling m.m.* för att finansiera Vinnovas program **Forska och väx.** Inom Regeringskansliet pågår ett arbete med att ordna viss finansiering för det aktuella programmet under 2007.

Angående fler utbildningsplatser inom **läkarprogrammet** påpekar utskottet att det under 2006 görs en utbyggnad som innebär att läkarutbildningen tillförs 165 helårsstudenter. Därtill föreslår regeringen i budgetpropositionen för 2007 att programmet utökas med ytterligare 185 helårsstudenter.

Utskottet föreslår att riksdagen avslår yrkandet om kostnaderna för **tandhygienistutbildning**. Högskolorna tilldelas statliga medel för tandhygienistutbildningen genom ersättningsbelopp för helårsstudenter och helårsprestationer. Dessa ersättningsbelopp täcker även kostnaderna för klinisk handledning. Via lokala avtal ordnar varje högskola praktikplatser hos t.ex. folktandvården.

Vad gäller medel för forskning och forskarutbildning till **Ersta Sköndal högskola, Röda Korsets högskola och Sophiahemmets högskola** kan sådan finansiering endast tilldelas universitet samt högskolor med vetenskapsområde. Högskolor kan ansöka om vetenskapsområde hos regeringen som sedan fattar beslut efter prövning av Högskoleverket.

Utskottet anser inte att delar av den medelsförstärkning på 200 miljoner kronor som regeringen föreslår för universiteten ska öronmärkas för **äldre-forskning**. Universiteten avgör själva hur dessa medel ska användas.

Utskottet föreslår att riksdagen avslår yrkandet om **utbildning av teckenspråklärare**. Hösten 2006 erbjuder Örebro universitet lärarutbildning med inriktning mot teckenspråk. Syftet med utbildningen är att ge en akademisk kompetens för de lärare som undervisar i teckenspråk i grund- och gymnasieskolan, men också ge behörighet att undervisa vid de specialskolor som finns för döva elever. Lärarhögskolan i Stockholm erbjuder inriktning mot teckenspråk för lärarexamen mot grundskolans högre åldrar samt gymnasieskolan. Som särskild behörighet krävs minst 40 poängs studier i teckenspråk. Även lärarprogrammet vid Malmö högskola erbjuder inom lingvistisk inriktning 40 poängs studier i teckenspråk som främmande språk för hörande.

Utskottet stöder inte förslaget att Örebro universitet ska tilldelas egna medel för **dövtolkning**. Stöd till studenter med funktionshinder bör fortsatt finansieras via respektive lärosätes anslag samt via den särskilda anslagspost som finns under Stockholms universitets anslag. Det rådande systemet innebär att lärosätena ska avsätta 0,3 % av sina grundutbildningsanslag för i första hand särskilt pedagogiskt stöd. De lärosäten som har kostnader som överskrider 0,3 % av grundutbildningsanslaget får del av de nationella

medlen. Dessa fördelas proportionerligt med utgångspunkt i de faktiska kostnaderna för stödet, vilket är uppgifter som Stockholms universitet har i uppdrag att samla in. Tidigare har lärosätena fått del av den nationella resursen i slutet av varje budgetår, men utskottet har informerats om att fr.o.m. 2006 prövas en ny modell där högskolorna redan vid årets början tilldelas de nationella medlen. Fördelningen sker med utgångspunkt i en sammanställning över senast kända faktiska kostnader. Syftet med den nya modellen är att lärosätena i förväg ska veta vilka resurser som står till deras förfogande.

Angående yrkandet om fler platser inom **tandläkarutbildningen i Umeå** noterar utskottet att Högskoleverket i början av 2006 publicerade en rapport (2006:6 R) om arbetsmarknaden för olika utbildningsgrupper, däribland tandläkare. Inom ramen för det nationella planeringsstödet tar Socialstyrelsen fram årliga rapporter om tillgång och efterfrågan på hälso- och sjukvårdspersonal, inklusive tandläkare och tandhygienister. Socialstyrelsens senaste rapport (NPS 2006) publicerades i januari 2006 och hade föregåtts av ett brett samrådsförfarande. Även andra underlag är relevanta för bedömning av högskoleutbildningars dimensionering. Utskottet utgår från att regeringen i sin fördelning av högskoleplatser har tillgång till och beaktar alla för frågan relevanta aspekter.

Svenska institutets stipendier

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör bemyndiga regeringen att besluta om tilldelning av medel för stipendier inom Svenska institutets område som medför utgifter på högst 3 000 000 kr under 2008.

Propositionen och utskottets ställningstagande

Under anslag 25:70 *Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m.* disponerar Svenska institutet medel. Institutet beviljar under ett år stipendier för senare läsår. Regeringen vill därför få bemyndigande att besluta om tilldelning av medel för detta ändamål som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 3 000 000 kr för 2008.

U t s k o t t e t tillstyrker att regeringen får det begärda bemyndigandet.

Vissa centrala myndigheter

Inledning

I detta avsnitt behandlar utskottet anslagen 25:73–25:80 som avser myndigheterna Högskoleverket, Verket för högskoleservice, Centrala studiestödsnämnden, Överklagandenämnden för studiestöd, Internationella programkontoret för utbildningsområdet samt Myndigheten för Nätverk och samarbete inom högre utbildning. Dessutom behandlas anslagen 25:79 *Kostnader för Sveriges medlemskap i Unesco m.m.* och 25:80 *Utvecklingsarbete m.m. inom områdena utbildning och forskning.*

Resultat

Regeringen lämnar i budgetpropositionen bl.a. följande uppgifter om verksamheten vid myndigheterna under 2005.

Högskoleverkets främsta uppgift är att granska kvaliteten i högskolans verksamhet och att främja kvalitetsutvecklingen. Under 2005 har 214 utvärderingar inom tolv olika ämnen eller program genomförts. Genom dessa utvärderingar har nu samtliga språkutbildningar granskats. En del av utvärderingarna har föranlett allvarlig kritik i form av ifrågasättande av examensrätten. Utvärderingarna leder i allmänhet till att lärosätena vidtar olika konkreta åtgärder. Antalet tillsynsärenden har ökat något i förhållande till tidigare år. Inom ramen för tillsynsuppgiften har två lärosätesbesök genomförts, och uppföljning av tidigare års besök har gjorts. Enligt regeringens mening har de mål som uppställts för verksamheten uppfyllts.

Verket för högskoleservice (VHS) genomförde den samordnade antagningen till höstterminen 2005 och vårterminen 2006 inom uppsatta tids- och kostnadsramar. Under 2005 anmälde sig totalt 151 164 sökande via verket, vilket är ca 1 000 färre än året innan. Av de sökande anmälde sig drygt 60 % via webben. Antalet ärenden avseende bedömning av utländska gymnasiebetyg har ökat under de senaste åren. Den genomsnittliga handläggningstiden för dessa ökade något 2005 i förhållande till 2004. I samband med den ekonomiska vårpropositionen för 2006 tilldelades VHS på tilläggsbudget 1 miljon kronor i förstärkta anslag för att i ökad utsträckning kunna göra bedömningar av utländska gymnasiebetyg för personer utanför antagningsprocessen. VHS har sedan 2000 haft i uppdrag att i samarbete med universitet och högskolor utveckla ett nytt flexibelt antagningssystem för såväl samordnad som lokal antagning (det s.k. NyA-projektet). Verket för högskoleservice planerar att använda det nya antagningssystemet (NyA) fullt ut inför antagningen till vårterminen 2007. Beträffande verkets upphandlingsverksamhet ligger antalet upphandlingsuppdrag som har ett upphandlingsvärde över EU:s tröskelvärde i nivå med föregående år. Det totala upphandlingsvärdet har dock ökat med ca 8 % till nästan 300 miljoner kronor.

Centrala studiestödsnämnden (CSN) fortsätter att nyttja tekniska lösningar i administrationen för att öka effektiviteten. På webbplatsen tillhandahålls bl.a. ett antal självservice-tjänster. Myndigheten samverkar också med s.k. vidareinformatörer för att sprida information om studiestödet. Ett av målen avseende studiemedelsadministrationen i CSN:s regleringsbrev för 2005 var att andelen maskinella beslut skulle öka, vilket också skett. Andelen maskinella beslut om studiemedel för studier i Sverige ökade något och uppgick till 32 %. CSN bedriver sedan maj 2005, som ett led i satsningen på service genom den s.k. 24-timmarsmyndigheten, en försöksverksamhet med elektronisk studiemedelsansökan. Av de inkomna elektroniska ansökningarna har 73 % kunnat behandlas maskinellt. CSN bedömer att andelen maskinella beslut kommer öka ytterligare när elektronisk ansökan blivit etablerad. Under 2005 har CSN genomfört kvalitetsgranskningar av handläggningen, både inom tilldelnings- och återbetalningsområdet. Granskningsresultaten visar på vissa brister i rättssäkerheten.

Handläggningstiden för studiemedel vid studier i Sverige har minskat med 3 dagar till i genomsnitt 13 dagar under 2005. Den genomsnittliga handläggningstiden för studiemedel vid studier utomlands minskade med 5 dagar till 26 dagar under 2005. Regeringen anser att CSN ska handlägga alla kompletta ansökningar och bevilja studiestöd inom tre veckor från den dag ansökan inkommer. Regeringen utgår från att CSN vidtar åtgärder för att korta handläggningstiden. Styckkostnaderna inom studiemedelshanteringen har generellt minskat något. Ett ärende avseende studiemedel för studier i Sverige kostade 184 kr 2005 jämfört med 186 kr 2004. Under 2005 har antalet inkomna telefonsamtal ökat med 2 %. Andelen samtal där den studerande begärt personlig service var 78 %, vilket är en ökning med 4 %. I regleringsbrevet för 2005 sattes som mål att andelen telefonsamtal som besvaras inom tre minuter skulle öka, men under 2005 minskade i stället andelen med 13 procentenheter till 40 %. De åtgärder som myndigheten har vidtagit med anledning av uppdraget om att förbättra servicen har fått effekt och tillgängligheten har ökat. Åtgärderna resulterade i en positiv utveckling av servicenivån redan under andra halvåret 2005. Under 2006 har effekterna blivit tydligare och servicen har stabiliserats på en hög nivå. Regeringen anser att den höga servicenivån via telefon måste upprätthållas. Vidare skulle CSN enligt regleringsbrevet för 2005 öka andelen nöjda kunder. Myndighetens kundundersökning visade att det övergripande Nöjd-kund-indexet sjunkit något.

Överklagandenämnden för studiestöd (ÖKS) hanterade under 2005 ca 5 750 ärenden, en minskning med ca 570 ärenden jämfört med 2004. Antalet inkomna ärenden till ÖKS minskade under året med 11,5 %. De vanligast förekommande överklagandeärendena avsåg stödformen studiemedel; dessa utgjorde 77 % av antalet inkomna ärenden. Under 2005 har 63 % av ärendena avgjorts inom fem veckor. ÖKS har bifallit ca 9 % av ärendena. ÖKS har, menar regeringen, uppnått ett bra resultat vad gäller måluppfyllelse avseende handläggningstider och service, även om det är

något sämre jämfört med tidigare år. Nämndens beslut i enskilda ärenden har haft betydelse för regeltillämpning och praxis, och verksamheten bidrar således enligt regeringens bedömning till att rättssäkerhet upprätthålls i studiestödssystemet.

Internationella programkontoret för utbildningsområdet ansvarar för stöd till de aktörer inom utbildningsområdet som önskar delta i olika former av internationellt samarbete. Regeringens bedömning är att det svenska deltagandet inom de program som programkontoret ansvarar för bidrar till att stärka kvalitet och öppenhet i det svenska utbildningssystemet.

Myndigheten för nätverk och samarbete inom högre utbildning har under 2005 stöttat universitet och högskolor i deras marknadsföring, administration och utveckling av utbildningsutbudet inom IT-stödd distansutbildning. Myndigheten ansvarar för ett register över den IT-stödda distansutbildning som universitet och högskolor anmäler till myndigheten.

Anslagen för 2007

25:73 Högskoleverket

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör anvisa det av regeringen föreslagna anslagsbeloppet, 165 087 000 kr, för budgetåret 2007 under anslag 25:73 *Högskoleverket* och avslå motionsyrkandet om ett höjt anslag.

Jämför särskilt yttrande 3 (mp).

Propositionen

Högskoleverkets uppgift är bl.a. att genom uppföljningar och utvärderingar bidra till att förbättra och förnya den högre utbildningen och forskningen vid universitet och högskolor. Högskoleverket svarar för tillsynen över högskolans verksamhet i syfte att öka rättssäkerheten i högskolan. Verket har också som uppgift att på uppdrag av regeringen genomföra utredningar och utvärderingar som grund för regeringens ställningstagande i olika frågor. Verket har dessutom ansvar för statistik om verksamheten vid universitet och högskolor.

Regeringen föreslår att anslaget tillförs 6 miljoner kronor till följd av vissa uppdrag. Mot denna bakgrund föreslår regeringen att riksdagen anvisar 165 087 000 kr till Högskoleverket för budgetåret 2007. Anslagsbeloppet inkluderar en höjning med 1 270 000 kr (0,8 %) för pris- och löneomräkning.

Motionen

Miljöpartiet föreslår i motion 2006/07:Ub263 yrkande 2 att Högskoleverket, utöver förslaget till anslagsbelopp i budgetpropositionen, ska tillföras 20 miljoner kronor. Med dessa medel ska Högskoleverket utarbeta ett system för genomförande av förslaget om tio veckors praktik på alla högskoleutbildningar.

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår att riksdagen anvisar det av regeringen föreslagna anslagsbeloppet till Högskoleverket och avslår därmed motionsyrkandet.

25:74 Verket för högskoleservice

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör anvisa det av regeringen föreslagna anslagsbeloppet, 16 923 000 kr, för budgetåret 2007 under anslag 25:74 *Verket för Högskoleservice*.

Propositionen och utskottets ställningstagande

Verket för högskoleservice ansvarar för den samordnade antagningen till grundläggande högskoleutbildning på uppdrag av universitet och högskolor. Vidare är verket systemförvaltare för studieadministrativa IT-system. Verket för högskoleservice ansvarar bl.a. för den tekniska förvaltningen av Ladoksystemet på uppdrag av universitet och högskolor. Utöver detta biträder verket universitet, högskolor och andra myndigheter vid upphandling.

Regeringen föreslår att anslaget tillförs 2 miljoner kronor till följd av vissa beslut. Mot denna bakgrund föreslår regeringen att riksdagen anvisar 16 923 000 kr till Verket för högskoleservice för budgetåret 2007. Anslagsbeloppet inkluderar en höjning med 137 000 kr (0,8 %) för pris- och löneomräkning.

U t s k o t t e t föreslår att riksdagen anvisar medel i enlighet med regeringens förslag.

25:75 Centrala studiestödsnämnden

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör anvisa det av regeringen föreslagna anslagsbeloppet, 396 466 000 kr, för budgetåret 2007 under anslag 25:75 *Centrala studiestödsnämnden*.

Propositionen och utskottets ställningstagande

Anslaget finansierar utgifter för Centrala studiestödsnämndens (CSN) administration av olika studiestöd och administration av lån till hemutrustning för flyktingar. Anslaget finansierar delvis också CSN:s studiesociala verksamhet. Vidare finansierar anslaget utgifter för administration av bidrag vid korttidsstudier.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 396 466 000 kr till Centrala studiestödsnämnden för budgetåret 2007. Anslagsbeloppet inkluderar en höjning med 3 421 000 kr (0,9 %) för pris- och löneomräkning.

U t s k o t t e t föreslår att riksdagen anvisar medel i enlighet med regeringens förslag.

25:76 Överklagandenämnden för studiestöd**Utskottets förslag i korthet**

Riksdagen bör anvisa det av regeringen föreslagna anslagsbeloppet, 12 266 000 kr, för budgetåret 2007 under anslag 25:76 *Överklagandenämnden för studiestöd*.

Propositionen och utskottets ställningstagande

Överklagandenämnden för studiestöd är en fristående rättsvårdande instans som hanterar överklaganden om tilldelning av studiestöd och återkrav. Anslaget finansierar utgifter för kansliets verksamhet, arvoden och andra ersättningar till nämndens ledamöter.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 12 266 000 kr till Överklagandenämnden för studiestöd för budgetåret 2007. Anslagsbeloppet inkluderar en höjning med 61 000 kr (0,5 %) för pris- och löneomräkning.

U t s k o t t e t föreslår att riksdagen anvisar medel i enlighet med regeringens förslag.

25:77 Internationella programkontoret för utbildningsområdet**Utskottets förslag i korthet**

Riksdagen bör anvisa det av regeringen föreslagna anslagsbeloppet, 45 360 000 kr, för budgetåret 2007 under anslag 25:77 *Internationella programkontoret för utbildningsområdet*.

Propositionen och utskottets ställningstagande

Anslaget finansierar Internationella programkontoret för utbildningsområdet. Myndigheten ansvarar för stöd till de aktörer inom utbildningsområdet som önskar delta i olika former av internationellt samarbete. Verksamheten omfattar framför allt olika EU-program samt vissa nordiska och nationella stipendier för främjande av internationellt samarbete.

Med anledning av satsningen inför det nya EU-programmet för livslångt lärande 2007–2013 föreslår regeringen att anslag 25:77 Internationella programkontoret för utbildningsområdet ökas med 2 miljoner kronor. Finansieringen föreslås ske genom att anslagen 25:12 Bidrag till viss verksamhet inom vuxenutbildningen och 25:70 Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m. minskas med 1 miljon kronor vardera. Mot denna bakgrund föreslår regeringen att riksdagen anvisar 45 360 000 kr till Internationella programkontoret för utbildningsområdet för budgetåret 2007. Anslagsbeloppet inkluderar en minskning med 507 000 kr (1,1 %) för pris- och löneomräkning.

U t s k o t t e t föreslår att riksdagen anvisar medel i enlighet med regeringens förslag.

25:78 Myndigheten för nätverk och samarbete inom högre utbildning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör anvisa det av regeringen föreslagna anslagsbeloppet, 63 855 000 kr, för budgetåret 2007 under anslaget 25:78 *Myndigheten för nätverk och samarbete inom högre utbildning*. Riksdagen bör vidare ge regeringen det begärda bemyndigandet att under 2007 för ramanslag 25:78 besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 29 980 000 kr efter 2007.

Propositionen och utskottets ställningstagande

Anslaget finansierar 2006 Myndigheten för nätverk och samarbete inom högre utbildning. Före den 15 januari 2006 benämndes anslaget Myndigheten för Sveriges nätuniversitet. Myndigheten fick då vidgade uppgifter, och ändamålet för anslaget utökades till att även omfatta stöd till breddad rekrytering av studenter och stöd till pedagogisk utveckling.

Anslaget minskas med drygt 10 miljoner kronor fr.o.m. 2007 på grund av att anslaget engångsvis höjdes under 2006 för myndighetens arbete med examensöversyn. Mot denna bakgrund föreslår regeringen att riksdagen

anvisar 63 855 000 kr till Myndigheten för nätverk och samarbete inom högre utbildning för budgetåret 2007. Anslagsbeloppet inkluderar en ökning med 653 000 kr (1 %) för pris- och löneomräkning.

Regeringen begär också att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2007 för ramanslag 25:78 Myndigheten för nätverk och samarbete inom högre utbildning besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 29 980 000 kr efter 2007.

U t s k o t t e t föreslår att riksdagen anvisar medel i enlighet med regeringens förslag och också bemyndigar regeringen att besluta om bidrag i den omfattning som regeringen begärt.

25:79 Kostnader för Sveriges medlemskap i Unesco m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör anvisa det av regeringen föreslagna anslagsbeloppet, 32 225 000 kr, för budgetåret 2007 under anslag 25:79 *Kostnader för Sveriges medlemskap i Unesco m.m.*

Propositionen och utskottets ställningstagande

Medlen under anslaget avser till största delen Sveriges medlemsavgift i Unesco. Anslaget finansierar även avgifter till konventionen om skydd för världens kultur- och naturarv, Internationella centret för bevarande och restaurering av kulturföremål i Rom (ICCROM) samt eventuella avgifter som är kopplade till konventionen om det immateriella kulturarvet. Genom anslaget täcks också kostnader för Svenska unescorådet samt bevakning av Unescos verksamhet i Paris.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 32 225 000 kr till anslag 25:79 Kostnader för Sveriges medlemskap i Unesco m.m. för budgetåret 2007. Anslagsbeloppet inkluderar en ökning med 278 000 kr (0,9 %) för pris- och löneomräkning.

U t s k o t t e t föreslår att riksdagen anvisar medel i enlighet med regeringens förslag.

25:80 Utvecklingsarbete m.m. inom områdena utbildning och forskning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör anvisa det av regeringen föreslagna anslagsbeloppet, 11 736 000 kr, för budgetåret 2007 under anslag 25:80 *Utvecklingsarbete m.m. inom områdena utbildning och forskning.*

Propositionen och utskottets ställningstagande

Anslaget används dels för utveckling av system som ska leda till effektiviseringar och kostnadsminskningar i myndigheternas verksamhet eller av system som ger ökad tillgång till information nationellt och internationellt, dels för övergripande statistik inom utbildningsområdet. Från anslaget finansieras även vissa andra övergripande verksamheter av tillfällig art.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 11 736 000 kr till Utvecklingsarbete m.m. inom områdena utbildning och forskning för budgetåret 2007. Anslagsbeloppet inkluderar en ökning med 101 000 kr (0,9 %) för pris- och löneomräkning.

U t s k o t t e t föreslår att riksdagen anvisar medel i enlighet med regeringens förslag.

F o r s k n i n g s p o l i t i k

5 Nationella och internationella forskningsresurser m.m.

Inledning

Politikområdet Forskningspolitik omfattar anslag till nationell och internationell forskning och till infrastruktur för forskning i form av bibliotek, arkiv, datanät och etikprövning.

Inom utgiftsområde 16 hänförs till politikområdet Forskningspolitik anslagen 26:1–26:10 som avser Vetenskapsrådet, Rymdforskning, Institutet för rymdfysik, Kungl. biblioteket, Polarforskningssekreteriatet, Sunet, Centrala etikprövningsnämnden, Regionala etikprövningsnämnder samt Särskilda utgifter för forskningsändamål.

Anslag som tillhör politikområdet finns också under utgiftsområdena 9, 17, 20, 22 och 24 som behandlas av socialutskottet, kulturutskottet, miljö- och jordbruksutskottet, trafikutskottet respektive näringsutskottet.

Resultat

Av den *övergripande resultatredovisningen* för politikområdet framgår att staten och näringslivet under 2004, det senaste år för vilket uppgifter finns tillgängliga, sammanlagt avsatte 3,7 % av BNP för forskning och utveckling. Detta innebär att Sverige ligger på andra plats i världen vad gäller andel av BNP som satsas på FoU, endast Israel avsätter större andel. Svenskt näringsliv är FoU-intensivt, men avsättningarna har minskat från 3,2 % av BNP år 2001 till 2,8 % år 2004. Huvuddelen av näringslivets satsningar sker inom några få stora företag.

De resurser som satsas på svensk forskning avspeglas i olika nyckeltal. Uttagna patent i Sverige är bland de högsta i världen. Samtidigt har antalet svenska patentansökningar minskat drastiskt perioden 2000–2005, särskilt inom sektorerna el, kommunikation och datorer. Sverige är även det land som publicerar flest vetenskapliga artiklar per capita i internationellt erkända tidskrifter. Huvuddelen av artiklarna är inom de medicinska och naturvetenskapliga områdena. Vad gäller antalet citeringar av vetenskapliga artiklar i förhållande till folkmängd hamnar Sverige på andra plats efter Schweiz. Även avseende kvalitet mätt som antalet citeringar per artikel tillhör Sverige den grupp av länder som är mest framträdande, men positionen har försvagats, framför allt beroende på en minskning av citaten inom medicin.

Om *verksamheten vid Vetenskapsrådet* redovisas bl.a. att ansökningarna om forskningsstöd ökade med 20 % till 6 300 ansökningar år 2005. Största ökningen skedde inom humaniora och samhällsvetenskap och uppgick till 60 %.

Flera satsningar har gjorts på s.k. starka forskningsmiljöer. Under 2005 beslutade Vetenskapsrådet om en satsning där 10 miljöer beviljades sammanlagt 44 miljoner kronor per år under fem år. Därtill presenterade Vetenskapsrådet och Formas i juni 2006 de 20 miljöer som får medel inom ramen för den nya satsningen (prop. 2004/05:80) på starka forskningsmiljöer, det s.k. Linnéstödet. Under en tioårsperiod tilldelas varje miljö mellan fem och tio miljoner kronor årligen. Hösten 2006 presenterade Vetenskapsrådet och Vinnova sin satsning på fyra utvalda Berzelii-centrum som under tio års tid erhåller finansiering för forskning som kombinerar inomvetenskapliga perspektiv med tillämpningsnära problemställningar (prop. 2004/05:80).

En utvärdering av den mång- och tvärvetenskapliga forskningen vid Vetenskapsrådet redovisades 2005 i vilken det framkommer att denna forskning ökat. Utvärderingen finner inte stöd för att tvärvetenskap missgynnas av rådets beredningssystem.

Vetenskapsrådets genuskommitté genomförde under 2005 en utvärdering av rådets hantering av genusrelaterade ansökningar och kunde då påvisa vissa brister. Vetenskapsrådet har också konstaterat att kvinnor haft en

lägre beviljningsgrad än män när det gäller postdoktorala stipendier och anställningar. Rådet ser därför över olika sätt som kan bidra till att öka jämställdheten inom rådets verksamhetsområde.

Forskningsforum är administrativt placerat vid Vetenskapsrådet och ska vara ett samarbetsorgan för övergripande frågor om forskning och samhälle samt för samverkan mellan forskningsfinansiärer. Verksamheten utvärderades 2003, och då framkom att verksamheten endast i begränsad omfattning uppnått sina mål. Utredaren föreslog därför att Forskningsforum i sin nuvarande form bör upphöra. Mot bakgrund av detta avser regeringen att avveckla Forskningsforum vid årsskiftet 2006/07.

Vad gäller *internationellt forskningssamarbete* tecknade Sverige i december 2005 ett samarbetsavtal med Indien inom vetenskap och teknik. Ett liknande avtal tecknades med USA i slutet av juni 2006. Sverige har nu bilaterala avtal med fem länder: Japan, Sydafrika, Kina, Indien och USA.

EU/FoU-rådets huvuduppgift var att främja svenskt deltagande i EU:s ramprogram för forskning och utveckling genom att erbjuda information och rådgivning. I 2005 års forskningspolitiska proposition bedömdes att EU/FoU-rådet skulle avvecklas och verksamheten överföras till Vinnova (prop. 2004/05:80). Rådets verksamhet avvecklades enligt plan vid årsskiftet 2005/06 och bedrivs nu av Vinnova under beteckningen Europaprogrammen.

Angående *forskningens infrastruktur* redovisas i budgetpropositionen att kostnaderna för medlemskap i de internationella anläggningarna har ökat kraftigt under senare år. Den svenska användningen av flertalet internationella anläggningar är dock betydligt högre än den svenska andelen av finansieringen. Däremot är andelen svensk personal vid anläggningarna begränsad och svenska företags deltagande i anläggningarnas upphandling av varor och tjänster är låg.

De regionala etikprövningsnämnderna avgjorde ca 3 500 ärenden under 2005, vilket var 30 % fler än året innan. Ansökningar inom det medicinska området dominerar. Femtio ärenden prövades av Centrala etikprövningsnämnden, vilket var något fler än året innan. Tillsynsverksamheten vid nämnden var mycket begränsad under året.

Polarforskningssekretariatet genomförde under året sin hittills mest omfattande expedition, kallad Beringia 2005, i vilken över 200 personer deltog i 26 olika forskningsprojekt. Fokus för expeditionen var olika ekologiska frågor i Arktis.

Anslagen för 2007

26:1 Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör anvisa det av regeringen föreslagna anslagsbeloppet, 3 022 040 000 kr, för budgetåret 2007 under anslag 26:1 *Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation*. Riksdagen bör också bemyndiga regeringen att under 2007 för ramanslag 26:1 *Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 3 010 miljoner kronor under 2008, högst 1 905 miljoner kronor under 2009, högst 1 060 miljoner kronor under 2010, högst 255 miljoner kronor under 2011 och högst 70 miljoner kronor under 2012.

Propositionen och utskottets ställningstagande

Anslaget avser stöd till forskning, forskningsinformation och vetenskaplig utrustning. Det används även för internationellt forskningssamarbete samt för utvärderingar, beredningsarbete, resor och seminarier som är kopplade till forskningsstödet.

Regeringen föreslår att riksdagen under detta anslag för budgetåret 2007 anvisar 3 022 040 000 kr. Anslaget tillförs 229,5 miljoner kronor i enlighet med propositionen *Forskning för ett bättre liv* (2004/05:80), vilket fördelas på följande sätt: 60 miljoner kronor till medicinsk forskning, 25 miljoner kronor till teknikvetenskaplig forskning, 73 miljoner kronor till starka forskningsmiljöer, 30 miljoner kronor till forskningens infrastruktur, 12 miljoner kronor till meriteringsanställningar, 12 miljoner kronor till forskarskolor, 10 miljoner kronor till forskning om miljö och hållbar utveckling samt 7,5 miljoner kronor till genusforskning. Vidare tillförs anslaget 5 miljoner kronor för forskning inom folkbildningsområdet (prop. 2005/06:192). Jämfört med 2006 ökar anslaget med 24 042 000 kr till följd av pris- och löneomräkning (0,9 %).

Den grundforskning som finansieras av Vetenskapsrådet bedrivs vanligen i form av fleråriga projekt. Även de medel som rådet fördelar till vetenskaplig utrustning samt rådets internationella åtaganden är av långsiktig karaktär. Vetenskapsrådet bör därför enligt regeringen för budgetåret 2007 ges möjlighet att fatta beslut om stöd till forskning och vetenskaplig utrustning som innebär åtaganden för kommande budgetår. Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2007 fatta beslut som inklusive tidigare åtaganden medför utgifter om högst

3 010 miljoner kronor under 2008, högst 1 905 miljoner kronor under 2009, högst 1 060 miljoner kronor under 2010, högst 255 miljoner kronor under 2011 och högst 70 miljoner kronor under 2012.

U t s k o t t e t anser att riksdagen bör anvisa föreslaget belopp och ge regeringen det begärda bemyndigandet.

26:2 Vetenskapsrådet: Förvaltning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör anvisa det av regeringen föreslagna anslagsbeloppet, 107 621 000 kr, för budgetåret 2007 under anslag 26:2 *Vetenskapsrådet: Förvaltning*.

Propositionen och utskottets ställningstagande

Anslaget avser förvaltningskostnader för Vetenskapsrådet.

Regeringen föreslår att riksdagen under anslag 26:2 *Vetenskapsrådet: Förvaltning* för budgetåret 2007 anvisar 107 621 000 kr. Anslaget föreslås öka med 923 000 kr till följd av pris- och löneomräkning (0,9 %).

U t s k o t t e t anser att riksdagen bör anvisa föreslaget belopp.

26:3 Rymdforskning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör anvisa det av regeringen föreslagna anslagsbeloppet, 168 308 000 kr, för budgetåret 2007 under anslag 26:3 *Rymdforskning*. Riksdagen bör också lämna regeringen begärt bemyndigande att under 2007 för detta anslag besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 130 miljoner kronor under 2008, högst 130 miljoner kronor under 2009, högst 100 miljoner kronor under 2010, högst 100 miljoner kronor under 2011 och högst 40 miljoner kronor under 2012.

Propositionen och utskottets ställningstagande

Anslaget utnyttjas för den obligatoriska avgiften till Esas vetenskapliga program, för Sveriges avtalsbundna andel av det internationella driftsbidraget till Esrange samt för projektstöd till svenska forskare för deltagande i nationell och internationell grundforskning inom rymdområdet. Anslaget disponeras av Rymdstyrelsen.

Regeringen föreslår att riksdagen under anslag 26:3 *Rymdforskning* för budgetåret 2007 anvisar 168 308 000 kr. Anslaget tillförs 5 miljoner kronor 2007 för rymdforskning (prop. 2004/05:80). Anslaget föreslås öka med 1 409 000 kr till följd av pris- och löneomräkning (0,9 %).

Den grundläggande forskning som finansieras via anslaget till rymdforskning bedrivs vanligen i form av fleråriga projekt. Resursnivån för vetenskapsprogrammet inom Esa fastställs också för flera år i taget. Resursnivån för perioden 2006–2010 beslutades i december 2005. Det nu ingångna Esrangeavtalet löper till 2010. Regeringen föreslår därför att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2007 besluta om bidrag, som inklusive tidigare åtaganden medför utgifter om högst 130 miljoner kronor under 2008, högst 130 miljoner kronor under 2009, högst 100 miljoner kronor under 2010, högst 100 miljoner kronor under 2011 och högst 40 miljoner kronor under 2012.

U t s k o t t e t anser att riksdagen bör anvisa föreslaget belopp och ge regeringen det begärda bemyndigandet.

26:4 Institutet för rymdfysik

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör anvisa det av regeringen föreslagna anslagsbeloppet, 45 310 000 kr, för budgetåret 2007 under anslag 26:4 *Institutet för rymdfysik*.

Propositionen och utskottets ställningstagande

Institutet för rymdfysik (IRF) bedriver forskning och utveckling, utbildning samt mät- och registreringsverksamhet inom främst rymdfysik, atmosfärfysik och rymdteknik.

Regeringen föreslår att riksdagen under anslag 26:4 *Institutet för rymdfysik* anvisar 45 310 000 kr för budgetåret 2007. I förslaget ingår pris- och löneomräkning på 267 000 kr (0,6 %).

U t s k o t t e t anser att riksdagen bör anvisa föreslaget belopp.

26:5 Kungl. biblioteket

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör anvisa det av regeringen föreslagna anslagsbeloppet, 241 403 000 kr, för budgetåret 2007 under anslag 26:5 *Kungl. biblioteket*.

Propositionen och utskottets ställningstagande

Kungl. biblioteket (KB) är Sveriges nationalbibliotek. KB samlar in, bevarar och tillhandahåller det svenska tryckta ordet och förvärvar viss utländsk litteratur om Sverige. Myndighetens uppgifter baseras på lagen (1993:1392) om pliktexemplar av dokument. KB ansvarar även för samverkan mellan forskningsbibliotek.

Regeringen föreslår att riksdagen under anslag 26:5 *Kungl. biblioteket* anvisar 241 403 000 kr för budgetåret 2007. Den tillfälliga förstärkningen år 2006 på 3 000 000 kr reduceras anslaget 2007. I förslaget ingår pris- och löneomräkning på 1 779 000 kr (0,7 %).

U t s k o t t e t anser att riksdagen bör anvisa föreslaget belopp.

26:6 Polarforskningssekretariatet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör anvisa det av regeringen föreslagna anslagsbeloppet, 25 766 000 kr, för budgetåret 2007 under anslag 26:6 *Polarforskningssekretariatet*.

Propositionen och utskottets ställningstagande

Polarforskningssekretariatet främjar svensk polarforskning genom att delta i planeringen av vetenskapliga expeditioner till Arktis och Antarktis samt svarar för den logistik och utrustning som krävs för expeditionerna. Sekretariatet är också ansvarig myndighet för prövning av tillstånd för vistelse i Antarktis och tillsynsutövning över svensk verksamhet i Antarktis.

Regeringen föreslår att riksdagen under anslag 26:6 *Polarforskningssekretariatet* anvisar 25 766 000 kr för budgetåret 2007. I förslaget ingår pris- och löneomräkning på 240 000 kr (0,9 %).

U t s k o t t e t anser att riksdagen bör anvisa föreslaget belopp.

26:7 Sunet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör anvisa det av regeringen föreslagna anslagsbeloppet, 40 151 000 kr, för budgetåret 2007 under anslag 26:7 *Sunet*.

Propositionen och utskottets ställningstagande

Sunet (Swedish University Computer Network) är ett datanätverk för överföring av elektronisk information som binder samman i första hand universitet och högskolor, men också vissa folkbibliotek och läns museer.

Sunet finansieras genom detta anslag samt genom avgifter från högskolor och universitet. Avgifterna ska täcka de kostnader som inte täcks av anslaget. Anslaget disponeras av Vetenskapsrådet.

Regeringen föreslår att riksdagen under anslag 26:7 *Sunet* anvisar 40 151 000 kr för budgetåret 2007. I förslaget ingår pris- och löneomräkning på 346 000 kr (0,9 %).

U t s k o t t e t anser att riksdagen bör anvisa föreslaget belopp.

26:8 Centrala etikprövningsnämnden

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör anvisa det av regeringen föreslagna anslagsbeloppet, 4 239 000 kr, för budgetåret 2007 under anslag 26:8 *Centrala etikprövningsnämnden*.

Propositionen och utskottets ställningstagande

Centrala etikprövningsnämnden prövar överklagande av beslut som fattats av de sex regionala nämnderna för etikprövning av forskning som rör människor. Nämnden utövar dessutom tillsyn över efterlevnaden av lagen (2003:460) om etikprövning av forskning som avser människor samt de föreskrifter som meddelats med stöd av lagen.

Regeringen föreslår att riksdagen under anslag 26:8 *Centrala etikprövningsnämnden* anvisar 4 239 000 kr för budgetåret 2007. I förslaget ingår pris- och löneomräkning på 35 000 kr (0,8 %).

U t s k o t t e t anser att riksdagen bör anvisa föreslaget belopp.

26:9 Regionala etikprövningsnämnder

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör anvisa det av regeringen föreslagna anslagsbeloppet, 41 466 000 kr, för budgetåret 2007 under anslag 26:9 *Regionala etikprövningsnämnder*.

Propositionen och utskottets ställningstagande

De regionala etikprövningsnämnderna är sex myndigheter som fattar beslut avseende etikprövning av forskning som rör människor. Etikprövningsnämnderna tar ut avgifter för etikprövning av forskning som redovisas på inkomstitel.

Regeringen föreslår att riksdagen under anslag 26:9 *Regionala etikprövningsnämnder* anvisar 41 466 000 kr för budgetåret 2007. I förslaget ingår pris- och löneomräkning på 378 000 kr (0,9 %).

U t s k o t t e t anser att riksdagen bör anvisa föreslaget belopp.

26:10 Särskilda utgifter för forskningsändamål

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör anvisa det av regeringen föreslagna anslagsbeloppet, 112 671 000 kr, för budgetåret 2007 under anslag 26:10 *Särskilda utgifter för forskningsändamål*.

Propositionen och utskottets ställningstagande

Anslaget avser medel till forskningsverksamhet och vissa särskilda utgifter inom forskningsområdet.

Regeringen föreslår att riksdagen under anslag 26:10 *Särskilda utgifter för forskningsändamål* anvisar 112 671 000 kr för budgetåret 2007. År 2007 återförs 3 miljoner kronor till anslaget som under 2006 tillfälligt överfördes till anslag 26.5 *Kungl. biblioteket* för utvecklingsarbete. I förslaget ingår en pris- och löneomräkning på 942 000 kr (0,9 %).

U t s k o t t e t anser att riksdagen bör anvisa föreslaget belopp.

6 Anslagen inom utgiftsområde 16

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör för budgetåret 2007 anvisa anslagen inom utgiftsområde 16 enligt regeringens förslag.

Jämför särskilda yttranden 1 (s), 2 (v) och 3 (mp).

Regeringens förslag

En sammanställning av regeringens och oppositionspartiernas budgetförslag för utgiftsområde 16 *Utbildning och universitetsforskning* finns i *bilaga 2* till detta betänkande.

Utskottet har i avsnitt 2 Barnomsorg, skola och vuxenutbildning, 3 Högskoleverksamhet, 4 Vissa centrala myndigheter m.m. och 5 Nationella och internationella forskningsresurser m.m. redogjort för innehållet i förslagen.

Utskottets ställningstagande

I de föregående avsnitten har utskottet redovisat sin bedömning av regeringens och oppositionspartiernas förslag inom olika delar av utgiftsområdet och där tagit ställning till samtliga berörda yrkanden. Utskottet har tillstyrkt regeringens förslag.

Utskottet föreslår att riksdagen för budgetåret 2007 anvisar anslagen inom utgiftsområde 16 enligt förslag i *bilaga 3*.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Bidrag till allmän förskola, punkt 1 (s)

av Marie Granlund (s), Mikael Damberg (s), Agneta Lundberg (s), Louise Malmström (s), Ibrahim Baylan (s) och Magdalena Streijffert (s).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om bidrag till allmän förskola. Därmed bifaller riksdagen motion 2006/07:Fi244 yrkande 40 och avslår proposition 2006/07:1 utgiftsområde 16 punkt 1 i denna del och motion 2006/07:Ub334 yrkande 1 i denna del.

Ställningstagande

Att överföra riktade bidrag för bl.a. förskola till det generella statsbidraget samtidigt som en besparing görs riskerar att leda till att kommunerna drar ned på kvaliteten i förskolan. Riksdagen bör därför avvisa detta förslag.

2. Bidrag till allmän förskola, punkt 1 (v)

av Rossana Dinamarca (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om bidrag till allmän förskola. Därmed bifaller riksdagen motion 2006/07:Ub334 yrkande 1 i denna del och avslår proposition 2006/07:1 utgiftsområde 16 punkt 1 i denna del och motion 2006/07:Fi244 yrkande 40.

Ställningstagande

Regeringen föreslår vissa förändringar i skollagen vad gäller kommunens bidrag till enskilda förskolor, som en följd av att riksdagen har beslutat att införa etableringsfrihet för enskilda förskolor fr.o.m. den 1 juli 2006. Väns-

terpartiet anser att kommunerna bör återfå rätten att besluta om bidrag till enskilda förskolor. Då behövs inte ytterligare ändringar av skollagen enligt regeringens förslag. Riksdagen bör därför avslå förslaget.

3. Bidrag för viss utbildning av beskickningsmedlemmars barn och till internationella skolor, punkt 2 (v)

av Rossana Dinamarca (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om bidrag för viss utbildning av beskickningsmedlemmars barn och till internationella skolor. Därmed bifaller riksdagen motion 2006/07:Ub334 yrkande 1 i denna del och avslår proposition 2006/07:1 utgiftsområde 16 punkt 1 i denna del.

Ställningstagande

I regeringens förslag till ändring av skollagen ingår också förändringar av bidragen till internationella skolor. Vänsterpartiet finner det inte vara nödvändigt att behandla denna fråga. Den kan anstå till den nya skollag som regeringen har aviserat. Riksdagen bör avslå regeringens förslag till ändring av skollagen.

Särskilda yttranden

1. **Anslagen inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning för budgetåret 2007 samt vissa bemyndiganden, punkt 4 (s)**

Marie Granlund (s), Mikael Damberg (s), Agneta Lundberg (s), Louise Malmström (s), Ibrahim Baylan (s) och Magdalena Streijffert (s) anför:

Vi socialdemokrater har i partimotion 2006/07:Fi244 Alla ska med gett vår syn på inriktningen av politiken. Våra förslag syftar till att utveckla hela Sverige och ge alla som bor här del av den goda ekonomiska utveckling som politiken under tidigare mandatperioder lagt grunden för.

Det rekordstora antalet nya jobb och den snabba minskning av arbetslösheten som sker just nu är styrketecken för den välfärdsmodell som den nya regeringens politik syftar till att förändra. Hög sysselsättning kan förenas med rimliga nivåer och avgifter i a-kassan. God ekonomisk utveckling kan understödjas av bra sociala försäkringar. Sverige är ett framstående land i sin utvecklingstakt och modernitet just därför att vi har haft en välfärd som syftar till att skapa trygghet och rättvisa.

Vi vill bygga vidare på den generella välfärdspolitiken och inte underminera de system som gör att långtidssjuka och arbetslösa slipper hamna i permanent underläge och fattigdom. Vi motsätter oss de försämringar som slår hårt och brutalt mot de människor som redan hamnat i svårigheter. Vi har en sammanhållen politik för ett sammanhållet Sverige.

Majoriteten i riksdagen bestående av Moderaterna, Centern, Folkpartiet och Kristdemokraterna avser dock att fastställa andra ekonomiska ramar för de olika utgiftsområdena i den statliga budgeten och gör en annan beräkning av statens inkomster avseende 2007 än vad som skulle bli fallet med våra förslag. Samtidigt fastställs utgiftstaket för staten inklusive ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten för åren 2007 och 2008.

När riksdagens majoritet genom rambeslutet väljer en annan inriktning av politiken än den vi förespråkar deltar vi inte i det nu aktuella beslutet om anslagsfördelningen inom utgiftsområde 16.

Om vårt förslag till ramar hade vunnit gehör hade vi gjort en fördelning av anslagen till utgiftsområde 16 i enlighet med det vi föreslår i vår partimotion. Vårt budgetalternativ bör dock ses som en helhet där inte någon eller några delar kan brytas ut och behandlas isolerat från de andra.

Sverige ska vara världens bästa land att växa upp i. De senaste åren har Socialdemokraterna gjort stora satsningar på barn och barnfamiljer, men fortfarande finns det alltför många barn som lever under svåra förhållanden, ekonomiskt eller socialt. Därför måste ytterligare satsningar genomföras för att förbättra barns villkor. Alla ska ha tillgång till en förskola av god kvalitet. Socialdemokraterna vill därför ta ytterligare ett steg på vägen

mot en avgiftsfri förskola och sänka maxtaxan med 300 kr. Ingen ska behöva betala mer än 2 % av hushållsinkomsten för det första barnet i förskolan och inte mer än 1 % för det andra barnet. Vi vill att avgiften för det tredje barnet ska tas bort. Detta förslag stimulerar kvinnors arbetskraftsdeltagande. I dag har 4- och 5-åringar avgiftsfri förskola tre timmar om dagen. Vi vill utvidga den rätten till att även omfatta 3-åringar.

Vi anser att skolelevernas kunskaper i matematik och svenska måste förbättras. Alla 20 000 lärare som undervisar i matematik i grundskolan och i gymnasieskolan bör därför få tillgång till en särskild kompetensutvecklings-satsning. Undervisningen bör förnyas genom att i samarbete med arbetslivet ge alla elever insikt om hur matematiken används i praktiken. De 10 000 lärare som undervisar i svenska i de lägre åldrarna ska ges fortbildning. Vi anser också att eleverna ska ha tillgång till moderna klassiker. Satsningen på klassuppsättningar av moderna klassiker bör därför utvidgas. Elever bör också ges möjligheten att få författarbesök.

Ämnesundervisning på modersmål är en framgångsfaktor, inte minst för läs- och skrivinlärning. Eleverna bör ges möjlighet att utveckla modersmålet till en sådan nivå att det kan användas i arbetslivet.

Vi socialdemokrater har skärpt lagstiftningen mot mobbning och kränkande behandling. Men det krävs också något mer, en anda av respekt. Respekt för lärarna, för eleverna, mellan eleverna och för kunskaper.

Internationella jämförelser visar att en sammanhållen skola ger bättre kunskapsutveckling än skolsystem som tidigt sorterar eleverna. Det ger också ett mer rättvist samhälle om alla ges samma chans att utvecklas tillsammans. Lika chanser kräver olika resurser. Därför säger vi nej till en nationell skolpeng lika för alla. Vi vill också se tydligare nationella rekommendationer för kommunernas resursfördelningssystem så att resurser bättre styrs efter elevernas behov. För att förbättra villkoren för elever som har det svårt ska 1 000 resurspersoner riktas till de skolor och elever som har det tuffast.

Friskolor ska leda till bättre, inte sämre undervisningsvillkor. Friskolorna erbjuder alternativa pedagogiska inriktningar. Men etableringar av nya friskolor får inte leda till sämre undervisning i den kommunala skolan eller ökad segregation. Kommunernas inflytande vid etablering av friskolor ska förstärkas. Vinsterna ska komma skolan till del – inte aktieägarna. Alla elever har rätt till en objektiv och allsidig undervisning. Vi är motståndare till religiösa friskolor. Genom skärpta regelverk och uppföljning vill vi öka insynen. Ytterst ska de offentliga stöden kunna dras in.

Vi vill också att skolbarnsomsorgen ska förbättras och vara mer tillgängligt. Därför vill vi genomföra en kvalitets-satsning på skolbarnsomsorgen. Att få möjlighet till läxhjälp och utvecklande fritidsaktiviteter är viktigt för de barn som får minst stöd hemma. Personal-tätheten på fritids har minskat. Barngrupperna är för stora. Vi vill utveckla kvaliteten på fritids genom att anställa 3 000 fler fritidspedagoger. Vi anser också att barn inte ska utestängas från fritids av kostnadsskäl. Vi vill därför sänka maxtaxan i

skolbarnomsorgen. Lägre avgifter bidrar dessutom till att höja kvinnors deltagande i arbetslivet. Socialdemokraterna motsätter sig regeringens förslag att avskaffa de riktade statsbidragen till personalförstärkningar i förskolan och till komvux. Dessa minskningar motsvarar 3 820 miljoner kronor, medan överföringen endast uppgår till 3 220 miljoner kronor. I vårt budgetalternativ redovisas de 3,8 miljarder kronorna på utgiftsområde 16. Socialdemokraternas sammantagna satsningar på kommunerna är genom de generella och riktade statsbidragen större än regeringens satsningar för 2007, 2008 och 2009.

Vi menar att det finns en risk att kommunerna drar ned på omfattningen av den kommunala vuxenutbildningen om regeringens förslag att avskaffa det riktade statsbidraget till komvux och överföra medlen till det generella statsbidraget till kommunerna, samtidigt som en besparing på 600 miljoner kronor görs, blir verklighet. Socialdemokraterna anser därtill att anslaget till fackliga och andra organisationers uppsökande verksamhet ska bibehållas.

Regeringen väljer att stoppa utbyggnaden av högskolan samtidigt som ungdomskullarna ökar i storlek. Detta medför att en lägre andel studenter kommer att läsa vidare på universitet eller högskola. Socialdemokraterna förespråkar i stället en fortsatt utbyggd högskola i hela landet. Målet är att hälften av alla ungdomar ska gå vidare till högskolan.

Många akademiker med utländsk utbildning saknar arbete som motsvarar nivån på deras utbildning. Socialdemokraterna vill därför genomföra en satsning på utbildning av lärare omfattande 300 studenter per år i två år. Vi vill även initiera en tvåårig kompletteringsutbildning för jurister med utländsk examen. Därutöver menar vi att den högre praktiska förvaltningsutbildningen vid Stockholms universitet, Göteborgs universitet och Malmö högskola bör förlängas.

Socialdemokraterna vill fortsätta satsningarna på svensk forskning med målsättningen att de offentliga forskningsanslagen ska öka till 1 % av BNP. Vi vill därför år 2007 höja forskningsanslagen med 200 miljoner kronor. Innan ytterligare satsningar görs bör en samlad bedömning ske av hur den offentligt finansierade delen av forskningen ska fördelas mellan grundforskning och tillämpad forskning. I de nya forskningsfält som stamcells-forskningen öppnar ska Sverige ligga i framkant. Denna forskning väcker hopp om lösningar, botemedel och lindring för många svåra sjukdomar.

2. Anslagen inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning för budgetåret 2007 samt vissa bemyndiganden, punkt 4 (v)

Rossana Dinamarca (v) anför:

En majoritet av riksdagens ledamöter, representerande Moderata samlingspartiet, Centerpartiet, Folkpartiet och Kristdemokraterna, beslutar om ramar för statsbudgetens utgiftsområden samt en beräkning av statens inkomster. Ett tak för statens utgifter inklusive pensionssystemet fastställs för 2007 och 2008.

Vänsterpartiet presenterar i sin budgetmotion en helt annan inriktning för den ekonomiska politiken än vad riksdagsmajoriteten fattat övergripande beslut om. Vårt budgetalternativ avvisar regeringens politik, som bygger på skattesänkningar ämnade att gynna de gynnade, på folkflertalets bekostnad. Vi avvisar således de kraftiga försämringar som regeringen föreslår, särskilt på arbetsmarknadspolitikens område, med siktet inställt på att försvaga den fackliga organiseringen och därmed löntagarnas ställning. Vänsterpartiet ifrågasätter den politik som präglas av en marknadsliberal grundsyn, som skapar arbetslöshet och leder till en socialt destruktiv överföring av resurser till de rikaste. I stället förordas en demokratisering av den ekonomiska politiken där arbetslöshetsbekämpning görs till den ekonomiska politikens allt överskuggande mål. Vänsterpartiet presenterar en omfattande reformbudget för jobb, rättvisa, miljömställning och jämställdhet.

Vänsterpartiets politik för full sysselsättning påverkar olika delar av statsbudgeten. Ett omfattande jobbpaket presenteras, liksom ett flertal stora reformer för ökad välfärd och rättvisa, så att de resurser som finns i statskassan ska komma till nytta i produktiva insatser.

Då riksdagsmajoriteten fattat rambeslut om en helt annan inriktning av den ekonomiska politiken än den som Vänsterpartiet presenterat, deltar vi inte i detta beslut om fördelningen av anslag inom utgiftsområde 16 och presenterar inget formellt motförslag till utskottsbehandling.

Vi redovisar här den fördelning av anslagen inom utgiftsområde 16 som vi hade velat se, och som presenterades i vår utgiftsområdesmotion Ub334.

Regeringen föreslår att 50 miljoner kronor överförs till Skolverket från anslag 25:3 Utveckling av skolväsende, förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg ”avseende nationella prov”, som inte förklaras närmare. Alldeles oavsett vad som avses med ”avseende nationella prov” finns det ingen anledning att satsa några pengar på detta ändamål. Regeringen höjer vidare anslaget till Skolverket med totalt 150 miljoner kronor 2009 för att förstärka utbildningsinspektionen. Denna förändring påbörjas 2008.

Skolverkets nuvarande målsättning är att alla kommuner och skolor ska inspekteras vart sjätte år – och nuvarande inspektionstakt ligger helt i nivå med denna målsättning. Enligt Ekonomistyrningsverket fungerar dessutom inspektionerna väl och uppfyller sitt syfte. Inspektionerna har positiva effekter på skolornas och kommunernas utvecklingsarbete. Det finns därför

ingen anledning att utöka dessa inspektioner. För att nå bättre målpuppfyllelse vore lämpligare åtgärder att skärpa kraven på de fristående skolorna. Dessutom har riksdagen redan gett Skolverket flera sanktionsmöjligheter.

Det nya betygssystem som regeringen har aviserat föranleder den att höja anslag 25:3 Utveckling av skolväsende, förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg med 121 miljoner kronor 2007 för att utreda detta. Eftersom Vänsterpartiet inte ser något behov av betyg i tidigare år och i fler grader finns det ej heller behov av en sådan utredning.

Lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever ålägger skolan att stoppa mobbning, vilket förutsätter att skolan använder metoder som har effekt. Dessa metoder torde därför ha förankring i vetenskap och beprövad erfarenhet. Vänsterpartiet förutsätter också att Skolverket, Myndigheten för skolutveckling och Elevombudsmannen både granskar skolornas arbete mot mobbning och bistår dem i utvecklingen av detta arbete. Vänsterpartiet avvisar därför förslaget i budgetpropositionen om att satsa 10 miljoner kronor under anslag 25:3 för implementering av vissa åtgärdsprogram.

Det är bra att regeringen har insett behovet av satsningar för att motverka segregationen inom skolan och fullföljer de tidigare beslutade resursförstärkningarna till skolor i segregerade områden. Detsamma gäller andra beslut som har fattats tidigare, bl.a. satsningar på studie- och yrkesvägledningen, gymnasieskolans yrkesutbildningar samt ett förbättrat förebyggande arbete för att stärka ungas hälsa.

Vad gäller förslaget om fortbildning och forskning för lärare är Vänsterpartiet i princip positivt till denna ambition, men Vänsterpartiet anser att det är universitet och högskolor som ska ha ansvar för detta och att pengarna ska fördelas till denna sektor. Därför vill Vänsterpartiet minska anslaget med 350 miljoner kronor från 2007. Vänsterpartiet har också andra förslag för att förstärka forskningen med anknytning till lärarutbildningen och läraryrket. Vänsterpartiet menar att all lärarutbildning ska ge behörighet till forskarutbildning.

Utbildningsvetenskapliga kommitténs verksamhet bör skärpas upp. Det måste utredas hur den utbildningsvetenskapliga forskningen ska organiseras och finansieras i framtiden – inte minst hur kommunernas och andra skolhuvudmäns delaktighet i och ansvar för denna forskning ska förstärkas.

Vänsterpartiet vill öka antalet disputerade lärare inom högskolan och säkerställa att de har möjlighet att bedriva egen forskning, och behoven av detta är särskilt stora inom lärarutbildningen. Tillsammans innebär dessa åtgärder att lärarutbildningen får en starkare forskningsanknytning, att fler lärare får möjlighet till forskarutbildning och en ökad forskning som har direkt relevans för skolan. Vänsterpartiet har samma inställning till regeringens förslag att 60 miljoner kronor ska gå till fortbildning av obehöriga lärare. Det är en bra ambition, men högskolan ska ha ansvar för lärarutbild-

ning. Totalt minskar Vänsterpartiet därför utgifterna under anslag 25:3 Utveckling av skolväsende, förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg med 491 miljoner kronor år 2007.

De medel som avsattes 2002 för att stärka flickors självförtroende gick i mycket liten utsträckning till projekt som innefattade feministiskt självförsvar trots att det var ett av huvudsyftena. Vänsterpartiet avsätter därför totalt 5 miljoner kronor för att stärka arbetet med feministiskt självförsvar ute på skolorna varav 1 670 000 kr 2007.

En ny myndighet för vuxnas lärande bör inrättas genom att Nationellt centrum för flexibelt lärande slås samman med Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning, Valideringsdelegationen samt med den del av Myndigheten för skolutveckling som ansvarar för vuxenutbildningen, i enlighet med förslaget i betänkandet Vuxnas lärande – En ny myndighet (SOU 2006:38). Anslag som motsvarar nu nämnda verksamheter förs enligt förslaget över till den nya myndigheten för vuxnas lärande som inrättas den 1 juli 2007. Sammantaget tillförs den nya myndigheten drygt 646 miljoner kronor. Den del av Skolverkets verksamhet som rör vuxenutbildning ska dock inte överföras till den nya myndigheten.

Förslaget från regeringen att minska det statliga bidraget till den kommunala vuxenutbildningen med 600 miljoner kronor innebär ett stort steg bort från principen om allas rätt till utbildning. Bidraget ska, enligt Vänsterpartiets mening, fortsätta att vara ett riktat statsbidrag t.o.m. 2008 för att ge möjlighet att utreda frågan om den framtida vuxenutbildningen. Stödet till kommunal vuxenutbildning motsvarande 1 220 miljoner kronor ska därtill flyttas tillbaka från utgiftsområde 25 (anslag 48:1) till utgiftsområde 16. Totalt omfattar således Vänsterpartiets förslag om det nya anslaget Statligt stöd för utbildning av vuxna 1 820 miljoner kronor.

Vänsterpartiet anser vidare att fackliga och andra organisationer även fortsättningsvis bör få bidrag för uppsökande verksamhet bland sina medlemmar i ett särskilt anslag. Dessa organisationer har en bred förankring i samhället och kan nå människor som annars inte skulle utbilda sig.

Eftersom huvuddelen av de utbildningar som genomförs vid lärocentrum är statligt finansierade är det rimligt att staten också finansierar de fysiska förutsättningarna för dessa utbildningar. Staten bör sålunda överta ansvaret för finansieringen av kommunala lärocentrum, och för detta ändamål vill Vänsterpartiet år 2007 tillföra 300 miljoner kronor.

Antalet högskoleplatser bör fortsätta att öka. Fler platser behövs bl.a. för förlängning av vissa examina vid lärarutbildningen.

Vänsterpartiet vill förstärka forskningsanknytningen inom högskolans grundutbildningar. Ambitionen är att alla högskolelektorer ska ges möjlighet att inom ramen för sin anställning bedriva egen forskning 25 % av arbetstiden. Satsningen inleds 2007 med en föreslagen anslagsökning på 332,5 miljoner kronor. Ökad forskningsanknytning kräver även nya forsk-

ningsresurser, och Vänsterpartiet vill därför öka lärosätenas resurser för forskning och forskarutbildning med 200 miljoner kronor år 2007. Vid fördelning av dessa medel bör behovet inom lärarutbildningen särskilt beaktas.

3. Anslagen inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning för budgetåret 2007 samt vissa bemyndiganden, punkt 4 (mp)

Peter Rådberg (mp) anför:

Miljöpartiet har presenterat sitt förslag till ekonomisk politik och budgetpolitik i budgetmotion 2006/07:Fi246, skattemotion 2006/07:Fi223 och tillhörande kommittémotioner.

Utgångspunkten för våra förslag är de stora utmaningar vi ser att Sverige står inför. Vi måste ta vårt ansvar för att avstyra hotet mot vårt gemensamma klimat. Vi måste se till att nya jobb kan skapas och att förutsättningarna för att nya företag kan växa fram är goda. Vi måste se till att förbättra levnadsvillkoren för de individer som har det sämst ställt.

Klimathotet ställer stora krav på fortsatt omställning nationellt i Sverige och globalt. Genom investeringar i ny teknik, satsningar på biobränslen och miljöbilar, satsningar på ett nationellt biogasprogram, ökade investeringar i järnväg, sänkt moms för E 85 och fortsatt skatteväxling, som vi föreslår, skapas drivkrafter och möjligheter för att möta klimatutmaningen.

Miljöpartiets budgetförslag syftar också till att frigöra individens kreativitet och kraft. Då skapas möjligheter för entreprenörer som kan skapa nya företag och nya jobb. Sveriges små och medelstora företag har goda förutsättningar att växa och utvecklas. Inte minst företag som producerar och tillhandahåller lösningar som leder till långsiktiga förbättringar på klimat-, miljö- och energiområdena växer i dag så att det knakar. Denna positiva kraft måste bejakas, och vi måste se att dessa företag är de som skapar förutsättningar för en ansvarsfull och långsiktigt hållbar utveckling. Då klarar vi också ekonomin och skapar förutsättningar för ekonomisk utveckling.

Miljöpartiet tar i vårt budgetförslag fasta på att förändring också skapar spänningar. I ett modernt samhälle där det sker snabba förändringar av ekonomin riskerar människor att komma i kläm. Människor som känner sig trängda och hotade och inte känner tillit till samhället riskerar att skapa påfrestningar som slår hårt mot vår förmåga att skapa långsiktig förändring. Miljöpartiet menar därför att det är viktigt att värna lika rättigheter för alla människor och ge människor den hjälp och det stöd som de behöver för att kunna komma vidare i livet. Av den här anledningen avvisar vi också regeringens budgetförslag med dess negativa konsekvenser för dem som har det sämst ställt.

Regeringens partier, Moderaterna, Folkpartiet, Kristdemokraterna och Centerpartiet, har i finansutskottet ställt sig bakom regeringens budgetproposition och de utgiftsramar och beräkningar av inkomster som föreslås där. Genom det beslutet har man också avstyrkt Miljöpartiets förslag till

utgiftsramar och beräkningar av inkomster och därmed förutsättningarna för vårt budgetförslag. Av den här anledningen tar vi inte del i beslutet om anslag inom utgiftsområde 16. I stället redovisas här den fördelning av anslag inom utgiftsområdet som förordas i vår anslagsmotion Ub263.

Miljöpartiet anser att obligatoriska kontrollstationer och fler nationella prov inte bör införas. Miljöpartiet är därför emot den av regeringen föreslagna anslagshöjningen av anslag 25:1 *Statens skolverk* för detta ändamål.

Miljöpartiet anser att den pedagogiska friheten i skolan måste bli större. Införande av kontrollstationer som styr vid vilken tidpunkt eleverna ska ha utvecklat den ena eller den andra färdigheten riskerar att hindra kunskapsutvecklingen. Det är viktigt att undervisningen individanpassas och att lärare har stora möjligheter att planera och utforma sin undervisning på det sätt som de anser vara bäst under omständigheterna. Detaljerade pek-pinnar om i vilken ordning elever ska lära sig saker och ting är sannolikt kontraproduktivt. En sådan detaljstyrning riskerar också att slå undan fötterna på många framgångsrika skolor som arbetar med alternativ pedagogik.

Miljöpartiet motsätter sig också regeringens satsningar om 26 miljoner kronor för utredning och implementering av nya mål och betygs-kriterier, för utveckling och implementering av kontrollstationer och likvärdiga betyg.

Miljöpartiet anser att kunskapsutvecklingen måste stå i fokus i skolan. Regler och planer som styr skolan ska gynna elevernas utveckling mot målen. Miljöpartiet anser att betyg är dåliga som pedagogiska instrument eftersom de säger väldigt lite om vad en elev faktiskt kan och vilka utvecklingsmöjligheter eleven har. Däremot leder betygen till stress och prestationsångest. Tidiga betyg leder också till minskad pedagogisk frihet i skolan.

Miljöpartiet vill bygga ut den kompletterande utbildningen och avsätter för ändamålet 50 miljoner kronor. Dessa utbildningar ökar tillgången på utbildade inom yrken som det finns ett uttalat nationellt behov av. De kompletterande utbildningarna spelar också en viktig roll inom kultursektorn och är särskilt betydelsefulla för försörjningen av arbetskraft inom olika hantverk och tekniska verksamheter. Dessutom bidrar den kompletterande utbildningen till egenföretagandet inom många områden.

Vidare anser Miljöpartiet att den tillfälliga platsökningen på den kvalificerade yrkesutbildningen bör permanentas. Miljöpartiet vill också bygga ut den kvalificerade yrkesutbildningen med 500 platser 2007. Anslagen till Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning och för bidrag till kvalificerad yrkesutbildning tillförs därför 1 miljon kronor respektive 45 miljoner kronor.

Miljöpartiet vill kraftigt förbättra lärosätenas möjligheter att hjälpa studenterna ut på arbetsmarknaden. Hjälpen kan bestå i att ordna praktik, hitta samarbeten kring examensarbete eller på annat sätt förmedla kontakter mellan studenter och arbetsgivare. Miljöpartiet vill för detta ändamål avsätta 50 miljoner kronor 2007.

Mycket tyder på att återkommande kontakter med arbetsmarknaden under utbildningstiden gör det lättare att få jobb efter examen. Miljöpartiet vill därför införa ett övergripande mål om minst tio veckors praktik för alla högskoleutbildningar som omfattar tre år eller mer. Praktiken ska inte vara obligatorisk men varje students rättighet. Praktiken ska ske i form av kurser som ger poäng och som berättigar till studiemedel. Miljöpartiet vill för ändamålet tillföra 50 miljoner kronor år 2007. Därtill ökas anslaget för Högskoleverket med 20 miljoner kronor för att verket ska utarbeta ett system för genomförande av förslaget om tio veckors praktik.

Regeringen avskaffar Vinnovas forskningsprogram Forska och väx. Genom detta program har mindre företag kunnat söka medel för att forska och utveckla nya produkter. Miljöpartiet anser att Forska och väx ska kunna fortsätta och vill därför avsätta 200 miljoner kronor till programmet.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2006/07:1 Budgetpropositionen för 2007 utgiftsområde 16:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i skollagen (1985:1100) (avsnitt 2.1, 5.1.2 och 5.1.10).
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2001:239) om kvalificerad yrkesutbildning (avsnitt 2.2 och 6.2.6).
5. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2007 för ramanslaget 25:4 Specialpedagogiska institutet besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 7 000 000 kronor under 2008 och högst 6 000 000 kronor under 2009 (avsnitt 9.1.4).
6. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2007 för ramanslaget 25:14 Bidrag till kvalificerad yrkesutbildning besluta om bidrag till kvalificerad yrkesutbildning som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 1 238 837 000 kronor under 2008 och högst 561 163 000 kronor under perioden 2009–2012 (avsnitt 9.1.14).
7. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2007 för ramanslaget 25:70 Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m. besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 3 000 000 kronor under 2008 (avsnitt 9.1.70).
8. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2007 för ramanslaget 25:78 Myndigheten för nätverk och samarbete inom högre utbildning besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 29 980 000 kronor efter 2007 (avsnitt 9.1.78).
9. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2007 för ramanslaget 26:1 Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 3 010 000 000 kronor under 2008, högst 1 905 000 000 kronor under 2009, högst 1 060 000 000 kronor under 2010, högst 255 000 000 kronor under 2011 och högst 70 000 000 kronor under 2012 (avsnitt 10.9.1).
10. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2007 för ramanslaget 26:3 Rymdforskning besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 130 000 000 kronor under 2008, högst 130 000 000 kronor under

2009, högst 100 000 000 kronor under 2010, högst 100 000 000 kronor under 2011 och högst 40 000 000 kronor under 2012 (avsnitt 10.9.3).

11. Riksdagen anvisar för budgetåret 2007 anslagen under utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning i enlighet med uppställningen i propositionen.

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2006

2006/07:Fi201 av Eva Flyborg m.fl. (fp):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om satsning på forskning med genusperspektiv om äldre och åldrandet.

2006/07:Fi244 av Göran Persson i Stjärnhov m.fl. (s):

37. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att avskaffa anslaget till fackliga organisationer, handikapporganisationer m.fl. för uppsökande verksamhet.
40. Riksdagen avslår regeringens förslag till lag om ändring i skollagen (1995:1100), avsnitt 2.1, 5.1.2, avseende bidrag till enskild förskola.
42. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om överförande av riktade statsbidrag till förskolan till det generella statsbidraget.
46. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om avskaffandet av statsbidrag till komvux och överförande till det generella statsbidraget.
47. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om stoppet för utbyggnaden av antalet högskoleplatser.

2006/07:Ub234 av Barbro Westerholm (fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om statliga anslag för forskning och studiestöd till doktorander vid Ersta Sköndal högskola, Röda Korsets Högskola och Sophiahemmets Högskola i likhet med vad som är fallet för doktorander vid universitet och högskolor med staten som huvudman, liksom Chalmers tekniska högskola och Högskolan i Jönköping.

2006/07:Ub263 av Mats Pertoft m.fl. (mp):

2. Riksdagen anvisar för budgetåret 2007 anslagen under utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning med de ändringar i förhållande till regeringens förslag som framgår av i motionen redovisad uppställning.

2006/07:Ub265 av Rossana Dinamarca m.fl. (v):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att staten tar över ansvaret för finansieringen av kommunala lärcentrum.

2006/07:Ub313 av Kristina Zakrisson och Leif Pettersson (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om handikapprörelsens arbete med uppsökande verksamhet och tillgänglighetsfrämjande insatser hos utbildningsanordnarna.

2006/07:Ub317 av Ingemar Vänerlöv (kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om det stora behovet av fler utbildade teckenspråklärare.

2006/07:Ub321 av Tone Tingsgård (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att utöka antalet utbildningsplatser för läkare.

2006/07:Ub334 av Lars Ohly m.fl. (v):

1. Riksdagen beslutar att avslå regeringens förslag till lag om ändring i skollagen (1985:1100).
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att inrätta en ny myndighet för vuxnas lärande.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om fler högskoleplatser.
5. Riksdagen anvisar för budgetåret 2007 anslagen under utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning med de ändringar i förhållande till regeringens förslag som framgår av i motionen redovisad uppställning.

2006/07:Ub359 av Sven Gunnar Persson (kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om stöd till döva, dövblinda och hörselskadade studenter vid Örebro universitet.

2006/07:Ub372 av Carin Runeson och Kurt Kvarnström (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om tandhygienistutbildningen.

2006/07:Ub423 av Luciano Astudillo (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om vuxenutbildningen.

2006/07:Ub428 av Stefan Tornberg och Maria Lundqvist-Brömster (c, fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av utökad tandläkarutbildning i Umeå.

BILAGA 2

Översikt över förslag till anslag för 2007

Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning

Företräda för s, v och mp har avstått från att delta i beslutet om anslag (se särskilda yttranden 1–3).

Belopp i 1000-tal kronor

Politikområde Anslag (om inget annat anges avses ramanslag)	Regeringens förslag	Avvikelser i förhållande till regeringens förslag	
		(v)	(mp)
25 Utbildningspolitik			
25:1 Statens skolverk	356 926	-50 000	-50 000
25:2 Myndigheten för skolutveckling	97 536	-4 150	
25:3 Utveckling av skolväsende, förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg	1 138 511	-491 000	-26 000
25:4 Specialpedagogiska institutet	367 117		
25:5 Specialskolemyndigheten	256 683		
25:6 Särskilda insatser på skolområdet	301 739		
25:7 Sameskolstyrelsen	26 026		
25:8 Maxtaxa i förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg m.m.	3 660 000		
25:9 Bidrag till viss verksamhet motsvarande förskole- verksamhet, skolbarnsomsorg, grundskola och gymnasieskola	142 459		
25:10 Bidrag till svensk undervisning i utlandet	97 587		
25:11 Nationellt centrum för flexibelt lärande	100 917	-50 459	
25:12 Bidrag till viss verksamhet inom vuxenutbildning	309 763		+50 000
25:13 Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning	25 927	-12 964	+1 000
25:14 Bidrag till kvalificerad yrkesutbildning	1 139 596	-569 798	+45 000
25:15 Valideringsdelegationen	18 499	-9 250	
25:16 Utveckling av påbyggnadsutbildningar	107 151		
25:17 Uppsala universitet: Grundutbildning	1 223 989		
25:18 Uppsala universitet: Forskning och forskar- utbildning	1 286 995		
25:19 Lunds universitet: Grundutbildning	1 628 680		
25:20 Lunds universitet: Forskning och forskar- utbildning	1 279 376		
25:21 Göteborgs universitet: Grundutbildning	1 601 874		
25:22 Göteborgs universitet: Forskning och forskar- utbildning	1 044 536		
25:23 Stockholms universitet: Grundutbildning	1 047 039		
25:24 Stockholms universitet: Forskning och forskar- utbildning	1 057 435		
25:25 Umeå universitet: Grundutbildning	1 107 722		
25:26 Umeå universitet: Forskning och forskar- utbildning	737 738		
25:27 Linköpings universitet: Grundutbildning	1 211 993		
25:28 Linköpings universitet: Forskning och forskar- utbildning	514 008		
25:29 Karolinska institutet: Grundutbildning	615 565		
25:30 Karolinska institutet: Forskning och forskarutbildning	830 128		

Politikområde Anslag (om inget annat anges avses ramanslag)	Regeringens förslag	Avvikelser i förhållande till regeringens förslag	
		(v)	(mp)
25:31 Kungl. Tekniska högskolan: Grundutbildning	959 886		
25:32 Kungl. Tekniska högskolan: Forskning och forskarutbildning	698 772		
25:33 Luleå tekniska universitet: Grundutbildning	612 389		
25:34 Luleå tekniska universitet: Forskning och forskar- utbildning	267 453		
25:35 Karlstads universitet: Grundutbildning	520 642		
25:36 Karlstads universitet: Forskning och forskar- utbildning	167 656		
25:37 Växjö universitet: Grundutbildning	447 053		
25:38 Växjö universitet: Forskning och forskar- utbildning	154 327		
25:39 Örebro universitet: Grundutbildning	596 928		
25:40 Örebro universitet: Forskning och forskar- utbildning	175 697		
25:41 Mittuniversitetet: Grundutbildning	510 968		
25:42 Mittuniversitetet: Forskning och forskar- utbildning	170 796		
25:43 Blekinge tekniska högskola: Grundutbildning	222 419		
25:44 Blekinge tekniska högskola: Forskning och forskarutbildning	72 992		
25:45 Malmö högskola: Grundutbildning	789 666		
25:46 Malmö högskola: Forskning och forskar- utbildning	85 284		
25:47 Högskolan i Kalmar: Grundutbildning	446 708		
25:48 Högskolan i Kalmar: Forskning och forskar- utbildning	73 952		
25:49 Mälardalens högskola: Grundutbildning	568 791		
25:50 Mälardalens högskola: Forskning och forskar- utbildning	50 868		
25:51 Danshögskolan: Grundutbildning	47 625		
25:52 Dramatiska institutet: Grundutbildning	78 717		
25:53 Gymnastik- och idrottshögskolan: Grund- utbildning	48 230		
25:54 Högskolan i Borås: Grundutbildning	382 981		
25:55 Högskolan Dalarna: Grundutbildning	360 362		
25:56 Högskolan på Gotland: Grundutbildning	117 073		
25:57 Högskolan i Gävle: Grundutbildning	386 638		
25:58 Högskolan i Halmstad: Grundutbildning	302 210		
25:59 Högskolan Kristianstad: Grundutbildning	321 217		
25:60 Högskolan i Skövde: Grundutbildning	295 013		
25:61 Högskolan Väst: Grundutbildning	289 305		
25:62 Konstfack: Grundutbildning	122 863		
25:63 Kungl. Konsthögskolan: Grundutbildning	56 196		
25:64 Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Grundutbildning	128 407		
25:65 Lärarhögskolan i Stockholm: Grundutbildning	441 802		
25:66 Operahögskolan i Stockholm: Grundutbildning	17 320		
25:67 Södertörns högskola: Grundutbildning	317 084		
25:68 Teaterhögskolan i Stockholm: Grundutbildning	27 887		

Politikområde Anslag (om inget annat anges avses ramanslag)	Regeringens förslag	Avvikelser i förhållande till regeringens förslag	
		(v)	(mp)
25:69 Enskilda utbildningsanordnare på högskole- området m.m.	2 170 994		
25:70 Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m.	417 635	+532 500	-100 000
25:71 Forskning och konstnärligt utvecklingsarbete vid vissa högskolor	390 089		
25:72 Ersättningar för klinisk utbildning och forskning	2 014 568		
25:73 Högskoleverket	165 087		+20 000
25:74 Verket för högskoleservice	16 923		
25:75 Centrala studiestödsnämnden m.m.	396 466		
25:76 Överklagandenämnden för studiestöd	12 266		
25:77 Internationella programkontoret för utbildnings- området	45 360		
25:78 Myndigheten för nätverk och samarbete inom högre utbildning	63 855		
25:79 Kostnader för Sveriges medlemskap i Unesco m.m.	32 225		
25:80 Utvecklingsarbete m.m. inom områdena utbildning och forskning	11 736		
25:81 Bidrag till feministiskt självförsvar i skolan (nytt anslag)		+1 670	
25:82 Myndigheten för vuxnas lärande (nytt anslag)		+646 621	
25:83 Bidrag till vissa organisationer för uppsökande verksamhet (nytt anslag)		+49 700	
25:84 Statligt stöd för utbildning av vuxna (nytt anslag)		+1 820 000	
25:85 Bidrag till lärcentrum (nytt anslag)		+300 000	
26 Forskningspolitik			
26:1 Vetenskapsrådet: Forskning och forsknings- information	3 022 040		
26:2 Vetenskapsrådet: Förvaltning	107 621		
26:3 Rymdforskning	168 308		
26:4 Institutet för rymdfysik	45 310		
26:5 Kungl. biblioteket	241 403		
26:6 Polarforskningssekreteriatet	25 766		
26:7 Sunet	40 151		
26:8 Centrala etikprövningsnämnden	4 239		
26:9 Regionala etikprövningsnämnder	41 466		
26:10 Särskilda utgifter för forskningsändamål	112 671		
Summa för utgiftsområdet	44 213 871	+2 162 870	-60 000

BILAGA 3

Förslag till beslut om anslag för 2007

Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning

Belopp i 1000-tal kronor

Politikområde	Utskottets förslag
Anslag (om inget annat anges avses ramanslag)	
25 Utbildningspolitik	
25:1 Statens skolverk	356 926
25:2 Myndigheten för skolutveckling	97 536
25:3 Utveckling av skolväsende, förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg	1 138 511
25:4 Specialpedagogiska institutet	367 117
25:5 Specialskolemyndigheten	256 683
25:6 Särskilda insatser på skolområdet	301 739
25:7 Sameskolstyrelsen	26 026
25:8 Måxtaxa i förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg m.m.	3 660 000
25:9 Bidrag till viss verksamhet motsvarande förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, grundskola och gymnasieskola	142 459
25:10 Bidrag till svensk undervisning i utlandet	97 587
25:11 Nationellt centrum för flexibelt lärande	100 917
25:12 Bidrag till viss verksamhet inom vuxenutbildning	309 763
25:13 Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning	25 927
25:14 Bidrag till kvalificerad yrkesutbildning	1 139 596
25:15 Valideringsdelegationen	18 499
25:16 Utveckling av påbyggnadsutbildningar	107 151
25:17 Uppsala universitet: Grundutbildning	1 223 989
25:18 Uppsala universitet: Forskning och forskarutbildning	1 286 995
25:19 Lunds universitet: Grundutbildning	1 628 680
25:20 Lunds universitet: Forskning och forskarutbildning	1 279 376
25:21 Göteborgs universitet: Grundutbildning	1 601 874
25:22 Göteborgs universitet: Forskning och forskarutbildning	1 044 536
25:23 Stockholms universitet: Grundutbildning	1 047 039
25:24 Stockholms universitet: Forskning och forskarutbildning	1 057 435
25:25 Umeå universitet: Grundutbildning	1 107 722
25:26 Umeå universitet: Forskning och forskarutbildning	737 738
25:27 Linköpings universitet: Grundutbildning	1 211 993
25:28 Linköpings universitet: Forskning och forskarutbildning	514 008
25:29 Karolinska institutet: Grundutbildning	615 565
25:30 Karolinska institutet: Forskning och forskarutbildning	830 128

Politikområde	Utskottets förslag
Anslag (om inget annat anges avses ramanslag)	
25:31 Kungl. Tekniska högskolan: Grundutbildning	959 886
25:32 Kungl. Tekniska högskolan: Forskning och forskarutbildning	698 772
25:33 Luleå tekniska universitet: Grundutbildning	612 389
25:34 Luleå tekniska universitet: Forskning och forskarutbildning	267 453
25:35 Karlstads universitet: Grundutbildning	520 642
25:36 Karlstads universitet: Forskning och forskarutbildning	167 656
25:37 Växjö universitet: Grundutbildning	447 053
25:38 Växjö universitet: Forskning och forskarutbildning	154 327
25:39 Örebro universitet: Grundutbildning	596 928
25:40 Örebro universitet: Forskning och forskarutbildning	175 697
25:41 Mittuniversitetet: Grundutbildning	510 968
25:42 Mittuniversitetet: Forskning och forskarutbildning	170 796
25:43 Blekinge tekniska högskola: Grundutbildning	222 419
25:44 Blekinge tekniska högskola: Forskning och forskarutbildning	72 992
25:45 Malmö högskola: Grundutbildning	789 666
25:46 Malmö högskola: Forskning och forskarutbildning	85 284
25:47 Högskolan i Kalmar: Grundutbildning	446 708
25:48 Högskolan i Kalmar: Forskning och forskarutbildning	73 952
25:49 Mälardalens högskola: Grundutbildning	568 791
25:50 Mälardalens högskola: Forskning och forskarutbildning	50 868
25:51 Danshögskolan: Grundutbildning	47 625
25:52 Dramatiska institutet: Grundutbildning	78 717
25:53 Gymnastik- och idrottshögskolan: Grundutbildning	48 230
25:54 Högskolan i Borås: Grundutbildning	382 981
25:55 Högskolan Dalarna: Grundutbildning	360 362
25:56 Högskolan på Gotland: Grundutbildning	117 073
25:57 Högskolan i Gävle: Grundutbildning	386 638
25:58 Högskolan i Halmstad: Grundutbildning	302 210
25:59 Högskolan Kristianstad: Grundutbildning	321 217
25:60 Högskolan i Skövde: Grundutbildning	295 013
25:61 Högskolan Väst: Grundutbildning	289 305
25:62 Konstfack: Grundutbildning	122 863
25:63 Kungl. Konsthögskolan: Grundutbildning	56 196
25:64 Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Grundutbildning	128 407
25:65 Lärarhögskolan i Stockholm: Grundutbildning	441 802

Politikområde	Utskottets förslag
Anslag (om inget annat anges avses ramanslag)	
25:66 Operahögskolan i Stockholm: Grundutbildning	17 320
25:67 Södertörns högskola: Grundutbildning	317 084
25:68 Teaterhögskolan i Stockholm: Grundutbildning	27 887
25:69 Enskilda utbildningsanordnare på högskole- området m.m.	2 170 994
25:70 Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m.	417 635
25:71 Forskning och konstnärligt utvecklingsarbete vid vissa högskolor	390 089
25:72 Ersättningar för klinisk utbildning och forskning	2 014 568
25:73 Högskoleverket	165 087
25:74 Verket för högskoleservice	16 923
25:75 Centrala studiestödsnämnden m.m.	396 466
25:76 Överklagandenämnden för studiestöd	12 266
25:77 Internationella programkontoret för utbildnings- området	45 360
25:78 Myndigheten för nätverk och samarbete inom högre utbildning	63 855
25:79 Kostnader för Sveriges medlemskap i Unesco m.m.	32 225
25:80 Utvecklingsarbete m.m. inom områdena utbildning och forskning	11 736
26 Forskningspolitik	
26:1 Vetenskapsrådet: Forskning och forsknings- information	3 022 040
26:2 Vetenskapsrådet: Förvaltning	107 621
26:3 Rymdforskning	168 308
26:4 Institutet för rymdfysik	45 310
26:5 Kungl. biblioteket	241 403
26:6 Polarforskningssektariatet	25 766
26:7 Sunet	40 151
26:8 Centrala etikprövningsnämnden	4 239
26:9 Regionala etikprövningsnämnder	41 466
26:10 Särskilda utgifter för forskningsändamål	112 671
Summa för utgiftsområdet	44 213 871

BILAGA 4

Regeringens lagförslag

1. Förslag till lag om ändring i skollagen (1985:1100)

Härigenom föreskrivs i fråga om skollagen (1985:1100)

dels att 2 a kap. 17 §, 2 b kap. 10 och 10 b §§ samt 9 kap. 5, 6, 6 a, 8 a, 8 c, 11, 13, 14 och 17 §§ skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas fem nya bestämmelser, 2 a kap. 17 a § samt 9 kap. 7 a, 7 b, 8 d och 8 e §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 a kap.

17 §¹

Kommunen skall lämna bidrag till sådan enskild förskoleverksamhet och enskild skolbarnsomsorg som

1. fått tillstånd enligt 14 §, och

2. är öppen för alla barn som har rätt till motsvarande offentliga verksamhet enligt 6, 6 a, 6 b och 9 §§, med undantag dels för sådana barn som det skulle medföra betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter att ta emot för den enskilda verksamheten, dels för fall där kommunen medger undantag med anledning av verksamhetens särskilda karaktär.

Kommunen skall lämna bidrag till sådan enskild förskoleverksamhet och enskild skolbarnsomsorg som

1. fått tillstånd enligt 14 §, och

2. är öppen för alla barn som har rätt till motsvarande offentliga verksamhet enligt 6–6 b, 8 a och 9 §§, med undantag dels för sådana barn som det skulle medföra betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter att ta emot för den enskilda verksamheten, dels för fall där kommunen medger undantag med anledning av verksamhetens särskilda karaktär.

---

¹ Senaste lydelse 2006:392.

Kommunen är inte skyldig att lämna bidrag om verksamheten innebär påtagliga negativa följder för motsvarande verksamhet i kommunen eller om den enskilda verksamheten tar ut avgifter som är oskäligt höga.

Bidraget skall lämnas med ett belopp per barn som inte oskäligt avviker från kommunens kostnad per barn i motsvarande verksamhet. Om ett barn har ett omfattande behov av särskilt stöd, är kommunen inte skyldig att lämna bidrag för det särskilda stödet, om betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter uppstår för kommunen.

Kommunen kan lämna bidrag till annan enskild förskoleverksamhet och enskild skolbarnsomsorg än som omfattas av första stycket, om verksamheten uppfyller de krav som anges i 3 § och avgifterna inte är oskäligt höga. Sådant bidrag bör lämnas med ett belopp per barn som inte oskäligt avviker från kommunens kostnad per barn i motsvarande verksamhet.

17 a §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om hur kommunens bidrag skall bestämmas i stället för det som anges i 17 § tredje eller fjärde stycket, om statsbidrag lämnas till kommunen för ett barn som har tagits emot i enskild förskoleverksamhet eller enskild skolbarnsomsorg.

2 b kap.

10 §²

Kommunen kan lämna bidrag till utbildning som avses i 6 § och som inte bedrivs av en godkänd fristående skola, om avgifterna inte är oskäligt höga. Bidraget bör lämnas med ett belopp per barn som inte oskäligt avviker från kommunens kostnad per barn i motsvarande utbildning.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om hur kommunens bidrag skall bestämmas i stället för det som anges i första stycket, om statsbidrag lämnas till kommunen för ett barn som har tagits emot i sådan utbildning som avses i första stycket.

10 b §³

Hemkommunen skall till en fristående skola som motsvarar grundskolan eller särskolan lämna bidrag för varje elev som deltar i utbildningen. Bidraget skall bestämmas med hänsyn till skolans åtagande och elevens behov efter samma grunder som kommunen tillämpar vid fördelning av resurser till den egna förskoleklassen.

Kommunen är dock inte skyldig att lämna bidrag för den del av verksamheten som överstiger 15 timmar i veckan eller 525 timmar om året

² Senaste lydelse 1999:321.

³ Senaste lydelse 2002:159.

eller för elev som tas emot före höstterminen det år eleven fyller sex år. Har en elev ett omfattande behov av särskilt stöd, är kommunen inte skyldig att lämna bidrag för det särskilda stödet, om betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter uppstår för kommunen.

Om bidraget avser en asylsökande elev eller en annan elev som vistas i Sverige under liknande omständigheter, skall kommunen i stället för vad som anges i första stycket betala det belopp som regeringen har föreskrivit.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om hur kommunens bidrag skall bestämmas i stället för det som anges i första stycket, om statsbidrag lämnas till kommunen för en elev som har tagits emot i en fristående skola.

9 kap.

5 §⁴

Den som endast för en kortare tid är bosatt i *landet* eller den som har andra skäl att få utbildning i en internationell skola får fullgöra sin skolplikt i en sådan skola, om skolan är godkänd för ändamålet av Statens skolverk. Detta gäller dock inte sådana barn som avses i 3 kap. 3 § andra och tredje styckena.

Med internationell skola avses en fristående skola som har en annan internationell inriktning än den som får finnas i grundskolan eller i en fristående skola som motsvarar grundskolan. För godkännande krävs att skolans utbildning som helhet betraktad är likvärdig med grundskolans. Skolan skall förmedla kunskaper och färdigheter som underlättar fortsatt skolgång utomlands. Undervisning i svenska språket och om svenska förhållanden skall meddelas i den omfattning som de i *landet* för kortare tid bosatta eleverna behöver.

Regeringen får *medge* att en internationell skola *tar* emot andra barn än sådana som avses i första stycket för att de skall fullgöra skolplikten vid skolan.

Den som endast för en kortare tid är bosatt i *Sverige* eller den som har andra skäl att få utbildning i en internationell skola *på grundskolenivå* får fullgöra sin skolplikt i en sådan skola, om skolan är godkänd för ändamålet av Statens skolverk. Detta gäller dock inte sådana barn som avses i 3 kap. 3 § andra och tredje styckena.

Med internationell skola *på grundskolenivå* avses en fristående skola som har en annan internationell inriktning än den som får finnas i grundskolan eller i en fristående skola som motsvarar grundskolan. För godkännande krävs att skolans utbildning som helhet betraktad är likvärdig med grundskolans. Skolan skall förmedla kunskaper och färdigheter som underlättar fortsatt skolgång utomlands. Undervisning i svenska språket och om svenska förhållanden skall meddelas i den omfattning som de i *Sverige* för kortare tid bosatta eleverna behöver.

Regeringen får *besluta* att en internationell skola *på grundskolenivå* får *ta* emot andra barn än sådana som avses i första stycket för att de skall fullgöra skolplikten vid skolan.

⁴Senaste lydelse 1996:1044.

6 §⁵

En godkänd fristående skola som motsvarar grundskolan skall av Statens skolverk förklaras berättigad till sådant bidrag som avses i tredje stycket. Förklaring skall dock inte lämnas, om skolans verksamhet skulle innebära påtagliga negativa följder för skolväsendet i den kommun där skolan är belägen eller skolan tar ut avgifter i strid med 7 §.

För att en nystartad skola skall ha rätt till bidrag gäller att skolan har ansökt om att bli godkänd före den 1 april kalenderåret innan skolan startar. Motsvarande gäller, om en skola har godkänts för utbildning för vissa årskurser och ansöker om att bli godkänd för ytterligare årskurser.

För varje elev som genomgår utbildning motsvarande den som ges i grundskolan lämnas bidrag av hemkommunen. Bidraget skall bestämmas med hänsyn till skolans åtagande och elevens behov efter samma grunder som kommunen tillämpar vid fördelning av resurser till de egna grundskolorna. Om en elev har ett omfattande behov av särskilt stöd, är kommunen inte skyldig att lämna bidrag för det särskilda stödet, om betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter uppstår för kommunen.

Vad som sägs i första–tredje styckena gäller inte de fristående skolor för vilka regeringen har beslutat om statsbidrag genom särskilda föreskrifter eller andra särskilda beslut och inte heller skolor, för vilka huvudmannen skriftligen har avstått från medelstilldelning. Kommunens skyldighet enligt tredje stycket gäller inte, om statsbidrag lämnas för en utlandssvensk elevs utbildning. Om bidraget avser en asylsökande elev eller en annan elev som vistas i Sverige under liknande omständigheter, skall kommunen i stället för vad som anges i tredje stycket betala det belopp som regeringen har föreskrivit.

Det som sägs i första–tredje styckena gäller inte de fristående skolor för vilka regeringen har beslutat om statsbidrag genom särskilda föreskrifter eller andra särskilda beslut och inte heller skolor, för vilka huvudmannen skriftligen har avstått från medelstilldelning. Kommunens skyldighet enligt tredje stycket gäller inte, om statsbidrag lämnas för en utlandssvensk elevs utbildning. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om hur kommunens bidrag skall bestämmas i stället för det som anges i tredje stycket, om statsbidrag lämnas till kommunen för en elev som har tagits emot i en fristående skola.

6 a §⁶

En godkänd fristående skola som motsvarar särskolan skall av Statens skolverk förklaras berättigad till sådant bidrag som avses i tredje stycket. Förklaring skall dock inte lämnas, om skolans verksamhet skulle innebära påtagliga negativa följder för skolväsendet i den kommun där skolan är belägen eller skolan tar ut elevavgifter i strid med 7 §.

För att en nystartad skola skall ha rätt till bidrag gäller att skolan har ansökt om att bli godkänd före den 1 april kalenderåret innan skolan startar. Motsvarande gäller, om en skola har godkänts för utbildning för vissa årskurser och ansöker om att bli godkänd för ytterligare årskurser.

⁵ Senaste lydelse 2001:799.

⁶ Senaste lydelse 2002:159.

För varje elev som genomgår utbildning motsvarande den som ges i särskolan lämnas bidrag av hemkommunen. Bidraget skall bestämmas med hänsyn till skolans åtagande och elevens behov efter samma grunder som kommunen tillämpar vid fördelning av resurser till de egna särskolorna. Om en elev har ett omfattande behov av särskilt stöd, är kommunen inte skyldig att lämna bidrag för det särskilda stödet, om betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter uppstår för kommunen.

Vad som sägs i första–tredje styckena gäller inte de fristående skolor för vilka huvudmannen skriftligen har avstått från medelstildelning. Om bidraget avser en asylsökande elev eller en annan elev som vistas i Sverige under liknande omständigheter, skall kommunen i stället för vad som anges i tredje stycket betala det belopp som regeringen har föreskrivit.

Det som sägs i första–tredje styckena gäller inte de fristående skolor för vilka huvudmannen skriftligen har avstått från medelstildelning. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om hur kommunens bidrag skall bestämmas i stället för det som anges i tredje stycket, om statsbidrag lämnas till kommunen för en elev som har tagits emot i en fristående skola.

7 a §

En godkänd internationell skola på grundskolenivå skall av Statens skolverk förklaras berättigad till sådant bidrag som avses i 7 b § om

1. utbildningen följer ett annat lands läroplan och kursplaner eller en internationell läroplan och internationella kursplaner, med anpassning till svenska förhållanden i den utsträckning som är rimlig,

2. utbildningens allmänna mål och värdegrund inte strider mot de allmänna mål och den värdegrund som gäller för utbildning inom det svenska offentliga skolväsendet,

3. elever som har svårigheter i skolarbetet erbjuds särskilt stöd,

4. eleverna erbjuds sådan skolhälsovård som skall erbjudas inom grundskolan,

5. elevavgiften är skälig med hänsyn till rimliga kostnader för verksamheten, bidrag och omständigheterna i övrigt,

6. skolan är öppen för alla elever som avses i 7 b § första stycket, med undantag för sådana elever som det skulle medföra betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter att ta emot för skolan,

7. urvalet, om det inte finns platser till alla behöriga sökande, görs på

grunder som Statens skolverk godkänner,

8. vårdnadshavare och elever ges tydlig information om den internationella skolans innehåll och inriktning mot fortsatta studier utomlands samt om vad utbildning vid en internationell skola kan innebära vid fortsatt skolgång i det svenska skolväsendet, samt

9. skolan följer övriga bestämmelser i denna lag och i andra föreskrifter som avser internationella skolor på grundskolenivå.

Skolverket skall i beslutet om rätt till bidrag ange det högsta antal elever som är folkbokförda i Sverige och som omfattas av skolans bidragsrätt.

För att en nystartad skola skall ha rätt till bidrag skall skolan ha ansökt om att bli bidragsberättigad före den 1 april kalenderåret innan skolan startar. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om ansökningsförfarandet.

7 b §

Elevens hemkommun skall lämna bidrag till den internationella skolan för en elev som genomgår sådan utbildning som avses i 7 a § från och med höstterminen det år eleven fyller 6 år om

1. eleven är folkbokförd i Sverige eller kommunen får särskilt statsbidrag för eleven, och

2. eleven

a) för en kortare tid är bosatt i Sverige,

b) har andra skäl att få utbildning i en internationell skola på grundskolenivå, eller

c) har mottagits med stöd av regeringens beslut enligt 5 § tredje stycket.

Bidraget skall bestämmas med hänsyn till skolans åtagande och elevens behov efter samma grunder som kommunen tillämpar vid fördelning av resurser till de egna grundskolorna. Om en elev har ett omfattande behov av särskilt stöd, är kommunen inte

skyldig att lämna bidrag för det särskilda stödet, om betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter uppstår för kommunen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om hur kommunens bidrag skall bestämmas i stället för det som anges i andra stycket, om statsbidrag lämnas till kommunen för en elev som har tagits emot i en internationell skola på grundskolenivå.

Om inte kommunen och skolan har kommit överens om annat, skall bidraget beräknas för ett bidragsår i sänder. Varje bidragsår börjar den 1 januari.

8 a §⁷

För varje elev som genomgår sådan utbildning som avses i 8 § lämnas bidrag av hemkommunen. Kommunens skyldighet gäller endast utbildning för sådana elever som hemkommunen var skyldig att erbjuda gymnasieutbildning vid den tidpunkt då utbildningen började.

Om utbildningen i bidragshänseende har hänförts till ett sådant nationellt program som elevens hemkommun anordnar, skall bidraget bestämmas efter samma grunder som kommunen tillämpar vid fördelning av resurser till det programmet i de egna gymnasieskolorna. När bidraget bestäms skall hänsyn tas till den fristående skolans åtagande och elevens behov. Om en elev har ett omfattande behov av särskilt stöd, är kommunen inte skyldig att lämna bidrag för det särskilda stödet, om betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter uppstår för kommunen.

I andra fall än som avses i andra stycket, skall elevens hemkommun betala det belopp som regeringen eller den myndighet som regeringen bestämt har föreskrivit. För en elev som har ett omfattande behov av särskilt stöd skall kommunen därutöver lämna ett extra bidrag. Kommunen är dock inte skyldig att lämna extra bidrag, om betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter uppstår för kommunen.

För en elev som genomgår utbildning på ett individuellt program skall elevens hemkommun betala det belopp som överenskommit med skolan. När bidraget bestäms skall hänsyn tas till den fristående skolans åtagande och elevens behov.

Kommunens skyldighet att lämna bidrag till skolan gäller inte, om statsbidrag lämnas för en utlandssvensk elevs utbildning. *Om bidraget avser en asylsökande elev eller en annan elev som vistas i Sverige under liknande omständigheter, skall*

Kommunens skyldighet att lämna bidrag till skolan gäller inte, om statsbidrag lämnas för en utlandssvensk elevs utbildning. *Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om hur kommunens bidrag*

⁷ Senaste lydelse 2006:391.

kommunen i stället för vad som anges i andra och tredje styckena betala det belopp som regeringen har föreskrivit särskilt.

skall bestämmas i stället för det som anges i andra–fjärde styckena, om statsbidrag lämnas till kommunen för en elev som har tagits emot i en fristående skola.

8 c §⁸

För varje elev som genomgår sådan utbildning som avses i 8 b § lämnas bidrag av hemkommunen. Kommunens skyldighet gäller endast utbildning för sådana elever som hemkommunen var skyldig att erbjuda utbildning i gymnasiesärskolan vid den tidpunkt då utbildningen började.

Om den fristående skolan inte kommer överens om annat med elevernas hemkommuner, skall dessa betala det belopp som regeringen beslutat.

Om bidraget avser en asylsökande elev eller en annan elev som vistas i Sverige under liknande omständigheter, skall kommunen i stället för vad som anges i andra stycket betala det belopp som regeringen har föreskrivit.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om hur kommunens bidrag skall bestämmas i stället för det som anges i andra stycket, om statsbidrag lämnas till kommunen för en elev som har tagits emot i en fristående skola.

8 d §

Om en internationell skola erbjuder gymnasial utbildning som har en annan internationell inriktning än den som får finnas i gymnasieskolan eller vid en fristående skola som motsvarar gymnasieskolan eller om skolan anordnar utbildning som leder fram till International Baccalaureate (en internationell skola på gymnasienivå), skall Statens skolverk förklara skolan berättigad till sådant bidrag som avses i 8 e § om

1. utbildningen följer ett annat lands läroplan och kursplaner eller en internationell läroplan och internationella kursplaner, med anpassning till svenska förhållanden i den utsträckning som är rimlig,

2. utbildningen som helhet är likvärdig med utbildningen i gymnasieskolan,

3. utbildningens allmänna mål och värdegrund inte strider mot de allmänna mål och den värdegrund som gäller för utbildning inom det svenska offentliga skolväsendet,

⁸ Senaste lydelse 2001:799.

4. utbildningen förmedlar kunskaper som underlättar fortsatta studier utomlands,

5. undervisning i svenska språket och om svenska förhållanden ges i den omfattning som behövs för de elever som under kortare tid är bosatta i Sverige,

6. elever som avses i 8 e § första stycket som har svårigheter i skolarbetet erbjuds särskilt stöd,

7. elever som avses i 8 e § första stycket erbjuds sådan skolhälsovård som skall erbjudas elever i gymnasieskolan,

8. elevavgiften för elever som avses i 8 e § första stycket är skälig med hänsyn till rimliga kostnader för verksamheten, bidrag och omständigheterna i övrigt,

9. skolan är öppen för alla elever som avses i 8 e § första stycket, med undantag för sådana elever som det skulle medföra betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter att ta emot för skolan,

10. urvalet, om det inte finns platser till alla behöriga sökande, görs på grunder som Statens skolverk godkänner,

11. sådana elever som avses i 8 e § första stycket och deras vårdnadshavare ges tydlig information om skolans innehåll och inriktning mot fortsatta studier utomlands samt om vad utbildning vid en internationell skola på gymnasienivå kan innebära vid fortsatt utbildning i Sverige, samt

12. skolan följer övriga bestämmelser i denna lag och i andra föreskrifter som avser internationella skolor på gymnasienivå.

Statens skolverk skall, för annan utbildning än sådan som leder fram till International Baccalaureate, i beslutet om rätt till bidrag ange vilket nationellt program utbildningen skall jämföras med i bidragshänseende. I beslutet skall Skolverket även ange det högsta antal elever som är folkbokförda i Sverige och som omfattas av skolans bidragsrätt.

För att en nystartad skola skall ha

rätt till bidrag skall skolan ha ansökt om att bli förklarad som bidragsberättigad före den 1 april kalenderåret innan skolan startar. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om ansökningsförfarandet.

8 e §

Elevens hemkommun skall lämna bidrag till den internationella skolan för en elev som genomgår sådan utbildning som avses i 8 d § om

1. eleven är folkbokförd i Sverige eller kommunen får särskilt statsbidrag för eleven,

2. eleven antingen för en kortare tid är bosatt i Sverige eller har andra skäl att få utbildning i en internationell skola på gymnasienivå, och

3. hemkommunen var skyldig att erbjuda eleven gymnasieutbildning vid den tidpunkt då utbildningen började.

Bidraget enligt första stycket skall uppgå till det belopp som hemkommunen och den internationella skolan kommer överens om. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vilket belopp som elevernas hemkommuner skall betala enligt första stycket om dessa och huvudmannen för den internationella skolan inte kommer överens om beloppet.

För en elev som har ett omfattande behov av särskilt stöd skall kommunen, utöver vad som följer av andra stycket, lämna ett extra bidrag. Bidraget skall motsvara huvudmannens kostnader för det extra stödet under förutsättning att motsvarande kostnader skulle ha uppkommit om eleven gått i en av kommunen erbjuden gymnasieutbildning. Kommunen behöver dock inte lämna extra bidrag, om betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter uppstår för kommunen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om hur

kommunens bidrag skall bestämmas i stället för det som anges i andra och tredje styckena, om statsbidrag lämnas till kommunen för en elev som har tagits emot i en internationell skola på gymnasienivå.

Om inte kommunen och huvudmannen har kommit överens om annat, skall bidraget beräknas för ett bidragsår i sänder. Varje bidragsår börjar den 1 januari.

11 §⁹

Fristående skolor som avses i 1 och 5 §§ skall i fråga om sin utbildning för skolpliktiga elever stå under tillsyn av Statens skolverk och vara skyldiga att delta i den uppföljning och utvärdering av skolväsendet som genomförs av Skolverket. Skolverkets tillsyn skall också omfatta kontroll av att huvudmannen iakttar sina skyldigheter enligt lagen (2000:873) om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg.

I fråga om fristående skolor som får bidrag enligt 6 eller 6 a § skall den kommun där skolan är belägen ha rätt till insyn i verksamheten. Sådana skolor är skyldiga att i den utsträckning som kommunen bestämmer delta i den uppföljning och utvärdering som kommunen gör av sitt eget skolväsende.

Fristående skolor som avses i 1 § är vidare skyldiga att delta i riksomfattande prov i den utsträckning som föreskrivs av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer. Skolorna är också skyldiga att informera eleverna och deras vårdnadshavare om elevens resultat vid sådana prov.

13 §¹⁰

Fristående skolor som får bidrag för viss utbildning enligt 8 eller 8 b § skall, i fråga om den utbildningen,

Fristående skolor som får bidrag för viss utbildning enligt 8, 8 b eller 8 d § skall, i fråga om den

⁹ Senaste lydelse 2000:875.

¹⁰ Senaste lydelse 1996:1044.

stå under tillsyn av Statens skolverk och vara skyldiga att delta i den uppföljning och utvärdering av skolväsendet som genomförs av Skolverket.

I fråga om fristående skolor som får bidrag enligt 8 eller 8 b § skall, i fråga om den utbildningen, den kommun där skolan är belägen ha rätt till insyn i skolans verksamhet. Sådana skolor är skyldiga att i den utsträckning som kommunen bestämmer delta i den uppföljning och utvärdering som kommunen gör av sitt eget skolväsende.

Fristående skolor som avses i 8 § är vidare skyldiga att delta i riksomfattande prov i den utsträckning som föreskrivs av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

utbildningen, stå under tillsyn av Statens skolverk och vara skyldiga att delta i den uppföljning och utvärdering av skolväsendet som genomförs av Skolverket.

I fråga om fristående skolor som får bidrag enligt 8, 8 b eller 8 d § skall, i fråga om den utbildningen, den kommun där skolan är belägen ha rätt till insyn i skolans verksamhet. Sådana skolor är skyldiga att i den utsträckning som kommunen bestämmer delta i den uppföljning och utvärdering som kommunen gör av sitt eget skolväsende.

14 §¹¹

Om en fristående skola som har rätt till bidrag enligt 8 eller 8 b § inte längre uppfyller kraven för att få bidrag och bristerna inte avhjälpas efter påpekande för huvudmannen, skall förklaringen om rätt till bidrag återkallas. Detsamma gäller om en fristående skola trots påpekande inte iakttar sin skyldighet enligt 13 § att delta i den uppföljning och utvärdering som genomförs av Statens skolverk.

Om verksamheten vid en fristående skola som har rätt till bidrag enligt 8 eller 8 b § förändras i sådan utsträckning att det innebär påtagliga negativa följder för skolväsendet i den kommun där skolan är belägen eller i närliggande kommuner, skall Statens skolverk återkalla rätten till bidrag. Rätten till bidrag skall också återkallas, om skolan tar ut avgifter i strid med 10 §.

Om en fristående skola som har rätt till bidrag enligt 7 a, 8, 8 b eller 8 d § inte längre uppfyller kraven för att få bidrag och bristerna inte avhjälpas efter påpekande för huvudmannen, skall förklaringen om rätt till bidrag återkallas. Detsamma gäller om en fristående skola trots påpekande inte iakttar sin skyldighet enligt 13 § att delta i den uppföljning och utvärdering som genomförs av Statens skolverk.

17 §¹²

Beslut av Statens skolverk i ärenden om

- godkännande eller återkallande av godkännande för en fristående skola enligt 1, 5 eller 12 §,
- fortsatt godkännande enligt 16 c §,
- rätt till bidrag eller återkallande

Beslut av Statens skolverk i följande ärenden får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol:

- godkännande eller återkallande av godkännande för en fristående skola enligt 1, 5 eller 12 §,
- fortsatt godkännande enligt 16 c §,

¹¹ Senaste lydelse 2002:159.

¹² Senaste lydelse 2002:159.

av sådan rätt enligt 6, 6 a, 8, 8 b, 12 eller 14 §, eller

– förklaring om fortsatt rätt till bidrag enligt 16 c § *får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.*

Beslut av styrelsen för utbildningen i ärenden *om*

– godkännande eller återkallande av godkännande för en fristående skola enligt 1 § tredje stycket eller 12 §, eller

– fortsatt godkännande enligt 16 c § *får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.*

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Beslut av styrelsen för utbildningen i ärenden som avses i 3, 4 och 16 §§ får överklagas hos Skolväsendets överklagandenämnd. Beslut som avses i 3 § får överklagas endast av barnets vårdnadshavare. Beslut som avses i 16 § får överklagas endast av eleven eller företrädare för denne.

– rätt till bidrag eller återkallande av sådan rätt enligt 6, 6 a, 7 a, 8, 8 b, 8 d, 12 eller 14 §, eller

– förklaring om fortsatt rätt till bidrag enligt 16 c §.

Beslut av styrelsen för utbildningen i *följande* ärenden *får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol:*

– godkännande eller återkallande av godkännande för en fristående skola enligt 1 § tredje stycket eller 12 §, eller

– fortsatt godkännande enligt 16 c §.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Beslut av styrelsen för utbildningen i ärenden som avses i 3, 4 och 16 §§ får överklagas hos Skolväsendets överklagandenämnd. Beslut som avses i 3 § får överklagas endast av barnets vårdnadshavare. Beslut som avses i 16 § får överklagas endast av eleven eller företrädare för denne.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2007. Bestämmelserna i 9 kap. 7 a, 7 b, 8 d, 8 e, 11, 13, 14 och 17 §§ tillämpas i fråga om utbildning och bidrag som avser den 1 juli 2007 och senare.

2. En förklaring om rätt till statsbidrag för en internationell skola skall, om förklaringen gäller vid utgången av juni 2007, anses som en förklaring om rätt till bidrag enligt denna lag.

3. För de internationella skolor som avses i 2 skall Statens skolverk i särskilda beslut ange dels det högsta antal i Sverige folkbokförda elever på grundskolenivå respektive gymnasienivå som varje skolas bidragsrätt omfattar, dels – för annan utbildning på gymnasienivå än sådan som leder fram till *International Baccalaureate* – vilket nationellt program utbildningen skall jämföras med i bidragshänseende.

4. Vid tillämpningen av 9 kap. 7 b och 8 e §§ för bidragsåret 2007 skall bidragsåret anses börja den 1 juli 2007.

2. Förslag till lag om ändring i lagen (2001:239) om kvalificerad yrkesutbildning

Härigenom föreskrivs att 2 § lagen (2001:239) om kvalificerad yrkesutbildning skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §¹

Utbildningen skall anordnas med statsbidrag eller särskilda medel efter ansökan av utbildningsanordnaren. Bidragen eller medlen skall fördelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

En utbildningsanordnare, som beviljats sådan finansiering som avses i första stycket, får efter anmälan till regeringen eller en myndighet bedriva uppdragsutbildning mot annan ersättning. Regeringen meddelar föreskrifter om till vilken myndighet en sådan anmälan skall göras.

Regeringen får meddela föreskrifter om att en myndighet får ta ut avgifter av en sådan utbildningsanordnare som avses i andra stycket.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2007.

---

¹ Senaste lydelse 2006:530.

3. Förslag till lag om ändring i lagen (2004:871) om ändring i skollagen (1985:1100)

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2004:871) om ändring i skollagen (1985:1100)

dels att 5 kap. 4 c, 11, 24, 24 a och 33 §§, bilaga 2 samt punkt 2 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna skall utgå,

dels att punkt 1 och 3 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

1. Denna lag träder i kraft i fråga om 5 kap. 9 och 14 §§ den 1 januari 2005 och i övrigt den 1 januari 2007.

3. Beslut med stöd av 5 kap. 9 och 14 §§ som har fattats före den 1 januari 2005 och som inte innehåller någon tidsbegränsning skall upphöra att gälla den 1 januari 2007.

Föreslagen lydelse

1. Denna lag träder i kraft i fråga om 5 kap. 9 och 14 §§ den 1 januari 2005.

3. Beslut med stöd av 5 kap. 9 och 14 §§ skall upphöra att gälla den 1 januari 2010. Regeringen får besluta att sådana beslut skall upphöra vid en tidigare tidpunkt.